

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor
Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Franciška
Korošec, Ivanka Prisljan,
Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska ČGP Mariborski tisk
Maribor

Glasilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

INFORMATIVNI

Fužinar

MESEČNO GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto XI

Ravne na Koroškem, avgust 1974

Št. 8

POZDRAV BORCEM – ŽELEZARJEM

Za soboto, 24. avgusta, dopoldne je v Kotljah na Rimskem vrelcu napovedano srečanje borcev — sodelavcev slovenskih železarn. Misel o medsebojnem spoznavanju in povezovanju je bila prvič uresničena lani, ko so jeseniški borci povabili svoje tovariše na Pokljuko, nadaljevala pa se bodo srečanja tudi naslednja leta.

Kakor ni naključje, da se bodo borci zbrali na kraju, kjer je bila med vojsko zloglasna gestapovska mučilnica, v kateri so nacistični policisti križali, obešali in streljali zavedne Slovence, tako bi se lahko zbrali tudi na Navrškem vrhu, na Brinjevi gori, na Lešah, na Poljani, v Bistri — v kateremkoli kraju ravenske občine, pa bi povsod stali na zgodovinskih tleh partizanskega boja, povsod bi bil blizu spomenik padlim borcem, pobitim talcem, srečanju organizatorjev odpora in napoved — zmagi.

In bilo bi čudno, če v krajih, kjer skozi stoletja »ljudstvo ni imelo polja, pa je ljubilo breg« ter garalo po gozdovih, jama in fužinah, pa trmasto upalo na boljše čase, ne bi bilo tako.

1. maja 1920 je Prežihov Voranc na Ravnah ustanovil prvo komunistično celico na Koroškem; celo desetletje diktature so domači komunisti — ilegalci prenašali po skrivnih poteh čez mejo partijsko literaturo za vso državo. Teror je vendarle pognal v emigracijo vodilne komuniste, a že pred okupacijo se je tu na novo organizirala komunistična dejavnost, da je zaživela takoj po prihodu Nemcev, vendar je bila izdana.

8. julija 1941 je bilo iz Mežiške doline izseljenih 187 ljudi v Srbijo.

19. avgusta 1941 so padli prvi talci — izdani komunisti.

Nacisti so mislili s tem nasiljem uničiti razvoj NOB v teh krajih za zmeraj, pa so ga komaj zavrli za leto dni.

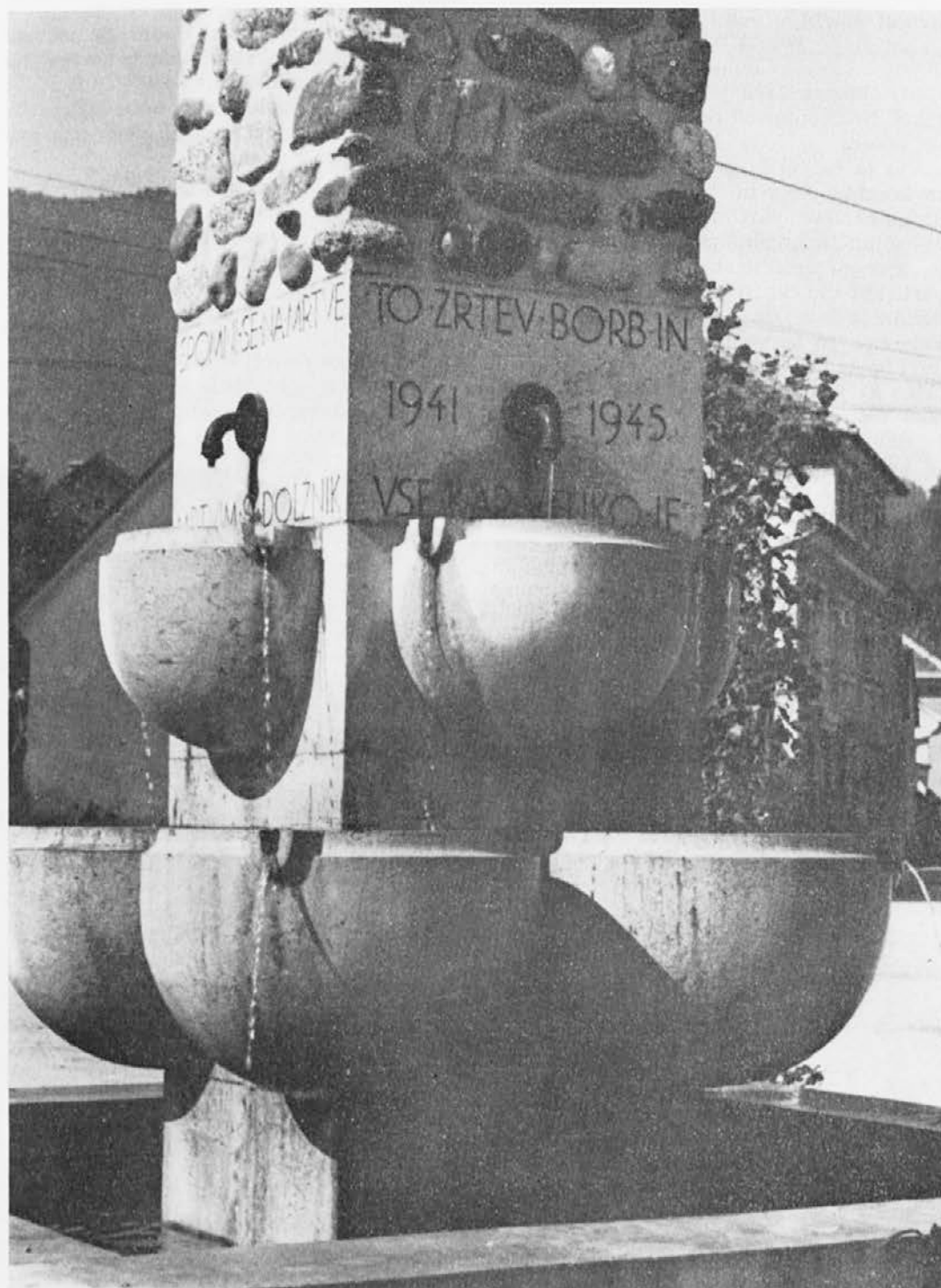
Avgusta 1942 se je Kranjčev bataljon na svoji dolgi poti z Dolenjske pojavil v Koprivni.

Jeseni 1942 je prišla s Pavlom Žaucerjem — Matjažem v Toplo pod Peco prva

partizanska četa. Od takrat naprej je partizansko gibanje v teh krajih nenehno raslo:

1. aprila 1943 je nastal I. koroški bataljon, ki je dva dni pozneje izvedel napad na Mežico,

12. maja 1943 je zborovala konferenca aktivistov OF pod Belo pečjo v Bistri,

Spomenik v Črni

IZ VSEBINE

Iz dela samoupravnih organov — Stipendije letos in v prihodnje — Iz naših TOZD — Proizvodnja Slovenskih železarn v prvem polletju 1974 — Akcijski program stanovanjske izgradnje v občini Ravne za leto 1974/75 — Oskrba s starim železom bo postala še težja, kot je — Pobude mladih strokovnjakov — Malo po novem — malo po starem — Iz dela kolektivnih izvršilnih organov — Kulturna kronika — Poletna knjižna policia — Sportne vesti — Priloga: Mladi fužinar

Križali, obesili, ustrelili... na kraju srečanja borcev železarjev

31. oktobra 1943 je bil v Kotljah, tako rekoč Nemcem pred nosom velik partizanski tabor.

Ves ta čas in potem vse do osvoboditve so koroške čete in bataljoni odhajali v druge sestave partizanske vojske na Pohorje, na Dolenjsko, predvsem pa čez mejo, kjer so prodrli skupaj s tamkajšnjimi partizani vse do Svinške planine. Mežiška dolina je bila kot neizčrpen rezervoar, iz katerega so se vedno znova mobilizirali novi borci in aktivisti.

Ko pa je vsa Evropa že slavila zmago nad fašizmom in nacizmom, se je skozi to dolino še enkrat ulil val sovražnikov — bežečih Nemcev in ustašev. Na Poljani je prišlo 13. maja 1945 do zadnje bitke v drugi svetovni vojni in do zadnje zmage partizanskega orožja.

Ne samo na prehojeno pot bojev in zmag med NOB, tudi na svojo dejavnost v zdaj že več kot četrstoletnem povojnem obdobju lahko gledajo borci z upraviče-

nim ponosom. Kakor so priborili zmago socialistični revoluciji, tako so se lotili tudi obnove in izgradnje domovine. Istočasno pa je bilo že treba skrbeti za pravice bolnih in socialno prizadetih tovarišev ter urediti vrsto stvari, ki je ustvarila organizaciji Zveze borcev njen sedanjí ugled.

Naj gre za spominska obeležja, skrb za socialno varnost članov ali za prenašanje tradicij NOB na mlade, povsod je zveza borcev dokazala, da ni nikakršna veteranska organizacija, ki bi ji bilo po bioloških zakonih življenja čez nekaj desetletij usojeno, da ugasne. Ne samo, da je najtesneje povezana z zvezo komunistov v načelih in duhu, tudi vsakdanje potrebe jo postavljajo pred vrsto konkretnih nalog in zadolžitev.

Borci so tisti občutljivi seizmograf, ki zabeleži vsakršne oblike nasilja in provokacij nad našimi narodnostnimi manjšinami v fašistični in nacistični maniri ter se takoj tudi odzovejo nanje. Odločna beseda ob pravem času in na pravem kraju je dokaz nenehne budnosti in tudi mobilnosti.

Uspešnega splošnega ljudskega odpora si brez aktivnega sodelovanja borcev ne moremo niti zamisliti, kajti izkušenj iz NOB ne more nadomestiti nobena teorija. Borci tudi res angažirano in plodno pomagajo od vsega začetka.

Nemajhna in trajna naloga borcev pa ostaja vzgoja mladega rodu k partizanskim idealom, k morali predanosti, požrtvovalnosti, tovarištva in ljubezni do domovine ne samo takrat, kadar nam gre dobro in ne samo z besedami, ampak tudi z dejanji in v težkih časih. Tu nikdar ni storjenega dovolj in nikdar tako, da ne bi moglo biti opravljeno še bolje. Če se je zdelo prizadevanje borcev v tej smeri pred

Grob neznanega partizana

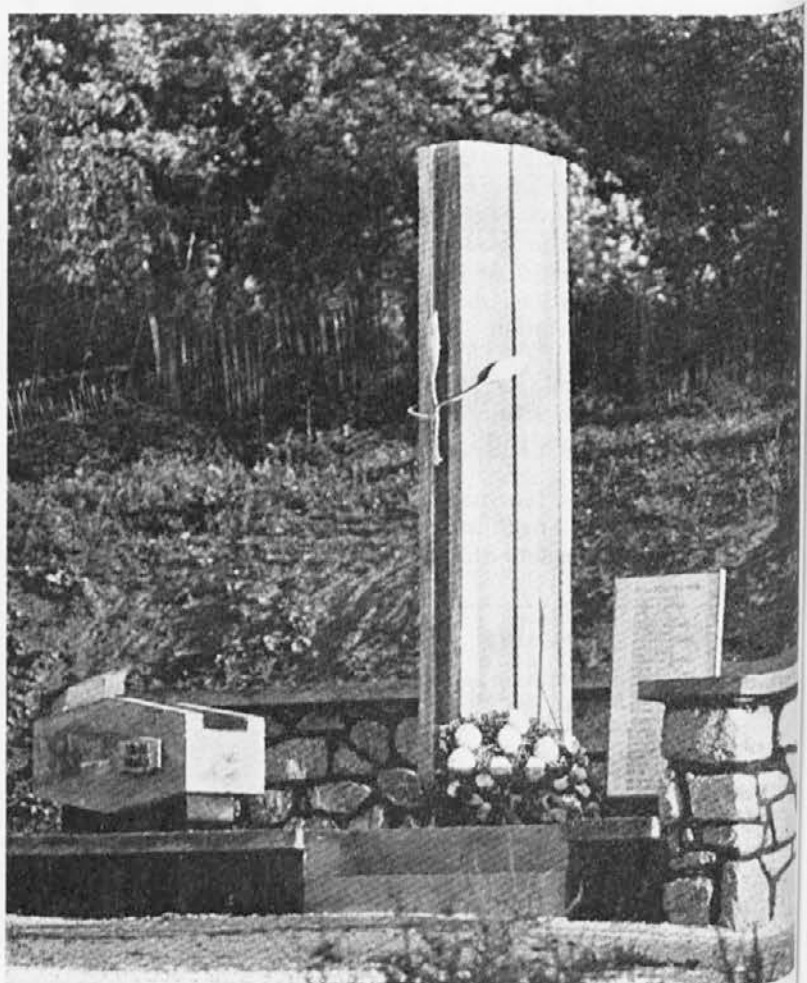
pismom tovariša Tita morda kje še osamljeno sredi našega pehanja za vedno večji standard in sredi kratkoročnih (ali kratkovidnih) stališč, da so materialne dobrine začetek in konec vsega, pa je danes z novo ustavo in resolucijami kongresov ZK in zveze borcev dano prav tisto vzdušje, ki ponovno potrjuje borcem njihovo zgodovinsko vzgojno poslanstvo v naši družbi.

Tudi srečanja borcev — železarjev so pomemben prispevek v tej smeri.

Spomenik Rakitnikovim

Spomenik na Lešah

Iz dela samoupravnih organov

Čeprav smo bili že v obdobju, ko se precejšnje število zaposlenih pripravljalo na letni dopust, je delo samoupravnih organov zaradi pomembnosti in nujnosti zadev potekalo nemoteno. Zbor delegatov oziroma delavski svet podjetja se je v tem obdobju dvakrat sestel na svojih sejah. Na sejah je bil govor in razprava o: predlogu razdelitve sredstev sklada skupne porabe, razdelitve poslovnega sklada, nadaljnji izgradnji toplovođa na Ravnah, izgradnji telovadnice pri osnovni šoli na Ravnah, določitvi sredstev za posojila delavcem za individualno gradnjo hiš in nakup stanovanjskih objektov v naselju Kotlje, potrditvi investicijskih programov in načinu financiranja, povišanju amortizacije in razdelitve sredstev iz tega naslova ter nakupu obveznic federacije. Delavski svet pa je sklepal tudi o predlogu pristopa železarnice k samoupravni sporazumu o združevanju v samoupravno interesno skupnost za železniški in luški promet, imenoval razpisno komisijo za razpis delovnega mesta glavnega direktorja železarnice, opravil imenovanje delegatov za organe gospodarske zbornice Slovenije in odločil o obsegu pooblastil za zastopanje in podpisovanje podjetja.

Razdelitev sredstev sklada skupne porabe in poslovnega sklada

Za razdelitev sredstev sklada skupne porabe je bilo povedano, da je bil predlog predmet javne razprave na delovnih skupinah. Iz razpoložljivih zapisnikov je bilo razvidno, da na predlog ni bilo posebnih pripomb, čeprav je istočasno res, da je razprava v glavnem tekla le o tistem delu, ki se je nanašal na dotacije organizacijam in društvom. V TOZD metalurške proizvodnje je bil predlog, kot je bil posredovan, potrjen na vseh delovnih skupinah, razen delovne skupine priprave dela skupnih služb. Tudi v TOZD mehanske obdelave je bil predlog potrjen, razen v delovni skupini materialnega gospodarstva, kjer so o njem sicer razpravljali, niso pa o njem glasovali. Tudi v delovni skupnosti skupnih služb je bil predlog potrjen v predlagani obliki, razen v dveh delovnih skupinah, kjer so pri dotacijah predlagali nekatere spremembe. Čeprav na predlog razdelitve v večini primerov ni bilo konkretnih spreminjalnih predlogov, pa so bile na posameznih skupinah o določenih postavkah izoblikovane nekatere pripombe. V času, ko je bil predlog v javni razpravi, je pri postavkah »dotacije društvom in organizacijam« prišlo do manjše spremembe. Po predlogu naj bi za potrebe telesnokulturne skupnosti prispevali 180.000 din. Način za financiranje te skupnosti pa je bil urejen drugače, zato so se sredstva, predvidena za te namene, sprostila. Na odboru za splošne zadeve, kjer je bil predlog po končani javni razpravi predmet obravnave, je bil izoblikovan predlog, da se od sproščenih sredstev nameni 62.000 din za pokrivanje stroškov brezplačnega letovanja zaposlenih v Portorožu, medtem ko naj bi za preostali del sredstev v znesku 118.000 din zbor delegatov pooblastil skupni odbor za splošne zadeve, da jih glede na potrebe, ki so prisotne, razdeli, pri čemer naj upošteva vloge in prošnje, ki zaradi pomanjkanja finančnih sredstev niso mogle biti upoštevane. Za sredstva poslovnega sklada je bilo povedano, da jih je na razpolago 27.834.000 din. Iz sredstev poslovnega sklada je treba pokriti zakonske obveznosti, ki se nanašajo na posojila za nezavzete, posojila za energetiko, na kritje obveznega združevanja sredstev za modernizacijo železniških prog v Sloveniji in za kritje obveznega združevanja sredstev za investicije v gospodarstvu v Sloveniji. Iz preostalih sredstev poslovnega sklada naj bi 922.328 din prispevali kot našo vlogo v interno banko Slovenskih železarn, medtem ko bi 13.815.000 din namenili za potrebe obratnih sredstev. Zaradi naraščajočega pomanjkanja lastnih obratnih sredstev, kar je posledica višjih cen reprodukcijskega materiala in prisotne inflacije, bi bila taka odločitev za nas ekonomsko nujna in potrebna.

Nadaljnja izgradnja toplovođa na Ravnah

V utemeljitvi predloga je bilo rečeno, da so samoupravni organi železarnice lani odobrili začetek gradnje toplovođa za ogrevanje stanovanjskih naselij na Ravnah s priključkom na toplarno v železarni. Do sedaj so na toplovodno ogrevanje priključeni: Gramoznica, zdravstveni dom, Dom železarjev in tri stolpnice na Čečovju. Z deli naj bi letos nadaljevali. Pripravljeni so načrti in tehnična dokumentacija za Javornik, grad ter gimnazijo in DTK. Dokončujejo pa se načrti in tehnična dokumentacija za preostali del Čečovja. V ta del so vključeni zaselki: Janeče, Dobji dvor in Dobja vas. Za preostali del Raven so načrti sicer naročeni, niso pa še izdelani. Ob upoštevanju zmogljivosti izvajalcev in predvidenih finančnih sredstev naj bi na toplovodno ogrevanje letos priključili Javornik, zgradbe na Čečovju, v katerih je že zdaj urejena centralna kurjava, ter v okviru časovnih in finančnih možnosti tudi preostale prej naštetje zaselke in dele. Za predvideni obseg del znaša predračunska vrednost 12 milijonov din. Del sredstev v obliki prispevka za kredite bi morali zagotoviti iz lastnih sredstev, za preostalo razliko pa je bilo predlagano, da se z običajnimi pogoji najame kredit pri Ljubljanski banki, podružnici Slovenj Gradec.

O predlogu je bila daljša razprava, ki se je v glavnem nanašala na možnosti in pogoje priključitve toplovodnega ogrevanja tudi na individualne stanovanjske hiše, na časovno priključitev preostalega dela Čečovja in Raven.

Izgradnja telovadnice

Lani je bila na samoupravnih organih železarnice sprejeta odločitev, da se pristopi k izgradnji telovadnice pri osnovni šoli na Ravnah. Z odločitvijo o pristopu h gradnji je bil sprejet tudi sklep o odobritvi za pričetek gradnje potrebnih finančnih sredstev. Ker so bili načrti in druga tehnična dokumentacija pripravljene šele proti koncu lanskega leta, ni bilo več možno sprejeti ukrepov za pričetek gradnje. Za načrte in drugo tehnično dokumentacijo je od zagotovljenih sredstev bilo porabljenih le 171.000 din, medtem ko je razlika ostala v lanskem letu neizkoriščena in naj bi se uporabila letošnje leto. Predračunska vrednost telovadnice pa znaša več, kot je bilo lani izdvojenih sredstev. Del sredstev v znesku milijon din bo za gradnjo telovadnice prispevala republiška zveza Partizan iz naslova od-

kupnine za sedanji dom Partizana, ki ga bo treba zaradi izgradnje cestnega vozlišča porušiti, medtem ko bi druga manjkajoča sredstva morali dodatno zagotoviti v železarni. Ker so sredstva sklada skupne porabe letos v celoti razdeljena, je bilo predlagano (s čimer so se zaposleni na delovnih skupinah tudi strinjali), da se sprejme sklep, da se za izgradnjo telovadnice manjkajoča sredstva v znesku 2.460.000 din zagotovijo iz sklada skupne porabe naslednje leto.

Sredstva za posojila zaposlenim za individualno gradnjo stanovanj in odkup stanovanjskih objektov v Kotljah

Uvodoma je bilo rečeno, da smo v železarni pripravili predlog samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih. Poleg pogojev in načina razdeljevanja stanovanj so v sporazumu določeni tudi pogoji in kriteriji za odobravanje kreditov za individualno gradnjo stanovanj in nakup stanovanjskih objektov oziroma stanovanj. Predlog sporazuma je bil že obravnavan na zborih zaposlenih. V razpravah so bile predlagane nekatere spremembe in dopolnitve ter določeni predstavniki zborov, ki bodo sodelovali pri postopku uskladitve. Postopek uskladitve in sprejema sporazuma na zborih pa zahteva določen čas, ki ga v celoti žal ni mogoče uskladiti z zahtevami in željami, da je vprašanje kreditov in kreditnih pogojev za odkup stanovanj in individualno gradnjo stanovanjskih hiš treba rešiti čimprej. Zato je bilo dogovorjeno, da se že ob upoštevanju določb samoupravnega sporazuma predlaga zboru delegatov začasni sklep, s katerim se določa višina sredstev, namenjenih za nakup individualnih stanovanjskih objektov v naselju Kotlje in višina sredstev, namenjenih za kreditiranje individualne gradnje stanovanjskih hiš. Za nakup individualnih stanovanjskih objektov v naselju Kotlje se predlaga 4 milijone din, s tem da naj bi znašal najvišji možni znesek kredita v posameznem primeru 150.000 din. Za kreditiranje individualne gradnje stanovanj pa se predlaga 4.250.000 din, s tem da lahko kredit v posameznem primeru znaša največ 120.000 din.

O predlaganem načinu rešitve se je razvila širša polemična razprava, ki se je največ nanašala na pripravo predloga ter način in postopek javne razprave, manj pa na sam sklep o višini in zagotovitvi za navedene namene potrebnih sredstev. Čeprav so bila mnenja o posameznih zadevah delno deljena in so se diskutanti pri svojih razpravah često razhajali, pa je zbor delegatov predvsem z namenom, da se prosilcem čimprej omogoči uporabo kredita, sklep, kot je bil predlagan, potrdil.

Prevzem našega materiala

Na seji, ki je bila 1. julija, je bil najprej uvodni govor, namenjen počastitvi dneva in prazniku samoupravljavcev. V nadaljevanju se je delavski svet najprej razpravjal o predlogu za povišanje amortizacije. Rečeno je bilo, da je izšel predpis, ki omogoča organizacijam združenega dela, da ob upoštevanju izkoriščanja osnovnih sredstev povišujejo amortizacijsko stopnjo. Zaradi potreb neposredne proizvodnje, vlaganj v modernizacijo proizvodnih naprav in razširitev obstoječih kapacitet tako v obeh TOZD kakor tudi v delovni skupnosti skupnih služb, je bil pripravljen predlog, da se poviša amortizacija od načrtovanih 82 milijonov din in s sprejetim gospodarskim načrtom za letošnje leto na 100 milijonov din. Predlog o povečanju amortizacije sta obravnavala delavska sveta obeh TOZD in se z njim strinjala.

Potrđitev investicijskih programov in način financiranja

Povedano je bilo, da je služba za tehnični razvoj ob upoštevanju srednjeročnega programa razvoja naše železarnice ob sodelovanju odgovornih delavcev TOZD in delovne skupnosti skupnih služb pripravila predlog investicijskih programov za rekonstrukcijo, prilagoditve valjarne, razširitev proizvodnje stiskalnic in strojnih delov v obratu strojev in delov ter rekonstrukcijo vzmetarne. Za rekonstrukcijo, prilagoditve valjarne je bilo rečeno, da je zaradi izrednih potreb na tržišču treba povečati proizvodnjo paličastega jekla, pri čemer naj bi se bistveno povečal tudi sortiment v korist plemenitejših in močnejše legiranih jekel. Povečan obseg in izboljšanje pa je možno doseči le s predvideno rekonstrukcijo, s čimer se želi doseči hitrejši in smotnejši pretok materiala, boljše izkoriščanje prostora, povečati delež termično obdelanih palic, kvalitetnejše ravnanje predvsem težkih profilov, zmanjšanje možnosti zamenjave, kvalitetnejša kontrola in varnejše delo zaposlenih. V prvi etapi naj bi se postavile 2/3 hale, namestil dodatni žerjav in izvršila prestavitve strojev, v drugi etapi naj bi se dokončno dogradil preostali del hale, zgradila garderoba, nabavile žarilne peči, kontrolne naprave za polavtomatsko kontrolo gredic, peskalni stroj in tehtnice, medtem ko bi se v tretji (zadnji) fazi izvršila samo še dokončna dela. Za financiranje imamo zagotovljenih del lastnih sredstev, za preostali del pa bi si bilo treba zagotoviti potrebne kredite.

Za razširitev proizvodnje stiskalnic in strojnih delov je bilo povedano, da se namerava povečati proizvodnja stiskalnic od letos predvidenih 600 t na 1800 t v letu 1977. Po srednjeročnem razvojnem programu pa naj bi se proizvodnja povečala na 3000 t. Tako občutno povečanje je zaradi vpeljave proizvodnje in prilaganja tržišču možno le postopno. Temu ustrezno mora biti prilagojena tudi gradnja in način investiranja. Za navedene potrebe bo treba zgraditi podaljšek težke hale, nabaviti mostni žerjav in obdelovalne stroje, delno pa povečati tudi na sedaj obstoječih kapacitetah proizvodnje. S tem bodo dane možnosti za zadostitev naročil in opreme za serijsko proizvodnjo, kar bo istočasno omogočilo znižanje proizvodnih stroškov in učvrstilo enakomernost kvalitete.

Za rekonstrukcijo vzmetarne je bilo rečeno, da sedanja kapaciteta obrata ne zadošča za pokrivanje vseh potreb kupcev. Zagotoviti pa je treba tudi zanesljivost in ekonomičnost proizvodnje vzmeti, s tem da je treba obnoviti v tem obratu nekatere strojne kapacitete in kalilne linije. To pa bo možno izvršiti le, ko bo pričela obratovati nova linija. Z rekonstrukcijo naj bi odpravili težko fizično delo pri kalilni liniji. S postavitvijo sodobne kalilne enote se bo zmanjšalo ravnanje za 90%, zmanjšali se bodo stroški na enoto proizvoda, racionalneje se bo izkoriščal prostor v obratu, z mehanizacijo se bodo na nekaterih strojih in napravah dosegli hitrejši pretočni časi in dvignila produktivnost dela, predvsem pa se bo povečala kapaciteta in izboljšala kvaliteta vzmeti. Tako kot za rekonstrukcijo, prilagoditve valjarne imamo tudi za razširitev proizvodnje stiskalnic in strojnih delov ter za rekonstrukcijo vzmetarne zagotovljenih nekaj lastnih finančnih sredstev, medtem ko bo za preostalo razliko treba dobiti potrebne kredite.

Razdelitev sredstev iz naslova povečane amortizacije

S sklepom o povečanih stopnjah amortizacije bomo v železarni dodatno pridobili 18 milijonov din. Sredstva, pridobljena iz tega naslova, bi porabili za neposredne nadomestitve, nadomestitve velikih strojev in naprav, nove investicije, za nabavo tehnične dokumentacije, del pa za kritje že nastalih podražitev na posameznih gradnjah in podobno. Od sredstev bi za navedene namene za potrebe TOZD I uporabili 7.400.000 din, za TOZD II prav tako 7.400.000 din in za potrebe obratov delovne skupnosti skupnih služb 3.120.000 din.

Nakup obveznic federacije

V dnevnem časopisju in drugih sredstvih obveščanja smo lahko zasledili, da predvideva federacija v predračunu vseh sredstev določen primanjkljaj. Zvezni izvršni svet se je zato odločil, da se izdajo obveznice, ki naj bi jih odkupile poslovne banke, organizacije združenega dela in občani. Obveznice bodo izdane v dveh serijah, izplačajo pa se po preteku enega leta z 10-odstotno obrestno mero. Obveznice v določenem znesku bo morala odkupiti tudi naša železarna. Ker imamo sredstva sklada skupne porabe in poslovnega sklada za letošnje leto že v celoti razdeljena in angažirana, se predlaga, da za nakup uporabimo sredstva našega rezervnega sklada, kar je po predpisih možno, in odkupimo obveznice v vrednosti 2 milijonov din.

Samoupravni sporazum o združevanju v samoupravno interesno skupnost za železniški in luški promet

V Sloveniji je bila ustanovljena samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet. Zaradi precejšnjega obsega storitev, ki jih ima naša železarna na področju železniškega in luškega prometa, se meni, da je prav, da se vključimo v novo ustanovljeno samoupravno interesno skupnost, posebno še, ker s pristopom ne sprejemamo nobenih finančnih in drugih obveznosti. Zato je bilo predlagano, da delavski svet odobri, da naša železarna pristopi k interesni skupnosti za železniški in luški promet SR Slovenije, da določi delavca, ki bo sporazum v imenu naše železarnice podpisal, in določi dva predstavnika — delegata, ki nas bosta zastopala v novo ustanovljeni interesni skupnosti.

V nadaljevanju razprave in po sprejetem dnevnem redu je delavski svet razpravjal o obsegu pooblastil posameznih odgovornih delavcev za zastopanje in podpisovanje podjetja, imenoval razpisno komisijo za razpis, zbiranje prijav in pripravo predloga za delovno mesto glavnega direktorja železarnice in imenoval delavce, ki bodo zastopali našo železarno v posameznih organih gospodarske zbornice Slovenije. Na seji pa je bil govor tudi o nadaljnjem razvoju samoupravljanja v železarni in uveljavljanju republiške in zvezne ustave. V okviru teh hotenj in ukrepov, ki bodo potrebni, bo treba v železarni pričeti tudi s postopkom za ustanovitev več TOZD. Za izvedbo ustanovnih določil na področju ustanavljanja TOZD je delavski svet imenoval posebno komisijo.

Na seji je bil govor tudi o solidarnostni akciji za pomoč prizadetim ob potresu na Kozjanskem. Povedano je bilo, da je 20. junija letos potres močno prizadel območje občine Šmarje in del Kozjanskega. Ob potresu je nastala velika gmotna škoda na raznih objektih. Občani ene izmed najmanj razvitih občin v Sloveniji so tako postali žrtve potresa. Prizadetim je potrebna pomoč. Pri akciji za pomoč prizadetim bo sodelovala vsa Slovenija. Izvršni svet SR Slovenije, SZDL in sindikati so pozvali na pomoč vse delovne skupnosti in posameznike. Koordinacijski odbor za odpravo posledic potresa pa je sklenil, da naj bi bila sobota, 13. julija 1974, delovni dan za pomoč ljudem na potresnem območju. Enodnevni zaslužek bo namenjen predvsem za obnovo šol in vrtcev ter za odpravo posledic drugim občanom. Naša delovna skupnost je že večkrat pokazala razumevanje in solidarnost pri pomoči potrebnim, zato je bilo predlagano, da v soboto, 13. julija, čeprav je to prosta sobota, v železarni vsi solidarno delamo za Kozjansko.

Na podlagi posredovanih predlogov in razprave so bili sprejeti naslednji sklepi in odločitve:

1. Potrđi se razdelitev sredstev sklada skupne porabe po zaključnem računu za leto 1973. Razen pokritja obveznosti iz lanskega leta in obveznosti v letošnjem letu, se iz sredstev sklada skupne porabe odobrijo dotacije v višini, kot sledi:

— svetu sindikata Železarne Ravne	654.811,66 din
— gorski reševalni službi Prevalje	30.000,00 din
— bolnišnici Slov. Gradec za nabavo aparature za umetne ledvice	72.000,00 din
— aktivu ZB železarnice za srečanje borcev NOB SZ	40.000,00 din
— aktivu ZMS železarnice	50.000,00 din
— dodatni prispevek za izgradnjo spominskega doma v Kumrovcu	30.000,00 din
— odboru za informacije	53.000,00 din
— odboru za splošne zadeve	150.000,00 din
— brezplačno letovanje v Portorožu	62.000,00 din
— odboru za splošne zadeve	118.000,00 din
Skupaj	1.259.811,66 din

Pooblašča se skupni odbor za splošne zadeve, da ob upoštevanju drugih vlog in potreb odloči o razdelitvi 118.000 din, s tem da mora na prihodnji seji seznaniti zbor delegatov, komu in v kateri višini je bila dotacija iz teh sredstev dodeljena.

2. Potrđi se razdelitev poslovnega sklada po zaključnem računu za leto 1973, kot je bila navedena v predlogu.

3. Odobri se nadaljevanje izgradnje toplovodnega omrežja za Javornik in Čečovje z južno vejo, ki zajema grad, gimnazijo in DTK, ter zahodno vejo, ki obsega Janeče. Dobji dvor in Dobjo vas, katere predračunska vrednost za letos znaša 12 milijonov din.

Gradnja toplovodnega omrežja po naštem vrstnem redu in predvideni predračunski vrednosti se bo vršila tako, da se znesek 2.400.000 din zagotovi iz letošnjih sredstev sklada skupne porabe, za 9.600.000 din pa se z običajnimi pogoji pri Ljubljanski banki, podružnici Slov. Gradec, najame kredit.

4. Odobri se izgradnja telovadnice pri osnovni šoli na Ravnah v predračunski vrednosti 5.700.000 din. Financiranje gradnje bo potekalo tako:

- 2.229.000 din se zagotovi iz sklada skupne porabe po zaključnem računu iz lanskega leta,
- 1.000.000 din se zagotovi iz naslova sofinanciranja republiške zveze Partizan,
- za 2.460.000 din pa se izstavi zagotovilo, da se bodo navedena sredstva zagotovila iz sklada skupne porabe naslednje leto po zaključnem računu iz leta 1974.

5. Zagotovijo se sredstva za posojila delavcem za individualno gradnjo stanovanjskih hiš in nakup stanovanjskih objektov v naselju Kotlje, kot sledi:

— sredstva, ki so bila vročena pri Ljubljanski banki, podružnici Slovenj Gradec, v višini 3.000.000 din in so se že sprostila v višini 5.250.000 din, ter sredstva sklada skupne porabe po zaključnem računu za leto 1973 v višini 4.000.000 din, se namenijo za posojila delavcem v Železarni Ravne, in sicer:

- a) 4.000.000 din za nakup individualnih stanovanjskih objektov v naselju Kotlje,
- b) 4.250.000 din za individualno gradnjo stanovanjskih hiš delavcev.

— Posojila za namene iz 1. točke tega sklepa se odobrijo delavcem s pogoji, na način in po postopku, ki bo določen z javnim natečajem. Javni natečaj razpiše skupni odbor za splošne zadeve skladno z določili samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih; — skupni odbor za splošne zadeve glede na število in strukturo prosilcev za odobritev posojila za namene iz 1. točke tega sklepa pridobitev posojila na podlagi prednostne ste, skladno s samoupravnim sporazumom o stanovanjskih razmerjih, vendar največ 20%, pri čemer mora upoštevati, da lahko znaša:

a) višina posojila za individualno gradnjo največ 120.000 din,
b) za nakup stanovanjskih objektov nase-
lja Kotlje pa 150.000 din.

6. Potrđi se predlagani obseg podpisnih po-
oblastil za posamezne delavce za zastopanje
in podpisovanje podjetja.

7. Potrđita se sklepa delavskega sveta
TOZD metalurške proizvodnje in delavskega
sveta TOZD mehanske obdelave o povišanju z
gospodarskim načrtom za letošnje leto spreje-
te amortizacije od 82.000.000 din na 100 mili-
jonov din.

8. Odobrijo se investicijski programi za:
— rekonstrukcijo adjustaže valjarne,
— razširitev proizvodnje stiskalnic in stroj-
nih delov v obratu strojev in delov in
— rekonstrukcija vzmetarne.

V zvezi z odobritvijo investicijskih progra-
mov se sprejme in potrđi tudi način njihovega
financiranja.

9. Potrđi se predlagana razdelitev sredstev,
pridobljenih na račun povečane amortizacije.
Sredstva, pridobljena iz tega naslova, se bodo
uporabila za neposredne nadomestitve, nado-
mestitve velikih strojev in naprav, nabavo
tehnične dokumentacije, nove investicije in
kritje že nastalih podražitev. Za navedene na-
mene iz razpoložljivih sredstev pripada
TOZD I 7.400.000 din, TOZD II 7.400.000 din in
obratom delovne skupnosti skupnih služb
3.120.000 din.

10. Odobri se, da naša železarna iz sredstev
rezervnega sklada odkupi obveznice federaci-
je v znesku 2.000.000 din. Odkup na podlagi
sprejete odločitve in ureditev s tem v zvezi
potrebnih formalnosti uredi finančno računov-
odski sektor.

11. Odobri se, da naša železarna pristopi k
samoupravnemu sporazumu o združevanju v
samoupravno interesno skupnost za železniški
in luški promet.

Za podpis sporazuma se za našega pred-
stavnik določi in pooblašča direktor komer-
cialnega sektorja tovariš Boris Florjančič. Za
predstavnik železarne v samoupravni intere-
sni skupnosti se določi direktor komer-
cialnega sektorja tovariš Boris Florjančič in
vodja špedicije tovariš Jakob Konič.

12. Razpiše se delovno mesto glavnega di-
rektorja železarne. Za razpis delovnega me-
sta, zbiranje prijav in pripravo predloga se
imenuje komisija v sestavu: Sead Karadža,
dipl. inž., za predsednika, ter Edo Javornik,
dipl. oec., Franc Puđgar, Konrad Bezjak in
Zmago Kovač za člane.

13. Za naše predstavnike v posameznih or-
ganizacijah gospodarske zbornice se imenujejo:

— Jože Rodič, dipl. inž., v koordinacijski
odbor za napredek gospodarstva in tehnolo-
gije,

— Janez Žnidar v koordinacijski odbor za
vprašanje ustvarjanja in delitve dohodka.

14. Za izvedbo ustavnih določil na področju
ustanavljanja TOZD se imenuje komisija v
sestavu: Adi Cigler, dipl. pravnik, za pred-
sednika, Janez Žnidar, Peter Orožen, dipl. oec.,
Sead Karadža, dipl. inž., Vinko Trafela, prof.
in Roman Kogelnik za člane z dopolnitvijo,
da v komisijo dodatno po enega predstavnika
imenujejo svet sindikata železarne, svet or-
ganizacije ZK in mladinska organizacija že-
lezarne.

15. Ustanovi se delovno telo za izvedbo
ustavnih določil na področju ustanavljanja
TOZD v železarni Ravne. Delovno telo sestav-
ljajo predstavniki zborov delovnih ljudi. Vsak
zbor delovnih ljudi v delovno telo izvoli po
enega delegata.

16. V Železarni Ravne se v soboto, 13. juli-
ja 1974, čeprav je po razporedu dela prosti
dan, normalno dela. Enodnevní neto zaslužek
se nameni za pomoč po potresu prizadetemu
območju in prebivalcem na Kozjanskem.

-et

stev, v katerih bodo združevale TOZD in
druge organizacije združenega dela letno
po 0,5 % od izplačanih bruto osebnih do-
hodkov. S tako zbranimi sredstvi bo v
okviru sprejete kadrovske politike v obči-
ni gospodarila skupna komisija podpisni-
kov sporazuma, ki bo razpisala in podeli-
la štipendije za tekoče leto.

Poleg štipendij iz združenih sredstev
bodo TOZD in interesne skupnosti zase še
naprej štipendirale, vendar po dogovorje-
nih merilih. Ker je družbeni interes, da
se štipendist sklada združenih sredstev
čimprej poveže s konkretno TOZD ali dru-
go organizacijo, bodo pravico do štipen-
dije izgubili učenci ali študenti, če se ne
bodo prijavili na njihove razpise. Ta ob-
veznost velja samo v primeru, ko se šti-
pendist šola za stroko in smer, ki jo
TOZD in druge organizacije razpišejo.

Odločilno merilo za pravico do štipen-
dije je materialni položaj učenca ali štu-
denta. Materialni položaj se ugotavlja
vsako leto posebej, zajema pa polovico
družinskega dohodka na člana, otroški
dodatek in morebitne druge dohodke dru-
žine.

Stroški šolanja se prav tako izračunajo
vsako leto posebej, zajemajo pa:

- stroške stanovanja in prehrane,
- stroške obleke in obutve,
- stroške za šolske potrebščine,
- stroške prevoza,
- stroške za kulturo in rekreacijo.

Za letos so ti stroški izračunani na 1200
din mesečno za šolanje na fakultetah in
visokih šolah ter 900 din za srednje šole.
Če je šola v kraju stanovanja staršev
učenca oz. študenta ali v neposredni bli-
žini, so ti stroški ustrezno nižji. Učenci
in študenti, katerih izračunan družinski
dohodek dosega ali presega izračunane
stroške šolanja, ne morejo prejemati šti-
pendije.

Višina štipendij organizacij združenega
dela in interesnih skupnosti bo odvisna
od učnega uspeha in hitrosti šolanja. V
ta namen je v sporazumu določena pose-
bna lestvica točk, ki so odvisne od uč-
nega uspeha. Razlika med zadostnim in
odličnim uspehom je 40 točk. Vrednost
letošnje točke je 1,00 DIN. Študenti, ki bo-
do opravili vse učne obveznosti do de-
cembra meseca iz prejšnjega šolskega le-
ta, bodo prejeli še 100 točk. Če pa bodo
še marljivejši in bodo izpolnili obvezno-
sti že ob zaključku šolskega leta, bodo
prejeli dodatnih 250 točk. Vrednost točke
bo letno določena za celo SR Slovenijo.
Štipendijo za učni uspeh bo prejel vsak
študent, čeprav sicer ne bo upravičen do
štipendije, ker presega socialno mejo. Na
zgolj teoretično vzetem primeru bi bilo
tako:

Študent, ki je upravičen (socialni polo-
žaj) na 800 din štipendije iz združenih
sredstev, bo prejel pri TOZD (če je njen
štipendist) še štipendijo za učni uspeh.
Če ima povprečno oceno 8 — 8,6 bo pre-
jel 650 točk. Skupaj torej $800 + 650 =$
 $= 1450$ din.

Za naše štipendiste bomo morali prera-
čunati materialni položaj ter zatem dolo-
čiti višino štipendije. Ker zaenkrat še ni
mogoče reči, koliko štipendistov ne bo
moglo več prejemati štipendij (za učni
uspeh že), nimamo pregleda nad dodatno

Štipendije letos in v prihodnje

S štipendiranjem načrtno skrbimo za
kader, ki ga bomo potrebovali. Čas šola-
nja je različno dolg. Na srednjih šolah
je ponavljavec manj, zato se šolanje pra-
viloma konča po štirih letih, medtem ko
je povprečni čas šolanja na fakultetah in
visokih šolah kar šest in pol let. Seveda
je to povprečni čas, izračunan za tiste, ki
šolanje končajo v normalnem času ali celo
po štirih in pol letih in za tiste števil-
nejše, ki to uspejo šele po osmih ali de-
vetih letih. Tako dolg čas šolanja pa ni
vedno posledica nesposobnosti in lenobe
študentov, marveč tudi njihovih denarnih
ter drugih možnosti, na katere sami ne
morejo vplivati.

Po letu 1970 se materialne razmere štu-
dentov sicer nasploh izboljšujejo, še ved-
no pa se kljub možnostim za pridobitev
štipendije veliko sposobnih otrok ne odlo-
či za nadaljevanje šolanja. Očitno je za
šolanje zgolj štipendija premalo, zato bo
za boljši socialni sestav študentov potre-
bno storiti še kaj več. Med drugimi vzro-
ki so brez dvoma najpomembnejše pro-
storske možnosti šol, njihova opremlje-
nost, število učiteljev in podobno.

Razlogov za sedanji slab razredni se-
stav dijakov in študentov je brez dvoma
še cela vrsta, zato smo s štipendijami le
delno vplivali na sestav študentov. Zelo
pomemben vzrok za sedanje razmere sta
tudi premalo načrtno poklicno usmerjanje
ter neambicioznost staršev.

Sedanji sistem štipendiranja in kreditira- nja ter predlagane spremembe za letos in naprej

Učenci, dijaki in študenti v SR Slo-
veniji prejemajo štipendije ali kredite na
podlagi družbenega dogovora. Primerjan
z leti poprej je sedanji sistem boljši, če-
prav še ohranja različna merila za podel-
jevanje štipendij in več vrst štipendi-
stov. Zato se je z leti marsikaj napredne-
ga spremenilo v svoje nasprotje. Različne
ustanove in skladi so podeljevali štipendi-
je in kredite neodvisno od potreb ter ta-
ko nehote spodbujali modne smeri šola-
nja, ne pa tiste, ki so naši družbi najpo-
trebnejše. Enak ali še pomembnejši vzrok
za sedanje razmere je neusmerjena rast
šol, ustanavljanje raznih smeri mimo po-
treb družbe in podobno.

Nov sistem štipendiranja, ki bo letos v
obliki družbenega dogovora in samoupra-
vnega sporazuma že veljal, uvaja le eno
samo obliko materialne pomoči pri šola-
nju — štipendijo. Le-ta bo podeljevana v
celi Sloveniji po enotnih merilih. To pome-
ni, da tudi organizacije združenega dela
in različne ustanove pri določanju višine
štipendije ne bodo mogle mimo splošnih
meril. Poleg enotnih (socialnih) meril za
podelitev štipendije bodo enotna merila
tudi za spodbujanje hitrega in uspešnega
šolanja.

Kakšno bo torej bodoče štipendiranje?

Pri občinskih skupščinah bodo ustanov-
ljeni skladi združenih štipendijskih sred-

obremenitvijo. Za vse oblike izobraževanja že sedaj letno porabimo okoli 300 milijonov Sdin, kar je več kot 1,5% od bruto OD, kolikor smo zavezani izdajati po sindikalni listi. Ker se 0,5% za združena štipendijska sredstva v občini izdaja iz predpisanega 1,5%, bi potemtakem železarna ne bila obvezna izdajati sredstev v skupni sklad. Ker pa je malo verjetnosti, da bo tako, lahko pričakujemo dodatno obremenitev.

Osnovne prednosti novega štipendijskega sistema

1. Izenačen start vseh sposobnih otrok pri vpisu v srednje in visoke šole.
2. Enaka merila pri določitvi višine štipendije in za nagrajevanje hitrega šolanja.
3. Vključitev več otrok v usmerjeno šolanje.
4. Enake obveznosti po končanem šolanju.
5. Javnost podatkov o štipendistih bo zagotovljena pri občinskih skupščinah.
6. Enotne kazni za kršilce sporazuma.

Nekatere nevarnosti, če sistem ne bo dosledno izvajen

1. Če organizacije združenega dela in interesne skupnosti ne bodo dolgoročno

načrtovale kadrovskih potreb, ne bo možno smotno poklicno usmerjanje otrok, zato se bo glede na večja štipendijska sredstva še bolj pačil poklicni sestav študentov in učencev, hkrati pa se bodo širile šole, za katere v družbi ni posebnih potreb.

2. Večina otrok se bo vključevala v šolanje na štiriletnih srednjih šolah, medtem ko bo bistveno splahnel vpis v poklicne šole. V zvezi s tem smo proti 28. členu sporazuma, ki iz združenih štipendijskih sredstev izključuje učence poklicnih šol s periodičnim sistemom pouka.

3. Povečal se bo že itak prevelik vpis na šole humanističnih smeri.

4. Zavodi za zaposlovanje, osnovne šole, gimnazije in starši bodo težje smotno poklicno usmerjali otroke.

Omenjeni pomisleki bodo seveda odpadli, če bomo vsi izpolnili obveznosti, sprejete z družbenim dogovorom — organizacije združenega dela bodo morale dolgoročno načrtovati kadre, zavodi za zaposlovanje in šole bodo morali poklicno usmerjati glede na potrebe, pred očmi družbe se ne bodo mogle širiti šole (morale bodo tudi prenehati), ki šolajo profil, za katerega že danes ni zadosti smotrne zaposlitve.

Milan Zafošnik

Iz naših TOZD

V. SEJA DELAVSKEGA SVETA TOZD MEHANSKE OBDELAVE

Seja se je pričela s 15-minutno zamudo, potem ko smo po telefonu doklicali še tri člane DS, tako da smo bili končno sklepčni. Res je, da je za sklepčnost in glasovanje na seji delavskega sveta potrebna le absolutna večina, t. j. eden nad polovico, vendar smo vsi zastavili vprašanje, ali je pravilno — gledano z raznih aspektov — da o nekem, za TOZD izredno pomembnem vprašanju, odloča taka, na silo skrpana večina ne glede na to, da smo formalno pravno sklepčni.

Namesto prve točke dnevnega reda se je torej razvila razprava o organizaciji in delu samoupravnih organov ter nekaterih negativnih pojavih, s katerimi se srečujemo v vsakodnevni samoupravljaljski praksi.

Ko se že govori o sklepčnosti, bi rad rekel še tole: sklepčnost ni problem samo na sejah DS. Mogoče tu še najmanj. Bolj problematična je na sejah organov, ki štejejo 5 — 10 članov. Taki pa so v TOZD MO vsi. Ko smo že načeli to temo, bi se rad vmes dotaknil komisije delavske kontrole, ki šteje 5 članov, za sklepčnost in glasovanje pa se zahteva kvalificirana večina, kar pomeni — reci ali piši — 4 člane in je že zaradi tega obsojena na izredno redko sestajanje, kar ji še bolj otežkoča delo, ki je že tako zadosti delikatno. Mislim, da so tisti, ki so za TOZD mehanske obdelave »naplanirali« 5-člansko komisijo, svojo odločitev premalo pretehtali.

Delavski svet je razen o problematični sklepčnosti razpravljal še o drugih zadevah, ki se tičejo samoupravljanja in sprejel naslednje sklepe:

— V bodoče bodo seje delavskega sveta v popoldanskem času.

— Na seje bodo poleg članov DS TOZD MO vabljeni tudi delegati TOZD MO v delavskem svetu podjetja.

— Gradivo, ki se bo obravnavalo na seji delavskega sveta, naj se v okviru možnosti — obravnava tudi na delovnih skupinah, da bodo delegati v DS lahko interpretirali voljo delavcev, ne samo odločali v njihovem imenu in tako postali delegati tudi v vsebinskem, ne samo v formalnem smislu.

— Sestankov delovnih skupin ne sklicevati vnaprej točno določenem roku, temveč takrat, ko je dostavljen material za razpravo. (Seveda s tem ni mišljeno, da se delovna skupina ne bi smela sestati, kadarkoli začuti potrebo. Nasprotno, lastna iniciativa je celo zelo zaželena).

— Člani DS TOZD MO morajo svojo odsotnost s seje predhodno ali vsaj naknadno opravičiti ne glede na to, če se je ne morejo udeležiti iz objektivnih ali subjektivnih vzrokov.

Gornji sklepi so bili sprejeti po precej hitrem postopku in bi se o — vsaj nekaterih — še dalo debatirati, vendar o tem kdaj prihodnjic.

Delavski svet TOZD mehanske obdelave je na tej seji obravnaval poslovanje v I. kvartalu in ugotovil, da je poslovni rezultat sorazmerno ugoden, seveda če pri tem ne upoštevamo stanja zalog reprodukcijskega materiala. Pri analizi trenutne situacije (začetek junija — op.) je bilo ugotovljeno, da je rak rana v TOZD MO terminsko neizvrševanje obveznosti do kupcev, zaradi česar je bojazen, da bomo izgubili določena tržišča, zlasti za industrijske nože. Tu sta mišljena predvsem

romunsko in ameriško tržišče. V začetku junija je bila situacija taka, da smo samo Romuniji dolgovali še iz leta 1973 okoli 9 ton nožev, iz leta 1974 pa okoli 12 ton. Potrebe po nožih za to tržišče za leto 1975 znašajo okoli 90 ton; od tega moramo vsaj 1/3 celotne količine — okoli 30 ton dobaviti že do konca leta 1974. Zaoznanke do ameriških kupcev pa smo prav tako morali poravnati v juliju t. l. V zvezi z rečeno in drugo problematiko so bili sprejeti sklepi, s katerimi se apelira na dosledno izvrševanje zadanih nalog, na zaozritev delovne, zlasti pa še tehnološke discipline, zaozritev kontrole pri prejemu vložnega materiala, na to, da nam mora TOZD MP dostavljati enako kvaliteten vložni material in po enakih prevzemnih pogojih kot zunanjim kupcem itd.

Sprejet je tudi sklep, da je potrebno storiti maksimalne napore, da bo količinska proizvodnja nožev v juniju in naprej dosegla minimalno 50 ton mesečno.

Delavski svet je obravnaval in tudi sprejel predlog odbora za gospodarjenje, da se poveča plan amortizacije za letošnje leto od 82.000.000 na 100.000.000 din.

Med najpomembnejše sklepe 5. seje pa vsekakor sodita sklepa, s katerima:

— sprejemamo predlog samoupravnega sporazuma o dolgoročnem poslovnem sodelovanju med »Kovintehno« Celje in Železarno Ravne z namenom, da se poveča proizvodnja in prodaja strojev za deformacijo in proizvodnja drugega orodja na domačem in tujem trgu; zlasti pa še sklep, s katerim:

— sprejemamo predlog samoupravnega sporazuma o dolgoročnem sodelovanju med »Metalno« Maribor in Železarno Ravne pri proizvodnji in prodaji strojev, s tem da se v roku enega meseca sklene med organizacijama pogodba o dolgoročnem sodelovanju, ki bo temeljila na tem sporazumu, ki ga morajo predhodno odobriti še samoupravni organi »Metalne«.

Poudariti moramo, da se bo realizacija tega sklepa nekoliko zavlekla oz. bo prišlo do sklenitve novega sporazuma z nastajajočo integrirano strojno industrijo Slovenije, kjer bo vključena tudi »Metalna«. O tem ter o pomenu in vsebini tega pomembnega sporazuma pa vas bomo informirali kasneje.

Poleg navedene problematike je delavski svet odločal še o odpisu določenih osnovnih sredstev ter imenoval novega člana v komisiji za VPD, iz oddelka materialnega gospodarstva. Imenovan je bil tov. Ludvik Štrajher, članstvo pa je prenehalo tov. Rihardu Času, ki je bil iz oddelka materialnega gospodarstva premeščen v obrat industrijskih nožev.

Janko Dežman

IZ DELA SAMOUPRAVNIH ORGANOV TOZD METALURŠKE PROIZVODNJE

Delavski svet

1. julija se je sestal DS TOZD metalurške proizvodnje na I/6-6 zasedanju in obravnaval ter sprejel:

- predlog sklepov I/5-5 zasedanja DS;
- predlog povišanja stopnje amortizacije;
- soglašal s predlogom za odpis osnovnih sredstev;

— odobril bonifikacije inozemskim firmam. Na podlagi poročila direktorja TOZD metalurške proizvodnje o rezultatih poslovanja in sodelovanja TOZD v letu 1973 ter o rezultatih poslovanja v prvem trimesečju letos je DS

1/5-5 zasedanju 17. maja obširno obravnaval celotno problematiko v poslovanju TOZD metalurške proizvodnje, ki je vplivala na rezultate v letu 1973. Aktualni problemi, ki so vplivali na lanske rezultate poslovanja, so prisotni tudi letos. To je stalno pomanjkanje fizične delovne sile, velika fluktacija, neurejena politika stimulacije — predvsem za delo v težkih pogojih in neugodnem času, popuščanje delovne in tehnološke discipline, pomanjkanje nene in katerega reprodukcijskega materiala — predvsem energije, stalno naraščanje cen — posebno staremu železu, preslaba povezava tehnološkega sodelovanja med proizvodnjo in službami ter službami med seboj itd. Da bi TOZD metalurške proizvodnje poslovno leto 1974 zaključil z nekaj akumulacije oz. da bi sami prispevali k odpravljanju problemov, ki so tudi subjektivne narave in s tem vplivali na boljši rezultat poslovanja TOZD in podjetja, je DS na predlog komisije za gospodarjenje na I/6-6 zasedanju dne 1. julija v zvezi s tem sprejel naslednji sklep:

urediti je treba področje delitve dohodka in OD na podlagi pravičnega družbenega vrednotenja statusa metalurškega delavca; vodstvo TOZD metalurške proizvodnje mora (ne glede na to, kdaj bo sprejet samoupravni sporazum na to, kdaj bo sprejet samoupravni sporazum) od oblikovanju dohodka in OD) takoj izdelati konkreten predlog za povišanje dodatkov za delovna mesta, na katerih so izredno težki pogoji dela in velika fluktacija. Zaostri je treba tehnološko in delovno disciplino. Direktor TOZD metalurške proizvodnje mora zahtevati od vodstvenih delavcev, da v roku enega meseca izdelajo konkretne akcijske programe glede zaostrih delovne in tehnološke discipline (vsak za svoje področje). Strokovna služba (metalurških raziskav) naj pripravi poročila (za vsak obrat posebej), analizo obstoječe tehnološke problematike, ki izhaja iz premajhne tehnološke discipline. Akcijski program za izboljšanje delovne in tehnološke discipline se mora obravnavati na delovnih skupinah (vsak obrat s svojega področja).

Direktor TOZD metalurške proizvodnje naj s pomočjo strokovnih služb preuči makroorganizacijo TOZD metalurške proizvodnje ter izdelala predlog o sistemu projektno organizacije, povezanosti sodelovanja med obrati, obrati in službami ter službami med seboj in TOZD. Z izpopolnitvijo makroorganizacije in uvedbo sodelovanja služb s proizvodnjo in obratno se mora doseči optimalna zaposlitev strokovnega kadra. Izdelati je treba kratkoročno in dolgoročno optimalno politiko zaposlovanja vseh profilov kadra.

V zvezi s temi sklepi je direktor TOZD metalurške proizvodnje že izdal pismeno zadolžitve obratovodjem in vodjem samoupravnih služb, da so morali vsak s svojega področja, do 20. julija izdelati konkreten akcijski program za izboljšanje delovne in tehnološke discipline ter sodelovanja. Z isto okrožnico se zadolžujejo vodstveni delavci, da so osebno odgovorni za izvajanje te akcije.

Na podlagi razprave na prejšnjem in sprejetih sklepih na tem zasedanju DS je direktor TOZD metalurške proizvodnje imenoval posebno komisijo, ki je izdelala predlog za povišanje dodatkov na težke pogoje dela, uvedbo stimulatивnejše premije za izboljšanje kvalitete in znižanje izmečka, dekadno odpremo ter izboljšanje produktivnosti dela. Komisija za gospodarjenje je (z osebno angažiranostjo direktorja) sprejela te predloge in jih posredovala v sprejem skupnemu odboru za oblikovanje in delitev dohodka in OD, ki je pristojen samoupravni organ za to področje.

Na predlog sektorja za gospodarjenje je DS soglašal s povišanjem amortizacije ter razporeditvijo predvidenega ostanka dohodka na sklade za leto 1974. Sektor za gospodarjenje je ta predlog izdal na podlagi zakona, ki ga je sprejel zvezni izvršni svet (Uradni list SFRJ št. 16/74), s katerim je določeno, da se obvezna stopnja amortizacije za osnovna sredstva, na katerih delamo v dveh izmenah, poveča za 25 %, na osnovnih sredstvih, na katerih delamo na tri ali štiri izmene, pa za 50 %. Ze odpisana osnovna sredstva se lahko še naprej odpisujejo, za odpisani del pa se poveča poslovni sklad.

V omenjenem uradnem listu ni bilo podane obrazložitve, kako se naj izvrši izračun povečane stopnje. Zato je sektor za gospodarjenje izdelal predlog, da se v globalu povečajo sred-

stva amortizacije od 82.000.000 na 100.000.000 dinarjev, ker se mora po tem zakonu, povišana amortizacijska stopnja obračunavati od 1. 1. 1974 dalje.

V razpravi o povišani stopnji amortizacije je bilo poudarjeno, da je s stališča dobrega gospodarja treba oplemeniti sredstva in jih takoj vlagati v nove investicije. Vendar je treba določena sredstva nameniti tudi za izboljšanje delovnih pogojev (odpraševanje, uvedba orodij za olajšanje fizičnega dela itd.)

Na predlog oddelka za osnovna sredstva je DS odobril odpis že amortiziranih osnovnih sredstev: ravnalni stroj »ARBOGA«, obračalni stroj in 500 kg skladiščno tehtnico. Na prejšnjem zasedanju je DS odobril odprodajo tirne tehtnice (na bivšem skladišču ingotov) servisu za popravilo tehtnic iz Celja. Ta tehtnica s prehodom na cestni prevoz ingotov za prvotni namen ni več uporabna. DS je odobril na podlagi dokumentirano upravičene reklamacije bonifikacije zahodnonemški firmi »Hagesta« 2437,50 in 231,57 DM ter zahodnonemški firmi Schmolz & Bickenbach 753,60 DM.

DS je odobril na predlog obratovodstva jeklarne in v soglasju s sektorjem za gospodarjenje spremembo sistemizacije delovnega mesta: »vodja EPŽ — VSS«, se preimenuje na »delovodja EPŽ - VK«. Preimenovanja tega delovnega mesta je bilo upravičeno, ker delavec na tem delovnem mestu resnično opravlja delo delovodje.

Delo komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov

Ta komisija je kolektivno izvršilni organ DS z določenimi pristojnostmi za področje ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti. Komisija je do konca junija 9-krat zasedala in to večina po 5 in več ur ter od skupno 269 prijav uspešno rešiti 203 kršitve delovnih dolžnosti. Na žalost toda resnično se ugotavlja, da delovna dolžnost kršijo večina (po starosti) mlajši delavci. Največ je neopravičenih izostankov, tako da posameznik enkrat ali večkrat neopravičeno izostane iz dela. Pojavljajo se tudi primeri, da posameznik vsak mesec enkrat ali večkrat neopravičeno izostane iz dela. Pojavljajo se tudi primeri, da posameznik vsak mesec enkrat ali večkrat neopravičeno izostane z dela. V takih primerih tudi izrečeni ukrep »OPOMIN ali JAVNI OPOMIN« nima vzgojnega učinka. V poslednjih večkrat neopravičeno izostajajo tisti delavci, ki pozneje prenehajo delati. Pojavljajo se tudi primeri, ko delavec potrebuje dopust, vendar mu ga delovodja ne odobri (zaradi pomanjkanja delavcev v skupini ali pa se mora opraviti nujno

delo). So tudi primeri, da bi delavec lahko izkoristil dopust, vendar mu ga delovodja zaradi nerazumevanja ne odobri. Bilo je nekaj primerov kršitve bolniškega reda, predčasnega zapuščenja dela in le trije primeri kršitve drugih delovnih dolžnosti.

Podajam tudi številčni pregled kršitev delovnih dolžnosti in izrek ukrepov po obratih:

Obrat ali služba	Skup. prijav	Rešeno	V postop.	Ustav. postop.	Oproš. oz. opoz.	Opom.	Javni opom.
skup. sl. TOZD	0	0	0	0	0	0	0
topilnica	105	81	24	23	27	27	4
livarna	55	39	16	10	18	9	2
kovačnica	34	29	5	8	11	8	2
valjarna	56	40	16	6	23	9	2
jeklovlek	19	14	5	3	4	4	3
Skupno:	269	203	66	50	83	57	13

V koloni »ustavljen postopek« so primeri prijave kršitve delovnih dolžnosti in so v času postopka (zaradi velikega števila prijav, se zavleče postopek) samovoljno ali sporazumno prenehali delati. V koloni »oproščen ali opozorjen« so primeri, ko je bila ugotovljena kršitev delovne dolžnosti, vendar iz objektivnih vzrokov in je komisija smatrala, da bi izrečen ukrep negativno vplival na delavca. Neupravičena je kritika dela komisije, da je pri obravnavi premalo stroga in bi se moralo več primerov težje kršitve delovnih dolžnosti predlagati DS za izključitev.

Upoštevati je treba, da se mora komisija pri svojem delu, držati določil samoupravnega sporazuma o medsebojnem razmerju delavcev v TOZD metalurške proizvodnje. Zmotno je mnenje posameznikov, da bi se s strožjim kriterijem dela komisije urejala delovna disciplina. Krepitev delovne discipline se mora izvajati že v delovni skupini.

Kako smo odločali

Od 10. do 12. junija so bili v TOZD metalurške proizvodnje zbori delovnih ljudi, na katerih je bila javna razprava in sprejem prečiščenega besedila samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Zelezarno Ravne ter sprejem samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih. Slednji se je obravnaval na zborih kot osnutek od 20. do 22. maja.

Se pač kadi

Foto: M. Dolinšek

Nato je bil izvršen še usklajevalni postopek.

V času, ko so bili zbori, je bilo v TOZD metalurške proizvodnje zaposlenih 1717 delavcev.

Na zborih je bilo prisotnih 1272 delavcev. Za predloženo vsebino obeh sporazumov je glasovalo 1272 delavcev ali 100%, oz. sporazuma sta bila sprejeta s 74% od vseh zaposlenih v TOZD metalurške proizvodnje.

Franc Leskošek

KOMUNISTI OO TOZD METALURŠKE PROIZVODNJE O AKTUALNIH PROBLEMIH

Komunisti OO TOZD metalurške proizvodnje smo se dne 3. junija sestali in razpravljali o kadrovske problematiki v TOZD, statusu metalurškega delavca in o nadaljnjem razvoju samoupravnega organiziranja v podjetju železarna Ravne. Uvodno misel je podal sekretar OO ZK TOZD ing. Karadža Sead. Orisal je kritično stanje v metalurških obratih glede vedno težjega pridobivanja delovne sile, in to vseh profilov kadra. Vzrokov za to je veliko, najpomembnejši pa težki pogoji dela (prah, vročina, 4-izmensko delo) neurejena politika stimulacije itd. Tudi večletna politika, da razvoj črne metalurgije za slovensko gospodarstvo ni interesanten, je pustila določene posledice. Zaradi take politike se je zanemarjal družbeni status — družbeno pravilno vrednotenje dela v črni metalurgiji. Danes zopet dobiva 114. panoga svoj družbeni položaj, vendar so še močno prisotne posledice iz obdobja, ko je bila zapostavljena. Navedel je nekaj kritičnih pripomb, da se prepočasno izvajajo ukrepi za izboljšanje kadrovske socialnega položaja metalurškega delavca. S tem je ozko povezano uspešno poslovanje in razvoj metalurških obratov. Za orientacijo je bilo podanih nekaj podatkov o fluktuaciji in gibanju OD. V 4 mesecih je prenehalo delati 84 delavcev, in sicer po obratih: v topilnici — 19, livarni — 22 (od tega v čistilnici — 14), kovačnici — 12, valjarni — 21, jeklovleku — 3 in v skupnih službah TOZD — 7. Glavni vzroki, zaradi katerih delavci odhajajo — 4-izmensko delo, težki pogoji dela in prenizka stimulacija. Fluktuirajo v glavnem mlajši delavci vseh struktur kvalifikacije, kar je zaskrbljujoč podatek. Zanimiv je tudi podatek o OD po 01 in 02, kumulativno za tri mesece letos, in to v primerjavi s podjetjem. Na 1. mestu je bila kovačnica, topilnica na 3., livarna na 7., valjarna na 4., jeklovlek na 18. in skupne službe TOZD na 19. mestu. Kumulativna primerjava s podjetjem januar — april po skupno izplačanih OD: 1. topilnica, 2. kovačnica, 3. valjarna, livarna, 6. jeklovlek 14. in skupne službe TOZD 16. mesto.

Večina razpravljalcev je s konkretnimi primeri pojasnjevala, da neurejena stimulacija metalurškega dela povzroča resne motnje v proizvodnem procesu. Krši se delovna in tehnološka disciplina, s tem se povečuje izmeček, raste fluktuacija, veliko je neopravičenih izostankov, zastrujejo se medsebojni odnosi, ker se delo večkrat opravlja z manj delavci, kot je normalno. Nimamo pa urejene stimulacije, če se mora delo opravljati z manj delavci, kot je določeno.

Te in še druge neurejene delovne razmere v metalurških obratih odsevaio tudi navzven prek tovarniške ograje. Zato se mladi vedno manj odločajo za metalurški

poklic. Razumljiva je zaskrbljenost komunistov metalurgov, ki poudarjajo, če ne bomo izboljševali kvalifikacijske strukture, ne moremo uspešno izvajati programa o izdelavi kvalitetnih jekel.

Gledano z geografskega položaja železarne pa je življenjskega pomena, da izdelujemo visoko legirana jekla, in ga čim več doma predelamo v finalne proizvode.

Prav tako zavestna in odgovorna je bila razprava o nadaljnjem razvoju samoupravnega organiziranja v podjetju. Prevladalo je mnenje, da tako kot smo sedaj samoupravno organizirani, ne smemo smatrati, da je ta oblika najboljše. Izraženi je bilo nekaj kritičnih pripomb, da še v TOZD niso prenesene vse pravice in obveznosti, za katere smo se sporazumeli. Za nadaljnji razvoj samoupravnega in makro organiziranja se naj izdela elaborat. Z elaboratom se mora nakazati večje neposredno odločanje, večji ekonomski efekt ter jasna opredelitev in razmejitev odgovornosti.

Če povzamem celotno razpravo v zaključke, bi bili ti naslednji:

— v železarni je treba delovna mesta diferencirati in delo v težkem delovnem okolju kot tudi neugoden delovni čas stimulatивно vrednotiti;

— uvesti stimulatívnejšo premijo na izboljšanje kvalitete, znižanje izmečka in na prizadevnost dela;

— več sredstev je treba vlagati za izboljšanje delovnih pogojev;

— uvesti delovno in tehnološko disciplino ter osebno odgovornost do dela in delovnih sredstev;

— obstoječi kader je treba obdržati in ga ustrezno strokovno usposablјati;

Milan Marolt

Proizvodnja slovenskih železarn v maju, juniju in prvem polletju 1974

Letos še v nobenem mesecu ni bilo izdelano manj jekla kot v maju. Glavni vzrok so bile zopet redukcije električne energije. Izgubljene količine jekla pomenijo za železarne manjšo proizvodnjo izdelkov za tržišče in manjši dohodek, za kupca pa še večje pomanjkanje že itak deficitarnih železarskih proizvodov.

Najhuje je to, da kljub zagotovilom ob pričetku leta, da električna energija bo, električne energije ni dovolj, in dokler ne bo novih kapacitet, tudi ni upanja, da bi se stanje trajno popravilo. Junija je v popravilu več agregatov v termocentralah, potem bo zopet leto sušno obdobje in tako se bodo težave vrstile iz meseca v mesec oziroma se — ponavljale.

Proizvodnja surovega železa je bila zaradi mrzlega hoda na jeseniškem plavžu št. 1 pre-

— izboljšati je treba učne pogoje učenecv za izučitev metalurških poklicev;

— treba je izdelati kratkoročni in dolgoročni plan zaposlovanja vseh profilov kadra;

— treba je izdelati plan načrtnega zaposlovanja in usposabljanja mladih inženirjev in tehnikov s poudarkom, da se s pomočjo mentorjev najprej usposablјajo v direktni proizvodnji;

— ob izvajanju stanovanjske politike je treba reševati tudi stanovanjske potrebe mlajših delavcev;

— urediti plansko zaposlovanje invalidov s poudarkom, da so za direktno zaposlovanje invalidov odgovorni tudi organizatorji proizvodnje. S tem v zvezi je bil podan tudi predlog, da se delavec, ki je dalj časa v bolniški, ne bi štel v stalež obrata.

— Potrebno je na nivoju podjetja organizirati konferenco komunistov s podobno vsebino, saj je več nakazanih problemov, ki so enaki ali podobni v celem podjetju. S samoupravnim sporazumom o združevanju v podjetje železarno Ravne smo se dogovorili, da se prek samoupravnih organov podjetja ureja politika zaposlovanja in izobraževanja, urejanje stanovanjskih razmerij, politika oblikovanja dohodka in OD itd.

— O nadaljnjem razvoju samoupravnega organiziranja v železarni se bomo odločali na podlagi strokovnega elaborata.

— Z ugotovitvijo dejanskega stanja najbolj pomembnega področja in z jasnimi predlogi za reševanje aktualnih problemov za učinkovito poslovanje TOZD metalurške proizvodnje in podjetja smo komunisti OO ZK ponovno dokazali, da smo nosilci idejnega usmerjanja razvoja samoupravne družbe.

F. L.

Proizvodnja surovega železa (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulat. izvrš. 73	Kumulat. izvrš. 74	Indeks 74/73
Jesenice	12.667	12.362	98	59.949	63.730	106
Štore	3.583	3.584	100	18.895	17.512	93
Skupno	16.250	15.946	98	78.844	81.242	103

Proizvodnja jekla (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulat. izvrš. 73	Kumulat. izvrš. 74	Indeks 74/73
Jesenice	41.251	38.637	94	201.253	203.367	101
Ravne	16.250	12.755	79	80.883	81.022	100
Štore	7.084	6.626	94	14.447	28.384	196
Skupno	64.585	58.018	90	296.853	312.773	106

cej slabša kot pretekla dva meseca. V Štoreh so na elektro redukcijski peči dosegli načrtovano količino surovega železa, vendar bi bila proizvodnja lahko izdatno višja, če ne bi bilo redukcij električne energije.

Mesečna proizvodnja je sicer večja, kot je bilo lanskoletno mesečno poprečje, vendar je za 300 ton pod načrtovano. Zbirno znaša v petih mesecih proizvedena količina surovega železa približno načrtovano količino 81.250 ton in izvršujemo načrt 100 odstotno.

Mesečna proizvodnja 58.018 ton jekla je približno tolikšna, kot je znašalo lanskoletno mesečno poprečje, vendar je za 6567 ton manjša od načrtovane.

Po zbirnem načrtu bi morala znašati za prvih pet mesecev proizvodnja jekla 322.925 ton. Iz tabele je razvidno, da je še za 10.152 ton nižja od načrtovane.

Ne smemo trditi, da je majski zaostanek izključna posledica redukcij električne energije. Pri proizvodnji SM jekla je tudi zaostanek 1458 ton. V Železarni Štore so šele z 21. majem uvedli četrto izmeno pri elektro peči in še niso dosegli proizvodnje po linearnem načrtu. Če vse to upoštevamo, znaša zaostanek še vedno okoli 4700 ton in od te količine smo okoli 4000 ton gotovo izgubili samo zaradi redukcij električne energije.

Tudi pri blagovni proizvodnji smo imeli slab mesec in je bil samo še januar slabši. Lanskoletno mesečno poprečje je znašalo 53.500 ton in zaostajamo za njim za več kot 900 ton. Po zbirnem načrtu bi morali v petih mesecih izdelati 279.330 ton ter je proizvedeno 7667 ton manj ali 3%. Lani smo v prvih petih mesecih proizvedli 275.019 ton izdelkov.

Blagovna proizvodnja (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulat. izvrš. 73	Kumulat. izvrš. 74	Indeks 74/73
Jesenice	31.241	31.276	100	159.202	156.106	98
Ravne	11.213	9.479	85	55.300	54.281	98
Štore	13.412	12.829	96	60.517	61.276	99
Skupno	55.866	52.584	94	275.019	271.663	99

Skupna odprema gotove robe iz železarn znaša 266.471 ton in sta železarni Ravne in Štore odpremili v prvih petih mesecih več proizvodov, kot sta jih letos izdelali. V Železarni Jesenice so pa zaloge gotovih proizvodov narasle za skoraj 6400 ton, to je za količino, ki je odprema manjša od zbirne gotove proizvodnje.

Blagovna proizvodnja — predelovalci (v tonah)

Delovna organizacija	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulat. izvrš. 73	Kumulat. izvrš. 74	Indeks 74/73
Veriga	1.100	1.105	100	5.153	5.475	106
Plamen	750	695	93	3.401	3.518	103
Tovil	130	150	115	610	640	105
Žična	1.135	684	60	4.232	4.322	102
Skupno	3.115	2.634	84	13.396	13.955	105

Tudi delovne organizacije — predelovalci žice, so realizirale v maju letos najnižjo blagovno proizvodnjo, predvsem zaradi zelo slabega proizvodnega rezultata Žične Celje.

Blagovna proizvodnja Slovenskih železarn (v tonah)

	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulat. izvrš. 73	Kumulat. izvrš. 74	Indeks 74/73
Železarne	55.866	52.584	94	275.019	271.663	99
Predelovalci	3.115	2.634	84	13.396	13.955	105
Skupno	58.981	55.218	94	288.415	285.618	99

V prvih petih mesecih so delovne organizacije predelovalcev takole izvršile proizvodni načrt: Veriga Lesce — 100%, Plamen Kropa — 94%, Tovil Ljubljana — 99% in Žična Celje 76%.

Pri realizaciji izvoza nobena delovna organizacija ni izvršila mesečnega delovnega na-

črta. Po petih mesecih imamo naslednje stanje:

- Železarna Jesenice zaostaja za 29% v realizaciji vrednosti izvoza,
- Železarna Ravne prekoračuje vrednostni načrt za 12%,
- Železarna Štore je tudi izvršila z 2% več po vrednosti,
- Veriga zaostaja za 17%,
- Plamen za 11%,
- Tovil je v močnem zaostanku, saj je izvršitev samo 13%,
- Žična pa zaostaja za 45%.

Eksterna realizacija je bila kljub nezadovoljivim proizvodnim rezultatom uspešna v Železarni Jesenice, načrt je prekoračen za 19%. V Železarni Ravne so mesečni načrt dosegli s 100% in ga v Železarni Štore prekoračili za 4%. Tovarna Verig je v maju izvršila eksterno realizacijo s 106%, Plamen s 96%, Tovil s 120% in Žična s 94%. Skupen rezultat je izdatno nad načrtovano vrednostjo.

Vprašanje medsebojnih menjav je vodstvo komercialne službe Slovenskih železarn obravnavalo posebej in prav tako kolegijski poslovodni organ metalurške dejavnosti. Če bomo lahko izvrševali proizvodne načrte, se bo v naslednjih mesecih popravilo tudi stanje medsebojnih menjav, kot je dogovorjeno.

Za izvrševanje proizvodnih nalog so sedaj trije problemi, ki so v vseh treh železarnah prisotni in podobni:

- redukcije električne energije,
- ferolegure domačih proizvajalcev,
- pomanjkanje delovne sile.

PROBLEMATIKA PO DELOVNIH ORGANIZACIJAH

ŽELEZARNA JESENICE

Velika popravila, katera so imeli predvidena za mesec maj, so imela na skupno proizvodnjo močnejši vpliv, kot so predvidevali, ker so se skoraj vsa zavlekla. Poleg predvidenih zastojev so redukcije električne energije povzročile izpad proizvodnje, tako da so v skupni proizvodnji za več kot 2% pod načrtovano količino.

TOZD — TALILNICE

Remont v aglomeraciji, pomanjkanje ostružkov za vsip v visoke peči, mrzli hod visoke peči št. 1 in ne nazadnje remont kisikarne so krivi, da načrta proizvodnje surovega železa niso izvršili.

Na delo v jeklarni je imel remont kisikarne še močnejši vpliv. Redukcije električne energije so povzročile, da so izgubili več kot 1600 ton proizvodnje jekla.

TOZD — VALJARNE

Zaradi manjše proizvodnje v jeklarni so morali na blumingu večkrat zakladati tudi hladni vložek, kar zahteva daljše ogrevanje. V maju so valjali več preko steckla, kar tudi zahteva več časa. To so vzroki, da bluming ni dosegel mesečnega načrta proizvodnje.

V žični valjarni je bil remont daljši, kot je bilo predvideno in niso dosegli načrtovane proizvodnje. Delno so zanj krive tudi redukcije električne energije in prekomerni vzdrževalni zastoji. V valjarni debele pločevine so imeli povečane mehanske okvare in težave z vložkom, tako da niso izvršili mesečnega načrta. Kljub temu da skupne proizvodnje niso izvršili, so izpolnili v TOZD-valjarne skupne mesečne obveznosti blagovne proizvodnje.

TOZD — HLADNA PREDELAVA

Tako v skupni kot v blagovni proizvodnji so v večini obratov izpolnili mesečni načrt.

V elektrodnem oddelku so imeli težave zaradi zastojev na proizvodni liniji št. 1 in zaradi slabega stanja ene od sušilnih peči. Predelava peči za taljenje varilnega praška je samo še dodatno pripomogla k temu, da mesečni načrt proizvodnje ni bil izvršen.

V žebeljarni načrtovana proizvodnja ni bila dosežena zaradi pomanjkanja vložka na začetku meseca in kasneje zaradi pomanjkanja delovne sile zaradi povečanih bolezenskih izostankov.

ŽELEZARNA ŠTORE

Operativni načrt skupne proizvodnje so dosegli z 99,5% in tudi načrtovano realizacijo z istim rezultatom.

TOZD — I

Plavž ni dosegel proizvodnje surovega železa, za kar je edini vzrok občasno delna in občasno popolna redukcija električne energije.

V elektro jeklarni so 21. maja letos uvedli četrto izmeno. Operativni plan so izvršili, linearnega pa seveda še ne, kar pa z uvedbo četrte izmene lahko pričakujemo že junija. Posebno pohvalno je, da so v ingote odlili z elektro peči samo 242 ton.

Največji problem so imeli zaradi pomanjkanja Si-metala, zaradi česar niso mogli vli-

Megleno jezero

vati legiranih jekel. V valjarnah imajo probleme zaradi pomanjkanja vložka, predvsem v novi valjarni. Zaenkrat ne toliko količinsko kot zaradi tega, da se sploh ne morejo držati načrtovanega programa valjanja. To povečuje zastoje zaradi pogostih menjav in sedaj so že zaloge tako skope, da bo v naslednjih mesecih ogrožena proizvodnja. Niti Železarna Jesenice niti Železarna Ravne nista dobavili potrebnih količin gredic. Posledica so kasnitve dobavnih rokov Železarne Store domači predelovalni industriji in za izvoz.

Sedanje zaloge gredic imajo za več valjarskih programov v tako majhnih količinah, da s pogostim menjavanjem programa ne morejo gospodarno delati.

TOZD II

Livarna I — Pri litini so načrt izvršili, pri kokilah pa ne, ker sta bila v kvaru dva stroja za odrezovanje kokil. Problem je tudi vložek, ker Železarni Jesenice in Ravne ne vračata kokilne zloznine.

Livarna II — Delo so ovirala montažna dela pri stroju KFA-10 za brezokvirno oblikovanje. Zaradi montaže se je tudi zmanjšala delovna površina za ročno formanje. Oviran je bil transport tekočega železa med obema halama in transport form na stresno rešetko.

MEHANSKA OBDELAVA

Pri nekaterih pozicijah obdelane litine se pojavljajo večji zaostanki dobav zaradi daljšega izpada elektro indukcijske peči v livarni II.

Tudi načrtovane količine obdelanih valjev niso izvršene. Permanentno je pomanjkanje delovne sile. Zaradi pomanjkanja vagonov so imeli težave v internem transportu.

Energetski problemi ne tarejo samo nas. Pred kratkim sem bral, da so v eni od japonskih jeklarn prav srečni, da imajo še SM-peč v obratovanju, ker imajo tudi težave v oskrbi z električno energijo. Japonci so namreč skoraj vse SM-peči že opustili. Pri nas smo tudi lahko veseli, da imamo še SM-peči, na delo katerih redukcije električne energije praktično ne vplivajo. Meseca junija smo zaradi redukcij zopet izgubili nekaj proizvodnje surovega železa in jekla.

S proizvodnjo surovega železa smo za pretekli mesec lahko zadovoljni, čeprav bi bila lahko še za okoli 300 ton večja. Toliko surovega železa so v Železarni Store izgubili zaradi redukcij.

Proizvodnja surovega železa (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletna izvrš. 73	Polletna izvrš. 74	Indeks 74/73
Jesenice	12.667	13.322	105	73.148	77.053	105
Store	3.583	3.760	105	22.382	21.272	95
Skupno	16.250	17.082	105	95.530	98.325	103

Polletni načrt za leto znaša 97.500 ton in ga izvršujemo s 101%. Skoda, da je izpadlo zaradi redukcij v Štorah kar precej proizvodnje, ker bi bila njihova proizvodnja lahko izdatno večja od lanske za prvo polletje.

Proizvodnja jekla je boljša od majske in aprilske, vendar še daleč zaostaja za dosežki v marcu.

Za mesečno načrtovano proizvodnjo znaša zaostanek 3336 ton ter lahko vsaj polovico tega zopet pripišemo redukcijam.

Proizvodnja jekla (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulat. izvrš. 73	Polletna izvrš. 74	Indeks 74/73
Jesenice	41.250	39.994	97	239.573	243.310	102
Ravne	16.250	14.694	90	97.835	95.716	98
Štor	7.083	6.809	93	17.519	34.993	200
Skupno	64.583	61.247	95	354.927	374.019	105

Načrt proizvodnje jekla za prvo polletje je 387.500 ton in znaša zaostanek 13.489 ton ali 3% in več kot polovica tega je v Železarni Store, kjer so proizvodnjo na novi elektro-peči šele postopno uvajali. Polletna izvršitev v Železarni Store je 82%, v Železarni Jesenice in Ravne pa 98% v odnosu na linearni plan.

Mesečni načrt blagovne proizvodnje ni bil dosežen, čeprav je izvršitev tudi nekaj boljša kot maja. Letošnje prvo polletje je dosežena blagovna proizvodnja v vseh treh železarnah nižja od lanske v enakem obdobju in seveda zaostajamo tudi za letošnjim polletnim načrtom.

Blagovna proizvodnja (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletna izvrš. 73	Polletna izvrš. 74	Indeks 74/73
Jesenice	31.240	32.479	104	191.280	188.585	99
Ravne	11.178	9.582	86	66.043	63.863	97
Store	13.411	11.228	84	73.323	72.504	99
Skupno	55.829	53.289	95	330.646	324.952	98

Polletni načrt blagovne proizvodnje je izvršila samo Železarna Jesenice s 101%, Železarna Ravne zaostaja za 5%, Železarna Store pa za 10%. Skupno zaostajajo železarne 3% za polletnim načrtom.

Skupna odprema gotove proizvodnje iz vseh treh železarn je znašala 318.479 ton. Železarni Ravne in Store sta odpremili več, kot je znašala proizvodnja. Neodpremljeni del torej v celoti odpade na Železarno Jesenice. V resnici pa zadeva ni tako huda in je bolj igra števil in evidence. Nekatere izdelke, katere izkazuje kot blagovno proizvodnjo, uporabljajo delno tudi v lastnih obratih in tega dela ne prištejajo k odpremi.

Blagovna proizvodnja — predelovalci (v tonah)

Delovna organizacija	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletna izvrš. 73	Polletna izvrš. 74	Indeks 74/73
Veriga	1.100	939	85	6.043	6.414	106
Plamen	750	626	83	4.082	4.143	101
Tovil	129	133	103	677	773	114
Žična	1.135	799	70	5.090	5.121	101
Skupno	3.114	2.497	80	15.892	16.451	104

Rezultat mesečne proizvodnje predelovalcev je še slabši kot v maju in tako je bil mesec junij letos najslabši. Polletni načrt blagovne proizvodnje — predelovalci znaša 18.688 ton ter so ga izvršili z 88%.

Blagovna proizvodnja Slovenskih železarn (v tonah)

	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Izvršitev v pol. 73	Izvršitev v pol. 74	Indeks 74/73
Železarne	55.829	53.289	95	330.646	324.952	98
Predelovalci	3.114	2.497	80	15.892	16.451	104
Skupno	58.943	55.786	95	346.538	341.403	99

Polletni načrt je znašal 353.663 ton in je torej skupna izvršitev 97%.

Pri realizaciji izvoza so izvršile mesečni načrt po količini železarne zelo dobro, saj so izvozile za 8% več, kot so ta mesec načrtovale. Ker je Železarna Jesenice izvozila samo 60% načrtovane količine, sta ostali dve železarni

izvozili toliko več, Železarna Ravne 32% nad načrtovano količino in Železarna Store celo 64% več, kot so predvidevali. Polletni količinski načrt izvoza je izvršen s 104%, vrednostno pa je ta rezultat nekoliko slabši, ker je načrt izvršen samo s 95%. Pri predelovalcih so se rezultati realizacije izvoza samo še poslabšali.

Pri eksterni realizaciji so mesečni načrt prekoračili v Železarni Jesenice za 7%, v Železarni Ravne za 1%, v Železarni Store pa zaostali za 12%. Skupna realizacija je za vse tri železarne za 2% višja od načrtovane. V polletju je načrt realizacije izvršen na Jesenicah s 100%, na Ravnah 99% in v Štorah 85%, tako da znaša skupna realizacija 97% načrta. Proti istemu obdobju lani je letošnja realizacija seveda izdatno višja.

Pri eksterni realizaciji smo tudi pri predelovalcih zaznali ugodnejše rezultate kot pri proizvodnji, tako pri mesečnih izvršitvah kot v polletju. V realizaciji medsebojnih menjav je ob polletju naslednji rezultat:

- Železarna Jesenice je dobavila 39% letno dogovorjenih količin,
- Železarna Ravne je dobavila 34% in
- Železarna Store 17%.

Menim, da k tem podatkom ni potreben še poseben komentar.

PROBLEMATIKA PO DELOVNIH ORGANIZACIJAH

ŽELEZARNA JESENICE

Splošna ocena dela v mesecu juniju je dobra, in če ne bi bilo redukcij električne energije, bi dosegli tudi načrt skupne proizvodnje. Delno so nastala odstopanja od količinskega programa zaradi proizvodnje zahtevnejših kvalitet, predvsem pri debeli pločevini.

TOZD — TALILNICE

Delo na plavžih je zopet stabilizirano in dobro. V jeklarni proizvodni načrt ni bil izvršen niti pri elektro-jeklu. Na elektro-pečeh so zaradi redukcij izgubili okoli 1310 ton proizvodnje jekla.

TOZD — VALJARNE

Na blumingu je delo potekalo brez izrednih motenj in so tudi dosegli načrtovano proizvodnjo. Večje težave so imeli v valjarni žice zaradi prevelikih zastojev za vzdrževanje. V skupni proizvodnji so v žični valjarni zaostali za več kot 6%, v blagovni pa za 3%. Se večji je zaostanek v valjarni debele pločevine, kjer znaša 19,5% in je glavni vzrok že uvodoma omenjeni kvalitetni premik v programu valjanja.

TOZD — PREDELAVA

Vsi obrati so delali dobro in so mesečni načrt skupne in blagovne proizvodnje dosegli in presegli.

ŽELEZARNA ŠTORE

Po operativnem načrtu so dosegli 94,4% skupne proizvodnje, blagovno proizvodnjo pa z 88%, od tega TOZD I 87% in TOZD II 90%. Tudi v realizaciji niso bili uspešni, saj so dosegli le 89% operativnega načrta. Zelo uspešni so bili pri izvozu ter presegajo tudi polletni načrt izvoza.

TOZD — I

Operativni načrt proizvodnje so dosegli s 94%, medtem ko je linearni načrt realiziran s 100%. Zaradi redukcije električne energije so izgubili 299 ton proizvodnje surovega železa. V SM-jeklarni operativni načrt dosegajo, ker pa delajo na tri izmene, zaostajajo za linearnim načrtom zbirno že za okoli 2000 ton. Imeli so pa težave, ker ob redukcijah izpade tudi dobava plina. Težave so imeli tudi zaradi pomanjkanja kisika. V elektro-jeklarni so izgubili zaradi redukcij 42 ton proizvodnje.

Stara valjarna ni dosegla načrtovane proizvodnje zaradi pomanjkanja jekla in tudi novi valjarni je manjkalo vložek. Razen pomanjkanja gredic so imeli v novi valjarni okvare na sklopkah in tudi zlom valja.

SINDIKALNE VESTI

Razgibana sindikalna aktivnost po II. zasedanju sindikalne konference s sklepi še dodatno zavezuje OOS. O vsebini konference in osnutkih sklepov smo vas informirali v junjski številki. Širša zasnova sindikalnega dela pa je oblikovana v programu dela, ki ga je za obdobje od 15. maja 1974 do občnega zbora sindikalnih organizacij (ta bo predvidoma koncem marca 1975) sprejel svet sindikata na svoji 15. seji 6. junija letos.

Program temelji na:

— družbenopolitičnih nalogah, ki jih sindikatu za utrjevanje novih samoupravnih odnosov nalagajo na novo oblikovane norme naše samoupravne socialistične družbe, zakonjene v ustavi,

— realizaciji in uresničevanju sklepov in stališč republiških in občinskega vodstva sindikatov,

— realizaciji in uresničevanju sklepov in stališč naših internih sindikalnih organov, ki so posledica volje in zahtev našega članstva,

— tekočem spremljanju in zadovoljevanju potreb sodelavcev po kulturni in rekreativni aktivnosti, ki je prisotna v široko zasnovanem programu rekreacije in izletništva,

— uresničevanju skupnih nalog, ki izvirajo iz vse večje prisotnosti sindikalne organizacije pri realizaciji prave integracije v združeni organizaciji Slovenske železarne.

Pri razdelitvi sklada skupne porabe je svet sindikata za uresničevanje skupnih nalog dobil 654.811,66 din od potrebnih 850.000,00.

Razpoložljiva sredstva smo razdelili takole:

	din
— socialne pomoči	182.000,00
— rekreacija in šport	130.000,00
— izletništvo	80.000,00
— praznovanje dneva žena	60.000,00
— obdaritev otrok (dedek Mraz)	50.000,00
— kultura in izobraževanje	57.811,66
— dotacije ustanovam in društvom	20.000,00
— pokroviteljstvo na OŠ Strojna	10.000,00
— rezervni sklad	20.000,00
— pokritje negativnega salda, ki je nastal do prvega nakazila	45.000,00
Skupaj:	654.811,66

Najvišja postavka so socialne pomoči, kjer so zajete pomoči: zaradi občutnega znižanja prejemkov ob daljši bolezni, zaradi težkih socialnih razmer velikih družin, zaradi pomoči pri letovanju socialno in zdravstveno ogroženih delavcev, zaradi obiskov v bolnišnicah in zdraviliščih, kjer se v času dvodnevni državnih praznikov zdravijo naši sodelavci, zaradi pomoči pri zdraviliščnem zdravljenju sodelavcem, ki jim zavod le delno pokrije stroške zdravljenja in iz drugih virov ne dobe nadomestila za stroške zdravljenja ipd.

Komisija za socialne pomoči si vseskozi prizadeva, da bi bilo razdeljevanje pomoči čim bolj pravično in pošteno, zato je tudi izdelala nove kriterije za dodeljevanje pomoči. Višina je odvisna od mesečnega dohodka na družinskega člana:

Zaradi težav pri proizvodnji brušenega jekla tudi v jeklovleku niso izvršili mesečnega načrta proizvodnje.

TOZD — II

Zaradi pomanjkanja FeSi iz Jajca in zaradi njegove slabe kvalitete nastopajo tehnološki problemi v livarnah. Pomanjkanje valjčne in sive zlomnine in zato ob uporabi večjega deleža grodlja v vložku za kupolke nastajajo v livarnah višji proizvodni stroški.

Zaradi investicijskih del na novi livarski liniji je bila še vedno motena proizvodnja v livarni II.

V vseh obratih je bilo v tem mesecu še posebno občutno pomanjkanje delovne sile.

— do 700 din mesečnega dohodka na posameznega člana družine znaša lahko pomoč največ do 2240 din v enem letu,

— od 700 do 900 din mesečnega dohodka na posameznega člana družine lahko znaša pomoč največ do 1.500 din v enem letu,

— od 900 do 1.200 din mesečnega dohodka na posameznega člana družine lahko znaša pomoč največ do 1.000 din v enem letu.

To pa seveda ne pomeni, da so socialne pomoči uzakonjeno nadomestilo osebnih dohodkov in da morajo v vsakem primeru doseči zgornji limit. Pomoči se dodeljujejo na podlagi priporočil sindikalnih podružnic, osnovnih organizacij in po pretehtani odločitvi komisije za socialne pomoči. Na ta način se skuša doseči čim večja objektivnost pa tudi učinkovitost pomoči.

Rekreacija in šport pomenita bistveno nalogo pri vzdrževanju dobrega počutja delavcev po napornem delu. Ker pa ta aktivnost poteka po dobro pripravljenem in sprejetem programu, je tu ne bomo posebej opisovali.

Izletništvo je tudi sestavni del tega programa, vendar je o tej zvrsti treba povedati nekaj več, da ne bi bilo nejasnosti. V ta namen smo oddvojili 80.000 din. Domenili smo se, da naj bi avtobusni izleti obsegali relacijo 350 do 400 km. Na ta način lahko po sedanjih prevoznih cenah realiziramo 24 avtobusnih izletov. Dva avtobusa smo rezervirali za zaposlene žene, drugih 22 avtobusov pa smo razdelili takole:

OOS met. proizvodnja	9
OSS meh. obdelave	5
OSS del. skupnosti skupnih služb	6
OSS TRO	2

Iz števila avtobusov je razvidno, da bo v letošnjem letu take oblike izletništva lahko deležna le četrtnina kolektiva. Da bi čim večjemu številu sodelavcev omogočili udeležbo na potovanjih po naši lepi domovini, moramo voditi natančno evidenco o udeležencih, da bomo vsi lahko prišli na vrsto. Vsi izleti morajo imeti pripravljen in izpeljan rekreacijski program, da bo počutje čim lepše. Ob avtobusnih izletih pa ne smemo pozabiti kratkih izletov v naši neposredni bližini, ki z rekreacijskega vidika lahko nudijo mogoče celo več.

Druge postavke verjetno niso potrebne posebnih obrazložitev, saj so posledica izdelanih programov za tekoče leto ali pa obveznosti, ki smo jih v svojih organih potrdili in sprejeli. Negativni saldo 45.000 din je posledica poslo-

vanja do prvega nakazila po razdelitvi sklada skupne porabe. Skoraj 30.000 din gre na račun socialnih pomoči. Denar si je svet sindikata izposodil od osnovnih organizacij.

Velika naravna katastrofa, ki je prizadela že tako nerazvito Kozjansko, je s solidarnostjo našla razumevanje tudi v našem kolektivu. Poleg tega, da smo vsi sodelavci prispevali enodnevnih zaslužek, so tudi sindikalne organizacije darovale:

OOS met. proizvodnje	3000 din
OOS meh. obdelave	3000 din
OOS delovne skupnosti skupnih služb	3000 din
OSS TRO	700 din
OOS šolski center	300 din
svet sindikata	3000 din
Skupaj:	13000 din

Denar smo nakazali svetu sindikata železarne Štore, ki ga je po svoji presoji razdelil med svoje, s potresom najbolj prizadete delavce, ki žive na Kozjanskem.

Našemu sodelavcu iz topilnice tov. Antonu Saviču, ki mu je bila s požarom uničena oprema in pohištvo v vrednosti okoli 50.000 din je svet sindikata iz rezervnega sklada namenil 5000 din pomoči.

Na svoji 16. redni seji je svet sindikata sklenil opozoriti odbor za skupne zadeve, da je s proizvodno trgovskim in gostinskim podjetjem »Merx« treba urediti problem kegljišča v kavarni. Zahtevati je treba ureditev — avtomatizacijo kegljišča ali pa zahtevati prenos kegljišča na prvotnega lastnika, to je naše podjetje.

Skoraj vsak večji kraj v Sloveniji ima sodobno, avtomatizirano kegljišče, na Ravnah pa imamo v kegljišču skladišče. Pa naj še kdo reče, da nismo bogati!

Lojze Janežič

Z zasedanja DS Slovenskih železarn

26. junija 1974 je bila v Štorah 4. seja delavskega sveta Slovenskih železarn. Na njej so bili po obravnavi ustreznega gradiva sprejeti naslednji pomembnejši sklepi:

— DS SŽ soglaša, da Slovenske železarne pristopijo k samoupravnemu sporazu-

»Ne razumem, zakaj smo imeli slabe plače!«

mu o medsebojnem sodelovanju in poslovanju Metalka — Slovenske železarne.

— DS SŽ daje soglasje železarni Štore za njeno sodelovanje s sredstvi in kadri v investicijskem projektu tovarne traktorjev Štore — Fiat. Program proizvodnje traktorjev predstavlja za železarno Štore finalizacijo ulitkov kot ene osnovnih proizvodnih dejavnosti, drugim partnerjem v slovenskih železarnah pa odpira možnosti plasmaja proizvodov, kot npr. ulitkov, veznih elementov, »prešancev« itn. Z dodatnimi sklepi pa je delavski svet zaščitil delovne organizacije, združene v Slovenskih železarnah, pred prevelikim rizikom.

— Delavski svet je soglašal, da slovenske železarne pristopijo k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za pospeševanje gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju.

— Za namestnika generalnega direktorja SŽ se imenuje glavni direktor železarne Jesenice mag. Peter Kunc,

— na razpisana delovna mesta vodilnih delavcev v skupnih službah slovenskih železarn pa se imenujejo:

— za direktorja metalurške dejavnosti, dipl. inž. Milan Marolt,

— za direktorja finalizacije dipl. inž. Ivan Zupan,

— za direktorja financ, dipl. ek. Andrej Cetinski,

— za direktorja tržišča in tržnih raziskav dipl. inž. Peter Kosec,

— za sekretarja dipl. jur. Miha Potočnik.

Več o projektu traktorjev Štore — Fiat bomo objavili v eni od naslednjih števil.

K.

Akcijski program stanovanjske izgradnje v občini Ravne za 1. 1974/75

1. V občini Ravne na Koroškem se kaže določen napredek na področju stanovanjske izgradnje. V letu 1973 smo zgradili 113 družbenih stanovanj in 24 zasebnih, v letošnjem letu je vseljenih že skoraj 100 stanovanj. Ti rezultati so posledica spremenjenega odnosa do stanovanjske politike vseh struktur. V občini je bilo dogovorjeno, da bomo odvajali za stanovanjsko izgradnjo 7 % od bruto osebnih dohodkov. Nekatere organizacije združene dela dajejo še več. Nismo še storili vsega na področju stanovanjske izgradnje in je ta politika še odmaknjena od interesov ljudi. Gradnja stanovanj še počiva na starih temeljih. Delavec, ki ustvarja za

stanovanjsko izgradnjo, mora odločiti o trošenju teh sredstev, gospodarjenju s stanovanjskim fondom in samoupravljanju v stanovanjskih hišah.

Stanovanje je naravni pogoj za življenje in delo. Zato je nujno, da samoupravna stanovanjska skupnost postane resnična oblika samoupravljanja na kompleksnem področju stanovanjske izgradnje. Nadalje mora biti glavni nosilec organiziranega družbenega vpliva na stanovanjskem področju. V občini Ravne mora biti ustanovljena do 30. junija.

Stanovanjsko podjetje se vključi v samoupravno stanovanjsko skupnost kot strokovna služba. Do omenjenega roka morajo biti ustanovljeni zbori stanovalcev po krajevnih skupnostih. Za to so odgovorne krajevne skupnosti po posameznih krajih in stanovanjsko podjetje. Stanovanjska skupnost ima enotno skupščino; za posamezna področja so predvideni posebni zbori delegatov, ki vodijo delo samoupravne enote (za družbeno pomoč, za graditev stanovanj, za gospodarjenje s stanovanjskim skladom). Takšno organiziranost samoupravne stanovanjske skupnosti pripravi obstoječa strokovna služba v sodelovanju z iniciativnim odborom in koordinacijsko komisijo.

3. TOZD morajo izdelati skupaj s planom proizvodnje tudi plan stanovanjske izgradnje za enoletno obdobje kakor tudi srednjeročne plane. Ti plani morajo vsebovati tudi finančne načrte. Nujno je, da se v naši občini vključimo v republiško akcijo »26.000 zgrajenih stanovanj do leta 1976« in temu tudi prilagodimo naše plane.

Izdelati je treba pravila oziroma samoupravni sporazum o načinu in vsebini samoupravljanja delavca na področju stanovanjske izgradnje. Ta pravila naj vsebujejo način razdeljevanja stanovanj ter kreditiranja družbene in individualne gradnje. Novo ustanovljena samoupravna stanovanjska skupnost mora poenotiti in uskladiti ta merila vsaj na občinski ravni.

4. Z gradbenimi podjetji se sklenejo pogodbe za stanovanja z vnaprej znanimi uporabniki. V naši občini ne gradimo večjih kompleksov, a vseeno moramo graditi po načelih usmerjanja stanovanjske gradnje. Varčevanje mora biti še bolj prisotno v vseh fazah graditve.

Proces povezovanja gradbenih podjetij mora v gradbeništvu tudi v naši občini hitreje napredovati, če želimo uporabiti sredstva, ki so za stanovanja namenjena. Gradbeni delavci so spoznali, da vsaj pošteno tehnično sodelovanje daje večje ekonomske učinke.

Velika zavora za hitrejšo izgradnjo stanovanj je pomanjkanje obrtnikov v regiji. Zato se predlaga, da odgovorna služba v občini razmisli o možnosti ustanovitve večjega obrtniškega podjetja.

5. Individualno gradnjo moramo še naprej spodbujati in sprejeti takšna merila za kreditno politiko, da bo neposredni izvajalec videl smisel v varčevanju lastnih sredstev. Kreditna sredstva morajo biti oplemenitena tudi z lastnim delom graditeljev. Ustrezna služba v občini naj ne izda gradbenega dovoljenja, če se želi graditi luksuzen objekt in če je ta objekt izven stanovanjskih standardov.

Stanovanjske zadrage se morajo uveljaviti tudi v naši občini, ki pa naj bi po graditvi stanovanjskih hiš ne nehale delovati, ampak bi še naprej delovale kot osnovna celica samoupravljanja.

Zakonodajalec je podpisal za individualne graditelje novost, da morajo javno izobesiti, kdo je izvajalec del (ne samo do 3. faze). Postavlja se vprašanje, kako bomo končali 400 začelih individualnih objektov. Rešitev vidimo v stanovanjskih zadrugah. Stanovanjska skupnost mora takoj po ustanovitvi izdelati pogoje in načine delovanja zadrage.

6. V občini ni primerne trgovine z gradbenim materialom, zato so stroški gradnje še večji. Predlagamo, da trgovska podjetja čimprej izpopolnijo obstoječe trgovine, tako da bo zasebni graditelj imel možnost nabave potrebnega gradbenega materiala. Naša občina je obmejna, zato bi morala biti bolj preskrbljena s cementom in drugimi osnovnimi gradbenimi materiali.

7. Glede na prispevno stopnjo od bruto OD naj ustrezna služba pri skupščini izdelala račun, koliko bo sredstev za stanovanjsko izgradnjo v letošnjem letu. Nato predlaga ustrezen konkretni odstotek, ki ga dajemo za stanovanja. Zaradi nenehnega naraščanja cen predlagamo, da posamezne TOZD v občini povečajo prispevno stopnjo za stanovanje na 9 % od bruto osebnega dohodka.

Vsa naša prizadevanja morajo biti usmerjena v to, da letno gradimo 9 stanovanj na 1000 prebivalcev. Iz tega podatka mora izhajati celotna finančna konstrukcija.

Otroci so naša največja dragocenost

Tito

V težkih trenutkih graditve socializma ni potreben samo um, potrebno je še srce.

Tito

Večer

Največje možno razmerje med družbeno in zasebno gradnjo sme biti največ 70 : 30 v korist družbene gradnje pri razdeljevanju in planiranju sredstev za stanovanjsko izgradnjo v posameznem letu.

8. Ugotavljamo, da so posamezne TOZD v preteklosti izredno malo vlagale v družbeno stanovanjsko izgradnjo. Najslabše stanje je tu pri Tekstilni industriji Otiški vrh — obrat Prevalje (delno upravičeno — mlad kolektiv) 392 zaposlenih in so lastniki enega stanovanja, Viator Prevalje ima 281 zaposlenih in samo 4 stanovanja, Merx Celje — enote Ravne imajo 245 zaposlenih in le 3 stanovanja.

Večje organizacije združenega dela, rudnik Mežica in železarna Ravne pa posedujeta eno stanovanje na 1,5 oziroma 3,5 zaposlenih. Manjša podjetja bi morala ugotoviti stanje, koliko so do sedaj vlagali v stanovanjsko izgradnjo in s pospešenim tempom razkorak čimprej zmanjšati. To pa je možno samo tako, da namenijo sredstva za stanovanjsko izgradnjo tudi iz sklada skupne porabe.

Milan Marolt

Oskrba s starim železom bo postala še težja

Po podatkih razvojnega načrta bomo morali za vložek predvidene proizvodnje jekla v Slovenskih železarnah leta 1975 z domačega trga 100.000 ton starega železa in leta 1980 naj bi dobili 120.000 ton. V preteklih letih smo dobili za potrebe jugoslovanskih železarn od domačih podjetij, zbiralcev starega železa, naslednje količine:

- 1971 leta 233.184 ton
- 1972 leta 223.645 ton
- 1973 leta 207.849 ton

V odnosu na skupno porabo jekla v Jugoslaviji v obdobju 1962 do 1972 je delež zbiranja domačega starega železa 15,3 %. Načrtovalci računajo, da bo ta delež rasel, leta 1975 na 16 %, leta 1980 na 17 % in leta 1985 na 18 %. Delež lastnega odpadka v železarnah v odnosu na proizvedeno količino jekla je bil v obdobju 1962 do 1972 povprečno 25,1 %. Lasten odpadek naj bi se zniževal leta 1975 na 24 % in leta 1980 na 23 %, kasneje pa še nižje, odvisno od tehnologije procesa proizvodnje, vlivanja ter predelave jekla.

V preteklih letih je znašal uvoz starega železa:

- 1971 leta 283.220 ton
- 1972 leta 312.000 ton
- 1973 leta 341.000 ton

Ob upoštevanju normalnih pogojev tehnologije za predvideno proizvodnjo jekla in normalnih izplenov, kar je merilo za izračun lastnega odpadka v železarnah, ter ob realizaciji predvidene nabave na domačem trgu, bomo potrebovali iz uvoza:

- 1975. leta 320.000 ton starega železa
- 1980. leta 395.000 ton oziroma alternativno 215.000 ton in 200.000 ton predreducirane železove rude v obliki metaliziranih peletov.

Po okvirnih podatkih razvojnih načrtov jugoslovanskih železarn bomo morali že leta 1975 uvoziti okrog 950.000 ton starega železa, za leto 1980 pa je predvideno, da bi moral uvoz znašati 1,5 milij. ton. Pri navedenih podatkih za uvoz starega železa za potrebe jugoslovanskih železarn moram poudariti, da so načrtovalci še pred nekaj leti predvidevali, da bo staro železo izbalansirano surovina in da uvoz leta 1980 ne bo potreben. Zgrajene kapacitete za proizvodnjo elektro jekla so večje in načrtovane mnogo večje, kot je bilo prvotno predvideno.

9. Zavzemati se moramo, da bomo čimprej prišli na stroškovne stanarine, seveda pa zagotoviti socialno varnost družin z nizkimi osebnimi dohodki. Iz stanarin moramo takoj izločiti obratovalne stroške.

Ugotavljamo, da so hišni sveti odrinjeni in da nimajo dovolj pravic na področju samoupravljanja s stanovanji. Zato je nujno, da krajevne organizacije SZDL skupno z ustreznimi službami pri skupščini in samoupravno stanovanjsko skupnostjo zagotovijo resnično samoupravljanje stanovalcev.

V organizacijah združenega dela in temeljnih organizacijah združenega dela se naj oblikujejo komisije po vzoru občinske komisije za izgradnjo stanovanj za delavce. Vsebinska opredelitev teh komisij je dosledna realizacija zaključkov skupne seje ter realizacija zastavljenih načrtov stanovanjske izgradnje na področju temeljnih organizacij združenega dela, kjer delajo.

normalna gibanja v industrijsko različno razvitih področjih. Področja so razdelili na naslednja:

1. šest držav evropske gospodarske skupnosti
2. Angleško združeno kraljestvo
3. Španija
4. Japonska
5. Združene države Amerike
6. druge države.

Za leto 1976, ki ni ravno daleč in je začetno leto srednjeročnega razvojnega programa, katerega ravno pripravljamo, so dobili iz analize naslednje rezultate:

- šestim državam evropske gospodarske skupnosti bo manjkalo 4,41 milij. ton starega železa,
- države združenega kraljestva bodo imele 0,34 milij. ton viška,
- Španiji bo manjkalo 1,8 milij. ton,
- Združene države Amerike bodo imele 8,71 milij. ton viška,
- Japonski bo primanjkovalo 7,4 milij. ton,
- vse druge države naj bi imele višek 1,23 milij. ton.

Po teh podatkih naj bi znašal svetovni primanjkljaj 3,33 milij. ton.

Drug pregled upošteva glavne izvoznike in uvoznike. Med izvoznike štejejo samo ZDA in Avstralijo z 10,11 + 0,90 = 11,01 milij. ton.

Med glavne uvoznike pa prištevajo:

- Italijo s 3,65 milij. ton,
- Španijo z 1,30 milij. ton,
- Japonsko s 6,87 milij. ton
- ter daljni vzhod z 1,40 milij. ton.

Po tem pregledu zopet manjka 2,12 milij. ton. Za vzhodnoevropske države domnevajo, da bi lahko leta 1976 izvažale 2,7 milij. ton starega železa. Nekatero državo bodo potrebe po uvozu zviševale in druge zopet zmanjševale, vse to pa, pravijo avtorji analize, je že upoštevano in svetovni primanjkljaj bo nad 3 milij. ton.

Američani, ki so delali podobne analize, pridejo še do slabših rezultatov. Ameriški avtorji namreč trde, da bodo imeli v ZDA, posebno zaradi hitrega večanja števila mini-železarn, že leta 1975 izbalansirano stanje med razpoložljivim in potrebnim starim železom. Sodeč po cenah starega železa na ameriškem trgu, bi morali tej trditvi skoraj verjeti. Najbolje šaržirno staro železo je imelo pred enim letom še ceno 42—44 \$ za tono. Konec novembra lani je bila že povprečna cena okoli 82 \$. Letos v prvih mesecih je dosegla cena za prvovredno staro železo takšno višino, ki je ni nihče pričakoval — celo 131 do 133 \$ za

Odsevi

tono. V Zvezni republiki Nemčiji je dosegla cena staremu železu 225 DM za tono.

Strokovnjaki sicer trde, da zaenkrat cene ne bodo več rasle in se bodo umirile ali blago padle, kar se je v zadnjem času tudi zgodilo, ker je sedaj cena v ZDA okoli 90 \$. Ugotoviti pa moramo, da se je zgodilo tisto, kar so napovedovali že pred dvema, tremi leti, da bo cena prvorazrednega starega železa dosegla in presežala ceno za belo surovo železo.

Ce bo res, kar trde Američani, ali če bodo ZDA docela prepovedale izvoz starega železa, delno so ga že, potem bo primanjkljaj na svetovnem trgu starega železa še za približno 10 milij. ton večji.

Za kontroliran izvoz starega železa v ZDA oziroma za prepoved se zavzemajo predvsem proizvajalci jekla in livarne. Zaenkrat so dosegli, da je izvoz znižan od kvartalne količine 2,1 milij. ton leta 1973 na 1,5 milij., za kolikor je letos izdano izvoznih dovoljenj. Osnovni namen je vsekakor dosežen, to je padec cene, ki je sedaj za prvorazredno šaržirno staro železo 87,6 do 88,5 \$. Avtomobilsko staro železo so julija 1972 prodajali po 20 do 30 \$/tono. Letos v marcu je bila cena za avtomobilске odpadke, mišljeni so pripravljani za šaržiranje v jeklnah, 75 \$/tono. Primerna cena bi moral biti 40 \$/tono po mnenju ameriških izvedencev na tem področju, trenutno je še okrog 53,5 \$/tono.

Vse študije in analize, kar sem jih v zadnjem času dobil na vpogled, upoštevajo železno gobo, ne kot zamenjavo za staro železo, temveč kot dopolnilo za manjkajoči vložek v proizvodnji jekla. Predreducirana ruda, železna goba, metalizirani peleti, metalizirani briketi in metaliziran sintler, vse to so izrazi, ki se vse česče pojavljajo, pomenijo pa v bistvu vsi eno. Če bogati železovi rudi s 65 % železa in več odzvamemo čimveč kisika, nam ostane železo z nekaj malega kisika in vsi spremljajoči elementi, ki so v železovi rudi. Dobimo proizvod, ki ima, odvisno od stopnje predredukcije in vsebine spremljajočih elementov, lahko tudi do 95 % železa. Proizvod je železna goba, katero potem imenujemo v odvisnosti od začetne oblike ali so bili to peleti, briketi ali sintler ali pa celo še ruda, kot proizvod:

metalizirani peleti, briketi ali iz rude železna goba.

Največja industrijska proizvodnja je sedaj v obliki metaliziranih peletov in po tehnologiji, pri kateri uporabljajo za reductent zemeljski plin. Licenčni postopek Korf-Midrex, to, kar je že v proizvodnji, v gradnji in projektu, bo zajel po zadnjih podatkih 42,8 milij. ton. To so količine, ki presežajo vsa pričakovanja. Železova goba je torej proizvod, s katerim moramo računati.

Grozeče pomanjkanje starega železa torej ne bo tako kritično, kot na prvi pogled kaže. Negativna stran, ki bo krizo še povečevala, je uvedba več in več naprav za neprekinjeno vlivanje in pa gradnja nadaljnjih mini-železarn na podlagi starega železa. Pomanjkanju starega železa se bomo pa lahko vsaj delno izognili z uvedbo tehnologije, ki dopušča večjo uporabo surovega železa, z uporabo železove gobe za vložek v proizvodnji elektro jekla in končno z ekonomskimi ukrepi, ki stimulirajo zbiranje starega železa in njegovo uporabo, kjer je to tehnološko neizogibno.

V Slovenskih železarnah je že danes delež elektro jekla 54 % celotne količine proizvedenega jekla. Leta 1980 je predvideno, da bo znašal ta delež že 63 % in kasneje 100 %. Če v naslednjih letih ne bodo nastopile bistvene spremembe v tehnologiji proizvodnje jekla, bomo leta 1980 poleg lastnega odpadka na domačem trgu kupljenega starega železa in uvoza okoli 200.000 ton starega železa, uvažali še bogato železovo rudo za proizvodnjo železne gobe ali pa bomo kupovali železno gobo.

Zbiranje starega železa v Jugoslaviji in njegova porazdelitev je posebno poglavje, to pomeni, da je na začetku urejanja. To urejanje je odvisno od nas samih, zato izhajamo iz predpostavke, da bo do leta 1976 urejeno.

Sedanje kapacitete proizvodnje železne gobe so oddane, nove kapacitete, ki bodo zgrajene do leta 1976, so namenske, ob mini-železarnah in v zadnjem letu grade ali je v projektu že nekaj naprav, katere grade na ekono-

msko in tehnološko najbolj opravičljivih lokacijah za potrebo interesov, ki sovlagajo svoja sredstva.

Idealna lokacija je v bližini rudnika, kjer je v bližini tudi poceni reductent in tehnološko gorivo, in če je vse to še blizu železarne.

Japonska družba ITOH projektira po licenci Korf-Midrex v Tuniziji napravo za železno gobo z letno kapaciteto 800.000 ton. Japonci, Korf in Brazilci so tudi udeleženi s svojimi sredstvi v predvideni investiciji. Obstaja možnost, da se vključimo pri povečanju predvidene kapacitete, katero zadnje vesti že navajajo z 1 milij. ton. Vsa kapaciteta je namenjena porabnikom na obalah Sredozemskega morja.

Nove kapacitete za proizvodnjo železne gobe so predvidene v Saudski Arabiji — 2 do 3 milij. ton, v Iranu 2,5 milij. ton, v Alžiru in drugje, kjer imajo veliko cenenege zemeljskega plina.

Za nas je pri takih dogajanjih na svetu koristno, da pogledamo, kje so dane največje možnosti, če upoštevamo zemeljski plin, kot trenutno najprimernejši reductent.

Navedenih je deset najmočnejših:

Pridobivanje zemeljskega plina (v milijardah m ³)	Rezerve zemeljskega plina (v milijardah m ³)	
ZDA	SSSR	20.000
SSSR	Iran	7.650
Kanada	ZDA	7.080
Nizozemska	Alžir	3.000
Romunija	Nizozemska	2.600
Anglija	Saud. Arab.	1.440
Iran	Anglija	1.420
Mehika	Kanada	1.420
ZR Nemčija	Venezuela	1.190
Italija	Nigerija	1.130

Ob koncu pogledjmo še enkrat vse povedano in si naredimo povzetek.

Staro železo je že sedaj kritična surovina v Jugoslaviji in povsod po svetu. Stanje se bo še slabšalo in s tem dejstvom moramo računati in urejati namembno porabo starega železa. Podvzeti je treba vse, da bi odpadno železo v predelovalni industriji in pri zbiralcih starega železa sortirali in pripravili kar najboljše, da bi ga v jeklnah lahko koristno in namensko uporabljali tudi za proizvodnjo visoko kvaliteten in žlahtnih jekel.

Poraba surovega železa v tehnoloških procesih proizvodnje jekla jugoslovanskih železarn mora biti na skrajnih tehnološko in ekonomsko dopustnih mejah, t. j. čim večja.

Razvojni programi povečanja kapacitet za proizvodnjo masovnih jekel morajo dati prednost klasični tehnološki poti na bazi surovega železa, tj. prek plavžev in na osnovi kisikovih konverterjev.

Za zagotovitev vložka za proizvodnjo jekla v elektro pečeh, za manjkajoči del starega železa in za zagotovitev čistega vložka si moramo čimprej zagotoviti železno gobo. Nujno moramo biti prisotni pri obeh možnostih, tj. nakupu železne gobe pri za nas najugodnejši lokaciji ter tehnično-ekonomskih pogojih in projektu za investicijo naprave za proizvodnjo železne gobe na podlagi uvozne železove rude (rude z nad 64 % Fe) in reductenta ter tehnološkega goriva, ki je na razpolago v Jugoslaviji. Vse več se omenja tudi nuklearna energija kot pot, ki bi lahko dala ceneno rešitev pri sorazmerno visoki porabi energije pri proizvodnji železne gobe.

Moj namen s tem prispevkom je, da seznanim člane kolektiva Slovenskih železarn s problemom starega železa, da bi lahko sledili kasnejše reševanju problematike po raznih poteh, kot bo to za nas najugodnejše. Rešitve, katere v članku navajam, so povzete iz strokovne literature in sem jih samo prilagodil našim specifičnim pogojem ter nakazujem le razne možnosti. Odločitve bodo šele rezultat analize tehnoloških in ekonomskih parametrov, danih z izbiro rude, reductenta, transportne poti in lokacijskih pogojev ter končno — proizvodnih stroškov ter tržne cene: surovega železa, starega železa in železne gobe.

DOHODKOVNI CENZUS IN VIŠINA OTROŠKEGA DODATKA V LETU 1974

Na podlagi 40. člena zakona o družbenem varstvu otrok in o skupnostih otroškega varstva (Uradni list SRS, št. 18/74) in sprejetih samoupravnih sporazumov je skupščina republiške skupnosti otroškega varstva sprejela sklep o določitvi dohodkovnega cenzusa kot pogoja za pravico do otroškega dodatka in višine otroškega dodatka v letu 1974 (Uradni list SRS, št. 22/74), ki določa:

Cenzus mesečno na člana	višina otroškega dodatka	din
1. 0— 700	prvi otrok	160
	vsak naslednji otrok	240
2. 700— 900	prvi otrok	130
	vsak naslednji otrok	200
3. 900—1.200	prvi otrok	95
	vsak naslednji otrok	150

POVEČANI OTROŠKI DODATEK ZA SAMOHRANILKE IN ZA PRIZADETE OTROKE

1. Povečanje za samohranilce

Upravičenci, ki so po pravilniku o pogojih za pridobitev pravic do povišanega otroškega dodatka (Uradni list SRS, št. 14/72) edini hranilci svojih otrok, pridobijo za vsakega otroka povečanje v enotnem znesku 50 din mesečno na otroka, ne glede na višino otroškega dodatka po dohodkovnem cenzusu.

2. Povečanje za prizadete otroke

Upravičenci, ki imajo težje telesno ali duševno prizadete otroke in so predložili ustrezna dokazila, s tem pridobijo pravico do povišanega otroškega dodatka v znesku 85 din mesečno na otroka, ne glede na višino otroškega dodatka po dohodkovnem cenzusu.

Otroški dodatki po navedenih kriterijih se izplačujejo od 1. 7. 1974 dalje na podlagi novih odločb, ki jih bo izdala časna skupnost zdravstvenega varstva in zavarovanja Ravne na Koroškem na podlagi dokazil, in sicer »izjav« za 1. 1974, in potrdil o osebnih dohodkih za zaposlene.

Večina upravičencev je »izjave« predložila. Nekaj pa je tudi takih, ki tega niso storili. Tem se je s 1. 7. 1974 ukinilo izplačevanje otroškega dodatka.

POTRDLA O ŠOLANJU ZA ŠOLSKO LETO 1974/75

Po 28. členu zakona o družbenem varstvu otrok in o skupnostih otroškega varstva (Uradni list SRS, št. 18/74) imajo otroci pravico do dodatka praviloma do izpolnjenega 15. leta starosti oz. do konca rednega šolanja, vendar najdalj do dopolnjenega 26. leta starosti.

Za vse otroke, ki so izpolnili 15 let starosti ali bodo v šolskem letu 1974/75 dopolnili to starost, morajo upravičenci predložiti potrdila o šolanju za naslednje leto.

Prosimo upravičence, da javijo datum zaposlitve tistih otrok, ki so v letošnjem letu obiskali zadnji letnik poklicne, srednje, višje ali visoke šole. Do 31. avgusta ož.

Pobuda mladih strokovnjakov

Pripombe in predlogi mlajših strokovnih sodelavcev na odnose in pravilnike podjetja, ki zadevajo problematiko strokovnih sodelavcev železarne Ravne

Mlajši strokovni sodelavci železarne Ravne z visoko in višjo izobrazbo želimo z naslednjim tekstom opozoriti samoupravne in družbenopolitične organizacije ter vodstvo podjetja na posamezne slabosti in napake veljavnih pravilnikov ter na odnose do strokovnih sodelavcev in našega dela.

Ugled železarne Ravne doma in na tujem je nedvomno posledica dolgoletnih delovnih izkušenj, tradicije in sad dobrega strokovnega dela sodelavcev, vse to je uspelo dvigniti renome ravenskega jekla v sam vrh svetovne jeklarske industrije. Nedvomno pa je naloga za ohranitev tega ugleda in za nadaljnji tehnološki razvoj podjetja zaupana celotnemu strokovnemu kadru našega podjetja. Uspešnost dela strokovnih sodelavcev pa ni nazadnje odvisna tudi od počutja in medsebojnih odnosov v podjetju, in ker je na tem področju kopica slabosti, želimo opozoriti nanje. Ker v železarni zdaj pripravljamo nove pravilnike, delamo na novi sistematizaciji in ocenah delovnih mest, prav v tem času opozarjamo na slabosti dosedanjih pravilnikov in odnosov z željo po izboljšavi v prihodnje.

1. V železarni pogrešamo plan kadrov. Ta bi naj predvideval dejanske potrebe po strokovnih sodelavcih in njihovo zapolnitev na ustreznih delovnih mestih. Imeli smo namreč primere, ko so nam bili strokovni kadri ob vstopu v podjetje celo odveč, nismo jih znali pravilno razporediti na ustrezna delovna mesta, pa čeprav smo za njihov prihod vedeli že leta vnaprej, saj so bili naši štipendisti. Vsakemu strokovnemu sodelavcu, ki se je zaposlil pri nas, bi morali po pravilniku dodeliti pripravniški plan dela, ki bi mladega strokovnega sodelavca pripravil na predvideno delovno mesto. Mnenja smo, da je sedanji pripravniški staž predolg in slabo izkoriščen. Mentorji se premalo posvečajo delu pripravnikov, zato so ti v večini primerov prepuščeni sami sebi in lastni iznajdljivosti. Primeri pa se celo da mlad ambiciozen pripravnik dobiva polena pod noge ob preveliki vnemi in tako polagoma otopelo opravlja nadaljnje delo.

Po končanem pripravniškem stažu pa težav ni konec. Zelo težko je pripravniku dobiti ustrezno delovno mesto. Čutimo, da so nekatere službe pravi bunkerji, ki so vztrajno odbijajo vsakršne kadrovske spremembe. Posledica takšnih odnosov so neustrezne kadrovske zasedbe delovnih mest, ki jih v našem podjetju ni malo, odnos do

strokovnih kadrov je na račun prakse (delovne dobe) omalovažujoč, kar pa ne more imeti stimulatívne učinka, in lahko vodi le v strokovno stagnacijo.

2. Problem mladih strokovnih kadrov v železarni je tudi v njihovem strokovnem izpopolnjevanju. Veliko je strokovnih posvetovanj in seminarjev doma in v tujini, pa se jih mladi le redko lahko udeležimo. Namen posvetovanj ni zgolj poslušanje, temveč izmenjava mnenj in to je lahko koristnejše od vsega drugega.

Večina nas pa je tako omejena le na brskanje po literaturi. Problem neangažiranosti mlajših strokovnih kadrov je tudi pri službenih potovanjih v tujino. Le redki so imeli možnost takih potovanj. Menimo, da bi bilo dobro poslati dobavitelju nove opreme ali strojev tudi mlade kadre, ki jim bo zaupano delo s temi napravami.

3. V železarni pripravljamo sedaj novo sistematizacijo delovnih mest, ocene delovnih mest in novi pravilnik o delitvi OD. Sodimo, da sedanje ocene delovnih mest v železarni niso bile v celoti pravilne. Na splošno smemo trditi, da je sedanji sistem delitve oz. nagrajevanja dajal občutno prednost fizičnemu delu, da umsko-raziskovalno delo za naše mlajše strokovne delavce ni bilo stimulatívno nagrajeno. Prav tako se je dajala občutna prednost pri nagrajevanju strokovno organizacijskega kadra. Strokovno tehnično delo je bilo nedvomno vedno močno zastopljeno. V novih pravilnikih delitve OD je nujno potrebno uskladiti ta odnos in poskrbeti za pravilno vrednotenje obojega strokovnega dela.

V novi sistematizaciji delovnih mest naj bodo ocenjena vsa delovna mesta zasedena in nezasedena. Obsegi del za vsa delovna mesta so poznani, zato je zahteva po ocenitvi vseh mest utemeljena; s tem se bomo namreč lahko izognili vplivu kandi-

data na oceno za novo zasedeno mesto. Vemo namreč dobro, da je to do sedaj bil tudi odločujoči faktor pri postavitvi ocenovo zasedenih delovnih mest.

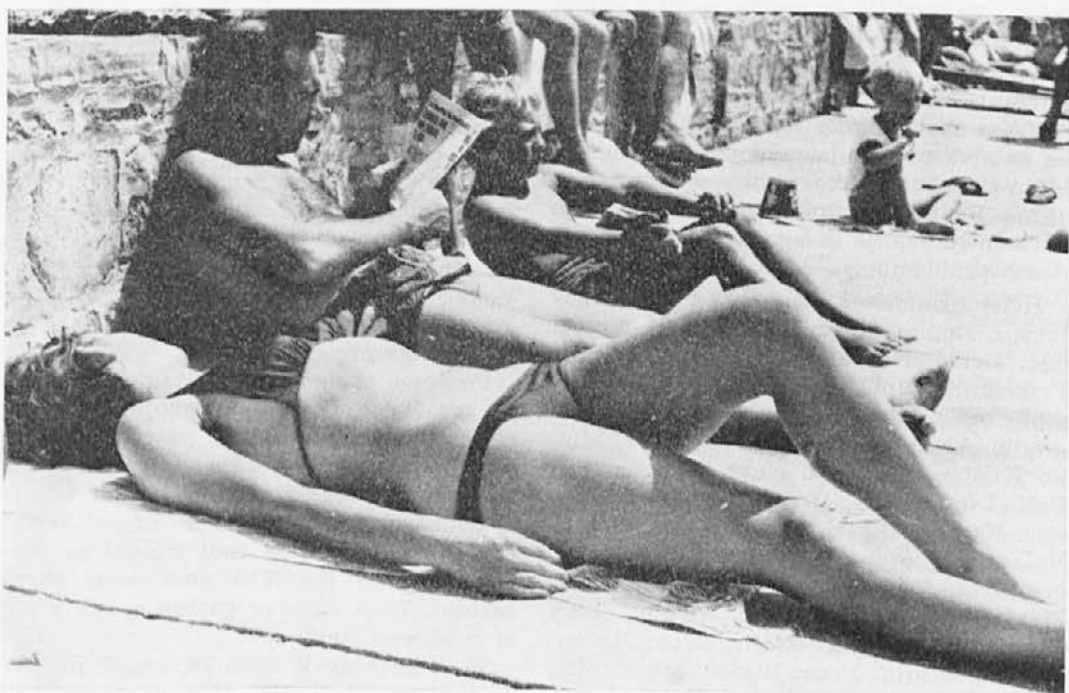
Pravilnik o nagrajevanju pa naj nudi tudi možnost dodatnega nagrajevanja za prizadevnost in sposobnost strokovnih kadrov. Sistem nagrajevanja bi moral biti bolj elastičen, ne tako tog, kot je bil do sedaj. Imamo primer, ko je naš sodelavec prej magistriral in doktoriral, preden se je utegnila sestati komisija, ki bi odločila povišanje OD na podlagi dosežene višje strokovne izobrazbe.

4. Dosedanje pripombe na račun razporejanja in zasedb delovnih mest ter neustreznega nagrajevanja strokovnih kadrov, so sovplivale na odločitev številnih naših sodelavcev, da so zapustili podjetje. Dodatni vzrok fluktuacije je bil večkrat tudi stanovanjska problematika. Zavedamo se, da je bilo zadnje leto dodeljeno večje število stanovanj našim mlajšim strokovnim sodelavcem. Stanovanja so jim bila podeljena prek odbora za splošne zadeve. Tudi v prihodnje naj bo tako, zato naj bo v pravilniku o delitvi stanovanj ta najustreznejša oblika zagotovljena vsem strokovnim sodelavcem-domačinom in kadrom drugod. Železarna ne bo izjema s takšnim načinom dodeljevanja stanovanj, druga podjetja so s to prakso pričela že davno prej.

5. V zadnjih desetih letih je naše podjetje zapustilo veliko število strokovnih sodelavcev. Večina jih je zapustila podjetje prav zaradi omenjenih problemov. Vsak bralec naj iz priloženega imenskega seznama sam presodi, kdo od navedenih je zapustil železarno iz nezadovoljstva in kdo iz drugih vzrokov.

Seznam nam tudi pove, da je med temi, ki so zapustili železarno veliko takih, ki so imeli že daljšo delovno dobo v našem podjetju, da so bili že specializirani. Izguba takih kadrov je za podjetje še toliko večja.

K temu seznamu pa prilagamo tudi seznam tistih študentov, ki se že vnaprej — zaradi poznavanja razmer in odnosov do strokovnih sodelavcev pa tudi iz dru-

Kaj je novega?

do 30. septembra prejema doatek ti otroci le, če se v počitnicah niso zaposlili. Prosimo upravičence, da zahtevana potrdila o šolanju za šolsko leto 1974/75 predložijo do 25. 9. 1974 (za študente pa do 25. 10. 1974). Če upravičenci ne predložijo potrdil o šolanju, se jim s 1. 9. 1974 (oz. 1. 10. 1974) prekine izplačilo otroškega dodatka.

K. F.

gih vzrokov — niso hoteli zaposliti pri nas, temveč so šli v podjetja, kjer so imeli boljše pogoje (delovna mesta, osebne prejemke in stanovanja). Pripominjamo, da ta seznam ni popoln, zajema pa glavnino naših diplomiranih študentov.

Vse dokler bomo v naši železarni imeli takšne neurejene odnose do strokovnih sodelavcev — zlasti mlajših — lahko pričakujemo močno fluktuacijo strokovnih kadrov in zaposlovanje naših študentov pri drugih podjetjih, ki kažejo do teh problemov ugodnejše odnose.

6. Tri leta bo kmalu, kar so naši starejši kolegi (2. apr. 1971) na podoben način zahtevali svoje pravice oz. izboljšave odnosov. Rezultat njihove akcije je bil: dobili so drobtinice z mize. Nekateri so odšli.

S to vsebino, ki jo predlagamo v primernem času, ko si oblikujemo nove odnose in poslovanje v podjetju, želimo opozoriti podjetju in sebi in prid na slabosti, ki so do danes obstajale. Pripominjamo tudi, da vse navedene pripombe ne veljajo za vse oddelke v železarni. Ponekod so ti odnosi in problemi že rešeni ali pa vsaj delno, kar pa je zopet zgolj zasluga razumevajočega nadrejenega vodje oddelka. Ureditev navedenih neurejenih razmer pa naj v bodoče ne bi bila le subjektivna zasluga razumevajočih nadrejenih, temveč s pravilniki zagotovljena pravica in dolžnost strokovnih sodelavcev in podjetja.

7. S temi stališči in predlogi se obračamo na vse odgovorne v železarni Ravne, ki so zadolženi za reševanje navedene problematike. Vse prizadete pozivamo k reševanju teh problemov, saj niso zgolj osebni, ampak so stvar našega podjetja.

Rešitve so možne, le pravilni odnosi jih lahko izluščijo. To pa je nujna zahteva ob veliki skrbi za nadaljnji razvoj železarne Ravne.

Na dan 4. aprila 1974 je bilo v našem podjetju (brez TOZD TRO Prevalje) 114 sodelavcev z visoko in višjo izobrazbo — 66 VS in 48 VSS.

Podpisniki te vloge se v celoti strinjamo z njeno vsebino, prepričani pa smo, da je tudi med nepodpisanimi strokovnimi delavci, ki so sicer že večino navedenih težav prebrodili, še vedno najti številne pripombe na račun nerešenih odnosov do strokovnega kadra in dela v našem podjetju.

Vsem naslovnikom te vloge predlagamo za začetek reševanja razgovor s podpisniki in drugimi strokovnimi sodelavci železarne. Podpisani upravičeno pričakujemo aktivno reševanje in ugodne rešitve navedenih problemov.

Helena Burjak, I. stop. oec., Milena Gnamuš, I. stop. oec., Tončka Ločičnik, I. stop. oec., Betka Horvatič, I. stop. oec., Peter Prikeržnik, dipl. oec., Darinka Štimnikar, dipl. oec., Miro Kostanjevec, dipl. inž. gradb., Alenka Dolinšek, I. stop. oec., Mirko Kristan, dipl. inž. elekt., Maksimiljan Pešl, I. stop. oec., Drago Kerbev, I. stop. oec., Herbert Gigerl, I. stop. ekon., Marko Valant, ing. org. dela, Franc Urbancl, ing. org. dela, Jože Dervenšek, ing. org. dela, Marjan Senica, dipl. inž. strojn., Ivan Globočnik, dipl. ing. strojn., Janez Koren, dipl. ing. strojn., Franc Bivšek, ing. strojn., Janko Štimnikar, dipl. ing. kem., Jerica Jamer, dipl. ing. kem., Jože Žlof, dipl. ing.

kem., Marija Šinigoj, dipl. ing. kem., Jožko Kert, ing. kem., Ivan Večko, ing. kem., Maksimilijan Večko, dipl. ing. metal., Milan Božikov, dipl. ing. metal., Alenka Pikalo, dipl. ing. kem., Mirko Pikalo, dipl. ing. fizike, dr. mag. Ferdo Grešovnik, dipl. ing. fiz., Edvard Štruel, dipl. ing. metal., Janez Kovač, dipl. ing. metal., Cveto Stojanov, dipl. ing. metal., Franc Uranc, dipl. ing. metal., Miroslav Čas, dipl. ing. strojn., Dušan Vodeb, ing. strojn., Ivan Cigale, dipl. ing. elek., Herbert Komarica, I. stop. ekon., Anka Drez-

gič, I. stop. ekon., Anton Navodnik, dipl. ing. agr., Drago Debenjak, dipl. ing. metal., Jerica Zdovec, I. stop. ekon.

OPOMBA

Do zaključka redakcije te številke še niso bili dokončno oblikovani sklepi s skupnega razgovora med mladimi strokovnjaki ter člani strokovnega sveta in drugimi vodstvenimi delavci železarne. Objavili jih bomo, takoj ko jih bomo dobili.

Urednik

Posebna šola

Osnovna organizacija sindikata TOZD metalurške proizvodnje je na začetku letošnjega leta prevzela patronat nad posebno osnovno šolo Ravne. Da bi se z organizacijo in delovanjem te šole podrobneje seznanili, smo jih na začetku junija osebno obiskali in se pogovorili z ravnateljico te šole Milko Tevž.

Učenci, ki obiskujejo posebno osnovno šolo, so v glavnem tisti otroci, ki učnega programa za redno osnovno šolo ne morejo uspešno zasledovati in ga obvladati. Zato je učni program za posebno osnovno šolo prirejen tako, da se gradivo počasneje tolmači, iz programa so izpuščeni pretežki predmeti ali snov, poudarek pa je na praktičnem delu. Učenci lahko obiskujejo to šolo do 17. leta starosti, in ko jo končajo se jim prizna le šest razredov osnovne šole. Specifičnost učnega programa za učence posebne šole je ročno delo, ki sicer ne pomeni poklicne usmeritve, pač pa osnovne delovne navade, navajanje na različne pripomočke (orodje, stroji), ter privajanje okolici, v kateri se človek giblje in dela, na promet, na spremembe v naravi itn. Zato namerava npr. šola nabaviti nekaj ponijev, s katerimi bodo vadili vključevanje v javni promet in obnašanje v njem, nekatere pripomočke pa že imajo. Skratka, njihov učni program se v mnogočem razlikuje od učnega programa redne osnovne šole pa tudi učni pripomočki, kot npr. knjige, so zanje posebej prirejene.

Veliko telovadbe in hoje v naravo je za te učence predpisano v učnem programu. Tudi izletništva jim ne manjka, za kar pa potrebujejo veliko finančnih sredstev. Res da iz proračunov dobijo precej denarja, pomagajo pa si še s samoprispevki in prispevki delovnih organizacij ter ustanov. Akcije za zbiranje dodatnih sredstev so občasne. Ena od teh je bila za izlet na Veliko planino, pri čemer jim je tudi pomagala osnovna organizacija sindikata metalurške proizvodnje.

Posebna osnovna šola Ravne je edina na koroškem območju. Obiskujejo jo učenci iz cele Mežiške doline, pa celo iz občin Radlje, Slovenj Gradec in Dravograd. Prav zaradi tega so težave zaradi vožnje iz oddaljenih krajev, ker so učenci veliko odsotni od doma pa tudi stroški so precejšnji. Zato jim TIS nudi topel obrok zastonj. Tega so prav gotovo veseli učenci in njihovi starši.

Vseh učencev je letos 76, včasih pa zraste tudi na 95 do 100. Med njimi je okoli 20 % tistih iz drugih krajev. Ker so učni

prostori pretesni, je pouk organiziran na dve izmeni. Razredi so manjši od normalnih, tako da je učiteljem lažje delati.

Vsak učenec je pred sprejemom temeljito zdravstveno, psihološko in sociološko pregledan. Občasne kontrole trajajo ves čas njegovega šolanja. Do neke mere sledijo tem učencem tudi po končani šoli z namenom, da se ve, kaj počno, kako se vključujejo v družbo, v delo itn.

Iz statističnih podatkov smo izvedeli, da je največje število takšnih, ki se pričijo kakšnega poklica in se redno zaposlijo. Pretežni del teh otrok tudi nadaljuje osnovno šolanje v 7. in 8. razredu v večerni šoli. Zelo redek pa je primer, da bi kateri od teh otrok nadaljeval šolanje na srednji ali višji šoli. V družbi so v veliki meri odvisni od pravičnega usmerjanja njihovih nadrejenih pri delu, kjer so v večini primerov zelo pridni. Nekateri so tudi prav dobri športniki.

V razgovoru z ravnateljico Tevževno smo prišli do koristnih podatkov. Spoznali smo, da je za otroke na posebni osnovni šoli potrebna tudi posebna skrb družbe, posebej pa zaposlenih na tamkajšnji šoli. Skrb za otroke gre celo tako daleč, da morajo učitelji oz. predavatelji in vzgojitelji imeti višjo ali visoko izobrazbo z obveznim obvladanjem psihologije. S tem je otrokom zagotovljen kakovosten pouk, dana pa jim je tudi možnost, da postanejo enakovredni člani družbe. -ca

INFORMACIJA O »ZADEVI MAZUT«

Zgodaj zjutraj, dne 3. julija 1974 je prišlo v železarni do izliva večjih količin mazuta iz vzhodnega 1000-tonskega rezervoarja. Mazut je odtekal v strojnico, bivši generatorski prostor, v kanale in v Mežo. Na to so bile takoj opozorjene dravske elektrarne, ki so organizirale zajemanje mazutnih kep že pred jezom elektrarne Vuzenica. Istega dne popoldne se je začelo tudi čiščenje obale Meže.

Inšpekcijski pregled je ugotovil, da je prišlo do nesreče zato, ker skladišče mazuta ni bilo primerno zgrajeno.

Zaradi hitrih varnostnih ukrepov (ustavitve centrale, izklop električnega toka) in požrtvovalnosti reševalnih ekip ni prišlo do večje nesreče (in izgub) niti v železarni niti v dravskih elektrarnah.

Raziskave o tehničnih napakah pri rezervoarju še trajajo in bomo o rezultatih poročali, ko bodo znani. K.

ZA UVOD

Brez dvoma je eden od osnovnih pogojev za samoupravljanje dobra in pravočasna obveščenost. V mejah zmožnosti to delo za železarno Ravne opravlja Informativni fužinar in občasna obvestila delovne skupnosti ter razglasna postaja, ki pa žal doslej še ne posreduje takih informacij, ki jih pričakujemo ali bi jih nujno morali vedeti neposredni proizvajalci, gotovo pa se bo sčasoma uredilo tudi to. Kljub naštetim informacijskim sredstvom pa mladi delavci, ki jih je v železarni približno 1070, doslej niso bili dovolj obveščeni o delu konference mladih delavcev. Posledica takega slabega obveščanja je poleg nedelavnosti še mlačen odnos in nebrižnost mladih delavcev do mladinske organizacije.

Na eni izmed sej predsedstva konference mladih delavcev smo torej zavzeli sklep, da se osnuje mladinsko glasilo v obliki priloge Informativnega fužinarja in bi bil s tem problem obveščanja v veliki meri rešen, saj bodo informacije dosegljive slehernemu mlademu delavcu v železarni.

V resoluciji Zveze socialistične mladine Slovenije je še posebej poudarek na mladinskem tisku, kjer naj bi se mladi zavzemali za svoja stališča, želje in hotenja. V Sloveniji imamo edino revijo »Mladino«, ki pa organizacijsko in vsebinsko ni tako zastavljena, da bi zadovoljila potrebe bralcev — mladih neposrednih proizvajalcev. To pomeni, da ne obravnava področij kulture, politike in zabave z dovolj kvalitetnimi članki. Vse druge revije pa so razen

publikacij večinoma take, da mladega človeka ne silijo k razmišljanju in kritičnosti.

Enako kot pri vsakem začetku nekega dela se bodo tudi tu pojavljale težave s pisanjem člankov, kar je za neizkušenega človeka nelahko delo. Toda med tisoč mladimi je zagotovo vsaj nekaj takih, ki znajo ustvarjati tudi s peresom. Problemov, želja in hotenj je v mladem človeku še preveč, zato je v našem interesu, da to preprosto spravite na papir in objavite v mladinski prilogi.

Mladina — TRO Prevalje

Zgodovinska preteklost mladinskega aktivna TRO Prevalje ne sega dalje kot v leto 1972. Na lastno pobudo se je zbrala majhna skupina mladih delavcev v podjetju in je pričela svoj krog kmalu večati. Različne funkcije posameznikov so se razširile na celotno skupino in s tem se je okrepila moč in delavnost mladincev. Zavest, da tudi sam nekaj prispevaš k skupni blaginji, je v očeh delavca rasla. Na podlagi večje in ekonomične proizvodnje se je v podjetju zaposlovalo na desetine novih mladincev, ki so se aktivno vključili v našo skupino.

Vseh mladincev v podjetju je 150, predsedstvo šteje tri člane, sekretariat pa 15 članov. Naloge vseh omenjenih so enake — seznaniti mladince z vsemi družbenopolitičnimi problemi podjetja, udeleževanje mladine v organih družbenega samoupravljanja in v vseh drugih organizacijah v tovarni rezalnega orodja Prevalje. Naše delo je usmerjeno predvsem le na funkcije v okviru podjetja, ne pa na širšo javnost. Sicer pa, kakor smo mlada organizacija, se vsakdo lahko prepriča o marljivem delu po naših sklepih v zapisnikih, ki jih vedno 100-odstotno realiziramo. Ravno v tem času smo se odločili za veliko akcijo, ki bo trajala dva dni. V povezavi z remontno delavnico in skladiščem bomo na dvorišču pobrali staro železo in počistili okolje. Na ta način bomo iskali tudi finančna sredstva za izlet v Logarsko dolino, ki ga predvidevamo v mesecu avgustu.

V našem planu je mnogo akcij, ki jih bomo, upamo, tudi uresničili. V svoj krog hočemo vključiti še naše štipendiste in vaje. Že sedaj imajo pravico do raznih pritožb, ki jih skušamo najbolj ugodno rešiti v skladu z našimi vodilnimi delavci v podjetju. Ne samo to, vabimo jih tudi na naše prireditve (kresovanje) in izlete. Če se temu vabilu kdo ne odzove, pa je sam kriv in ni vzrok naše nezanimanje za posameznike.

Mladina TRO Prevalje

Obrazi

Foto: F. Kamnik II

MLADI IN ZK

Prehod iz razredne v brezrazredno družbo je dolgotrajen proces, ki ne more nastati čez noč, stihijsko, ampak se mora postopno graditi, čeprav na svoji poti srečuje veliko ovir in zaprek. To obdobje imenujemo socializem, obdobje, v katerem delavski razred prevzame v upravljanje vsa proizvodna sredstva, delo ljudi pa temelji na socialističnih, tovariških odnosih.

Boj za samoupravni socializem v naši družbi je boj za socialistično samoupravljanje. To ni enkratno dejanje in izpolnitev zgodovinske vloge delavskega razreda, ampak je le pot do nje — do brezrazredne komunistične družbe, v kateri delavski razred sam premaguje podedovana in nastala nasprotja v skladu s svojo objektivno zgodovinsko vlogo. Naš socializem, ki je nastajal v okrilju stare družbe, že vsebuje temelje in elemente bodoče komunistične družbe, vendar pa razvijanje le teh ne more biti spontano, ampak plod zavestne, organizirane in usmerjene akcije.

Zveza komunistov kot avantgarda delavskega razreda ima nalogo, da se bori za izgradnjo našega samoupravnega socializma in da dosledno odpravlja napake, ki se pojavljajo pri tem. Veliko vlogo morajo imeti mladi komunisti, ki se morajo močno družbeno angažirati in ohranjati tradicije naše socialistične revolucije, prav tako pa razvijati nadaljnjo izgradnjo samoupravnega socializma kot podlago brezrazredne komunistične družbe.

Mlad človek se že v prvih letih svoje vzgoje in izobraževanja začne srečavati s spoznanji in dognanji o naši družbi. Že ti njegovi prvi koraki na tem področju so izredno pomembni za pravilen razvoj njegove osebnosti, njegovih pogledov na svet. Pri marsikaterem lahko kmalu opazimo tradicijo religije, njeno moč, njeno idealistično gledanje na svet in na razvojni nauk. Mnogo je pri tem krivo tudi okolje, iz katerega izhaja. Zato je naloga celotne družbe, da te mlade ljudi pravilno orientira, istočasno pa jih tudi opozori na to, kakšno vlogo je imel kler v času druge svetovne vojne pri nas, v času, ko je lahko le Komunistična partija zavestno in pravilno organizirala ljudi za boj proti okupatorju. Veliko, če ne celo največjo vlogo pri tem morajo imeti pedagogi, kajti le oni so v času vzgoje in izobraževanja vzorniki mladim ljudem.

Mladi hitro začno dojemati dogajanja v naši družbi. Navadno vidijo najprej napake in slabosti neke organizacije, zakaj pa do teh napak pride, si še ne znajo razložiti. Zato tudi ni čudno, da precej kritik pride prav iz ust mladine. Predvsem imajo nerazjasnjene pojme o sprejemanju v Zvezo komunistov, govoriijo o privilegijih komunistov in podobno. Jasno nam mora biti, da so tega deloma krive tudi vzgojno-izobraževalne ustanove, saj se marsikdaj zgodi, da jim pedagog — učitelj ne zna povedati bistva delovanja te avantgarde delavskega razreda.

Tudi cerkev se strašno trudi, da bi očrnila delo komunistov. Za mlade ljudi so zelo interesantni izleti, srečanja, predavanja in razgovori o življenjskih problemih, in ravno ta področja je cerkev uspela za-

jeti. Zavedati se moramo, da je to le oblika delovanja klera, da pridobi čimveč novih članov za boj »proti nesmislu sveta« — za boj proti komunizmu.

V ustavi govorimo, da ima vsak človek pravico do veroizpovedi, vendar pa moramo poudariti, da cerkev nima nobene pravice vmešavati se v politične zadeve naše družbe. In kler ravno to želi, to tudi dela, zato mora biti ena izmed nalog Zveze komunistov, da se odločno bori proti takim težnjam, željam in načinu delovanja ter pridobivanju novih »ovac«.

Malokateri mladinec se prostovoljno in zavestno odloči postati član Zveze komunistov, predvsem na srednjih šolah. Predavatelji navadno predlagajo najboljše učence

(seveda po uspehu). Kaj je petica res pomembnejša od trojke, če je le golo naučena, če je le rezultat golega ponavljanja pedagogovih besed, brez kakršnegakoli lastnega razmišljanja? Kaj bodo ti mladi ljudje v Zvezi komunistov samo zaradi števila?

Toliko govorimo o sprejemanju v ZK, toda velikokrat pozabimo poudariti, da mora vsak, ki hoče postati komunist, biti tudi pripravljen na to, da se mora zavedati svoje aktivne vloge v naši socialistični samoupravni družbi. Če želimo doseči res kvaliteto ZK, se moramo še posebej lotiti tega vprašanja, kajti to je le organizacija, ki se zavestno, usmerjeno in organizirano bori za najvišji in najlepši cilj vsega človeštva — za brezrazredno komunistično družbo.

Boris Kastivnik

Mladi na Kozjanskem

Mladinska delovna akcija Kozjansko 74 se je dejansko začela že lansko leto na pobudo ljubljanskih mladincev in RK ZMS. Letos pa se je pokazalo, da bo treba akcijo še razširiti in tako zdaj sodeluje več kot 1000 mladih iz vseh republik, zaradi česar je akcija dobila zvezni pomen.

Kakšno zanimanje se je pojavilo med mladino za sodelovanje v brigadi, najzgovorneje pove podatek, da so zavrnilo čez 3000 mladih. Pri takšni številki je gotovo potreben razmislek, saj je jasno, da se bodo akcije še načrtovale, kajti v Sloveniji je še veliko krajev, kjer ne bi bilo odveč zasaditi krampa in s tem prispevati svoj delež k hitrejšemu razvoju.

Letos je brigada sestavljena iz najboljših mladincev, tako bodo dobili dober kader za bodoče komandirje podobnih delovnih akcij. Zavedamo se, koliko pozitivnih stvari so nam prinesle brigade takoj po vojni. Ne samo, da so rasle proge in se gradile ceste, raslo je tudi tovarištvo in se krepila solidarnost.

Na Kozjanskem so se zasadile lopate, zapeli krampi ter zaškripala kolesa samokolnic. Ko se bo ta pesem polegla, bo v marsikateri hiši zasvetila električna luč, pritekla voda iz vodovoda in šolarji bodo zakorakali po novi cesti v šolo. Morda bodo prav te, za življenje tako važne dobrine, marsikateremu Kozjancu omogočile lepšo bodočnost. Ljudje tam okoli znajo ceniti pomoč, ki jim jo nudijo mladinci, in tistemu, ki je že obupal na kmetiji, bo morda prav voda, elektrika ali cesta vrnila voljo do kmetovanja, do življenja v tem odmaknjenem svetu, ki zdaj niti ne bo več tako daleč. Mladi Kozjanci zdaj ne bodo več govorili: »Čimprej iz teh zaostalih krajev!«

Menda ni treba posebej opisovati tovariškega življenja med brigadirji, kako si znajo vsi pomagati, se vsi veseliti, če ima prijatelj rojstni dan, zapeti zvečer, čeprav utrujeni ob tabornem ognju, zavedajoč se, da delajo nekaj dobrega, nekaj koristnega.

Na sestankih čet se vsak dan sproti dogovarjajo o akcijah, ki jih nameravajo izvesti prihodnji dan, sproti rešujejo vsa

vprašanja dela in zabave. Da, tudi zabave, saj ima skoraj vsaka četa svoj literarni klub in tako jim večeri minejo v vedrem razpoloženju, celo kak ansambel se osnuje in poskrbi za še pestrejše vzdušje, ki je že itak na zelo visoki ravni.

Mladi iz drugih republik, predvsem iz pobratenih mest, so se hitro vklopili v delo brigade, saj so za razliko od slovenskih brigadirjev že večkrat sodelovali v podobnih akcijah. Nasploh je Kozjansko še utrdilo tovarištvo med mladimi iz vseh naših republik.

Tudi koroška regija letos prvič organizirano sodeluje z lastno četo mladih. Iz konference mladih delavcev Zveze socialistične mladine Slovenije železarne Ravne na Kozjansko 8 mladih. Seveda lahko na takih delovnih akcijah sodelujejo le aktivni mladinci.

Pohvalo pa zaslužijo naslednji mladinci: Sonja Tratnik, Vesna Pačnik, Joža Rednak, Dušan Rus, Jurij Kerbev, Dani Golob, Jože Ladinik in Štefan Hudrap, ki so namesto brezskrbnih počitnic kje ob morju ali v planinah izbrali delo v brigadi. Vsak se je najbrž zavedal, da ga na Kozjanskem ne čaka počitek. Vendar se trdega dela ni nihče ustrašil, tudi nikomur ne bo žal, saj je zavest, da si pomagal drugim, največje plačilo za vsakega brigadirja. Brigada je zgradila več kakor pet kilometrov nove ceste med Gročnico in Ledinščico ter okoli 15 kilometrov vodovodnega omrežja v krajevni skupnosti Prevoje — Fužine. Brez dvoma je akcija Kozjansko 74 pokazala, da med mladino še kako živi zavest pomagati drugim in da je treba podobnih akcij še organizirati, saj je vsaka skupina, ko je odhajala, vzklikala: »Nasvidenje, še se bomo videli!« Ni dvoma, da so mislili iskreno in jim lahko verjamemo.

Zopet je na slovenski zemlji zgrajen spomenik solidarnosti, bratstva in tovarištva — spomenik, ki so ga gradili mladi, in s tem dokazali, da družba na njih lahko računa. To je bila šola samoupravljanja in marsikdo bo prekaljen še z večjim elanom stopil na pot samoupravljanja in se z večjim zanosom boril za uveljavitev stališč Zveze socialistične mladine Slovenije.

Brigadirji odhajajo, a na obrazih so jasno zapisane želje: da bi prihodnje leto zopet zavihteli krampe in nadaljevali tam, kjer je njihova pomoč potrebna.

O delu in življenju koroške čete, ki je na Kozjanskem ravno te dni in bo zaključila letošnjo akcijo, bomo še poročali.

Rudi Mlinar

Iz naše dejavnosti

4. julija, na dan borcev smo mladi iz železarne obiskali graničarje na karavli Sonjak. Sprejem je bil prisrčen in tovariški. Dan je potekel med športnimi igrami in sproščenim klepetom. Ob slovesu pa so nas vojaki povabili, naj še pridemo.

10. julija 1974 je bila v Ljubljani seja sveta združenega podjetja Slovenskih železarn, kjer so razpravljali o sprejetju poslovnika ZM ZPSŽ. Konferenco mladih delavcev sta zastopala tov. Mirko Česlovnik in tov. Anton Pisar.

Izvolili so tudi svoje predstavnike v družbenopolitične organizacije. V svet sindikata ZPSŽ so izvolili tov. Ferda Kikla in Marjana Rogla, v svet zveze komunistov ZPSŽ tov. Radenka Živanoviča in Joža Kozjana.

Predstavnika, ki bosta zastopala mladino ZPSŽ pri republiški konferenci mladih delavcev, sta Anton Pisar in Srečko Kragelnik.

Na seji sveta ZPSŽ so se še dogovorili, da bodo jeseni organizirali seminar, ki bo obsegal naslednje teme:

Razvoj slovenskih železarn do leta 1986.
Inflacijska gibanja slovenskih železarn in gospodarstva nasploh v Socialistični republiki Sloveniji.

Razprava o materialih za kongres ZMS.
Delo mladine v združenem podjetju slovenskih železarn.

18. julija 1974 nam je v sejni sobi SZDL član CK ZKS tov. Edo Pogorevc podal najprej splošne vtise s VII. kongresa ZKS, potem pa je razprava tekla konkretno o problemih, ki se nanašajo na železarno Ravne. Tovarišu Pogorevcu se zahvaljujemo za izčrpno razlago in odgovore na vsa naša vprašanja.

Njihove besede

Žival proizvaja edinole sama sebe, medtem ko reproducira človek vso naravo. Proizvod živali pripada neposredno njemu fizičnemu telesu, človek pa je od svojega proizvoda neodvisen. Žival oblikuje samo po meri in potrebi species — vrste — kateri pripada, medtem ko zna človek proizvajati po meri katerekoli species in zna dati vselej inherentno, njemu lastno mero. Človek oblikuje torej tudi po zakonih lepote.

Marx

Vera v boga je nujnost za buržoazne možgane — celo za najbolj kultivirane.

Lafargue

»Mladi fužinar« izhaja kot občasna priloga »Informativnega fužinarja«.

Ureja ga uredniški odbor: Rudi Mlinar, Nada Ortan, Robert Robnik in Zlatka Strgar, ki odgovarja tudi za vsebino.

Kako med mladimi širiti kulturo

Razvoj samoupravnega socializma je med drugimi dejavniki odvisen tudi od kulturnega napredka, zato se moramo mladi zavzemati za vsestransko razvijanje kulture in ustvarjalnih sposobnosti mladine. Hkrati pa se moramo dosledno upirati puhli in lažni kulturi ter posnemanju tujih vplivov. Predvsem med mladimi naj bi se razširil amaterizem, pa čeprav je samo zaledje profesionalnih kulturnih institucij, kajti na ta način bi tudi mladi postali sooblikovalci kulturne politike.

Za večjo človečnost in humanost se zavzemamo, prav to pa pridobivamo s kulturnimi dobrinami vred. Delovnemu človeku je torej treba dati dobro gledališko predstavo, dober film, dobro literaturo, do-

bro kulturno prireditev, pri tem je seveda treba upoštevati njegove želje in interese, stvari pa izbirati tako, da imajo še zmeraj umetniško vrednost. S tem se bo delovni človek kulturno vzgajal in istočasno gradil most nad prepadom, ki še zmeraj loči človeka v študijskem kabinetu od tistega pri stroju.

Med mladimi v železarni Ravne kulturnih snovanj skorajda ni nikjer opaziti. Ker pa tako dejstvo ne sme biti sprejemljivo, smo z namenom, da se stanje nekoliko izboljša, sestavili vprašalnik. Tako se mladi po svojih nagnjenjih in interesih lahko samostojno odločite za posamezno kulturno dejavnost.

Odreži

V PRAŠALNIK

Ime in priimek:

Rojen(a):

Bivališče:

Zaposlen(a) v obratu:

V okviru konference mladih delavcev bi želel(a) sodelovati v:

1. dramski sekciji	5. foto krožku
2. literarnem klubu	6. pevskem zboru (oktetu)
3. skupini slikarjev amaterjev	7. klubu šaljivcev
4. skupini mladih karikaturistov	

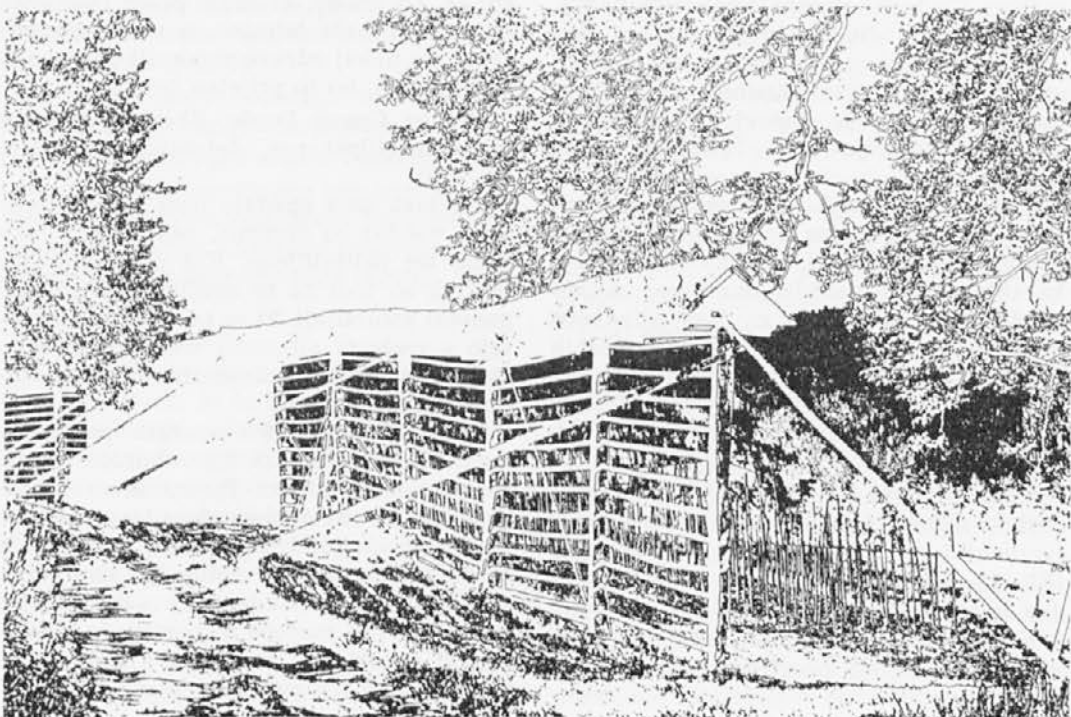
Odreži

V našem interesu je, da ta vprašalnik izpolnijo vsi mladinci in dodajo še svoje predloge.

Izpolnjene vprašalnike z morebitnimi predlogi izrežite in dostavite na naslov: Informativni fužinar, Železarna Ravne s pripisom »za Mladi fužinar« do 25. avgusta 1974. Vse informacije pa dobite pri predsedniku KMD ŽR Mirku Česlovniku, tel. 376.

Vabilo

Uredniški odbor »Mladega fužinarja« želi, da bi kar največ mladih delavcev začelo sodelovati s prispevki in bi tako priloga zares postala tribuna mladih. Rok za oddajo člankov je vsakega 15. v mesecu, dostaviti pa jih je treba na uredništvo naših tovarniških glasil z oznako: »za Mladega fužinarja«. Vse dodatne informacije dajejo člani uredniškega odbora.

Kmečka grafika

Foto: F. Kamnik II

Poletna knjižna polica

Pravi bralec tudi poleti ne more brez knjig in neredki so, ki vzamejo knjige s seboj na dopust. Prav pridejo, kadar se umaknemo v senco, najbolj pa, če se vreme skazi. Pri tem ga ni, ki bi si za dopustni čas naložil težko, studiozno ali sladokusno branje, vsi raje sežemo po čem lažjem, zabavnejšem, sproščujočem. Tu pa se pojavi zanimivo vprašanje: ali nas dopust nujno obsodi na literarni šund ali pa je tudi lažja knjižna hrana lahko kvalitetna?

Če vemo, da je za šund med drugim značilno klišejsko pisanje, izključna preračunanost na »napeto« zgodbo, surovost kot stil in seks kot zabelo, druga skrajnost pa so solzave romantične vzdihovalne storije, se tej zvrsti ni težko ogniti. Pritegnimo na pomoč še pravilo, da je vsako dobro knjigo mogoče brati dvakrat, pa je pred nami velika izbira.

Predvsem: *ne podcenjujmo klasične mladinske književnosti!* Pravljice, Knjiga o džungli, Tom Sawyer, Otok zakladov — vse to je zmeraj enako lepo, pravo zimzeleno branje za mlado in staro. Detektivke — ja, ampak katere? Jezni smo nanje, ker so nam jih priskutuli kioski in TV, pozabljamo pa dvojce: ta zvrst literarnih križank ima svoje mojstre, in: v anglosaksonskem svetu pisatelj ni pisatelj, če ne zna napisati tudi dobre detektivske zgodbe. Torej so jih pisali Hemingway, Arthur Miller in drugi. Med mojstri omenimo: Conana Doylea, Chestertona, Agato Christie, Cheyneya, Gardnerja, Chandlerja in Simenona.

Plemeniti zdravniki so večno hvaležna snov za romane. Kolikor dr. Kildare ni pokvaril okusa in veselja do te zvrsti, se še zmeraj dajo brati Dr. Arrowsmith, Citadela, Ne kot tujec in druge. Spomnimo se, da je nekaj literarnih predlog za filme o »Zdravniku v hiši« izšlo tudi v slovenskem prevodu.

Vojna ni samo grozna, ampak včasih tudi popisana z obešenjaškim humorjem. Takšni so npr. romani Nemca Kirsta, najbolj znana je njegova trilogija »08—15«.

Družinski romani obsegajo zelo širok razpon. Če bomo pustili doma »Brate Karamazove« in »Buddenbrookove«, pa med počitniško branje gotovo spadajo npr. »Via Mala«, »Tereza Etienne«, »Njeno življenje«, »Prišlo je deževje«, »Plesala je eno samo poletje« in »Ljubimec lady Chatterly«.

Biografije so lahko zelo poučno in prijetno branje, če niso prenatrpane z zgolj suhoparnimi podatki, saj nam odkrivajo karakterne črte velikih umetnikov, njihovo življenje in družbo za časa njihovega bivanja. Pa naj bo dovolj o posameznih knjižnih zvrsteh, raje se lotimo konkretnije tega: kaj še vzeti med vso potrebno in nepotrebno dopustniško prtljago.

H. H. Kirst, *Junak v stolpu*, roman, ZO Maribor, str. 384. Kirst je brez dvoma eden najbolj uspešnih nemških avtorjev po drugi svetovni vojni. Samo njegovo trilogijo »08—15« so doslej natisnili v več kakor dva in pol milijona izvodih.

V tem romanu se med seboj prepleta več elementov, od klasičnega romana, kriminalke, pričevanja o vojni do dokumentarnega poročanja, zaradi česar ga je težko uvrstiti v kakšno tradicionalno literar-

no zvrst. Prav gotovo pa bo med bralci knjiga našla najboljši odziv, kot so ga vsa Kirstova dela.

Georges Arnaud, *Plačilo za strah*, roman, ZO Maribor, str. 147. To delo poznajo po vsem svetu in leta 1952 je bil posnet istoimenski film, kar je še povečalo zanimanje za zgodbo o izgubljenih, ki so za svoje trpljenje in strah poplačani s smrtjo. Nad to prvo Arnaudovo knjigo so kritiki navdušeni še danes.

Max Catto, *Murphijeva vojna*, roman, ZO Mb. str. 293. Roman ne sodi v vrh književnosti, vendar bo marsikdo rad segel tudi po takem branju, kajti pisateljevo pero dovolj večje razpleta svojo zgodbo. Delo je napeto, privlačno, ima svojo vrednost in dobro se pozna avtorjevo poznavanje umetnosti, zgodovine in biblije.

Hans Kades, *Lažni zdravnik*, roman, ZO Mb. str. 470. Opisovanje bolniškega okolja in zdravniškega življenja vsekakor ni lahko, vendar je Kades s tem delom popolnoma uspel. Po njem je bil posnet tudi film z naslovom »Velika skušnjava«. Odlike Lažnega zdravnika so zanimiva aktualna vsebina, dobra koncepcija ter simpatična avtorjeva socialno kritična zavzetost.

Heinz G. Konsalik, *Diagnoza rak*, roman, Z KP str. 357. Konsalik je nam še skoraj docela neznan. Tokrat je predstavljen s pisanjem, ki ga odlikujejo: dobra stilistika, razgibana in napeta pripoved, dramatičnost in izredna aktualnost. V dogajanje je avtor s senzibilno tankočutnostjo vpletel tragedije in ljubezenske scene med višjimi zdravniškimi krogi in iz vsega je čutili veliko življenjskost.

John Knittel, *Amadeus*, roman, str. 489. Med našimi bralci je Knittel gotovo najbolj priljubljen po svojem znamenitem romanu »Via Mala«. V njegovi pripovedi se navadno stapljata poetičnost in sentimentalnost s stvarnostjo, nevsakdanje okolje pa daje temu še poseben čar. Amadeus je kljub samostojnosti in zaokroženosti nekakšno nadaljevanje »Tereze Etienne«. Za bralce, ki želijo poleg čudovitih napredkov naša tehnike in mogočnih načrtov, še nekaj zdrave romantike in sentimentalnosti, bo to prijetno branje.

Arthur Conan Doyle, *Sherlock Holmes in baskervillski pes*, detektivka, ZO Mb. str. 159.

Dojlova dela spadajo med lažjo literaturo, vendar so živahna, zanimiva, kvalitetna ter priljubljena. Kot za večino detektivk so tudi za to značilni številni zagonetni zapletljaji, ki se pa končno razpletejo s srečnim ali manj srečnim koncem. Odlikujeta jo tudi dinamičnost in določena svežina.

Peter Cheyney, *Po mračnih potih*, roman, ZO Mb. str. 223. Ta vohunski roman sega v medvojni čas. Rutinirana roka izkušenega in suverena pisca tovrstne lahke literature predstavi bralcu vrsto lepih žensk, nepreglednih situacij, streljanja, skratka tehniko moderne pravljice, kjer se dogaja vse mogoče in nemogoče. Cheyney si je ustvaril svoj slog kriminalk in napisal okoli trideset zelo dobrih del.

Hans Kades, *Monstrum*, roman, ZO Mb. str. 244. Kades je že naš stari znanec in

njegove knjige so bile prirejene tudi za film. V tem sodobnem romanu nam predstavi napeto znanstveno-utopistično zgodbo, kjer se ustavi ob vrsti problemov iz mejnih obdobj biologije, etike, genetike in medicine, ki so kljub navidezni utopičnosti zmeraj bolj aktualni.

E. M. Remarque, *Na zahodu nič novega*, roman, ZO Mb. str. 200. Dokumentarni in avtobiografski roman je Remarqov knjižni prvenec. V dobrem letu je knjiga izšla v milijonski nakladi in ko so jo kupci vseh teh izvodov komaj utegnili prebrati, je izbruhnila že druga svetovna vojna, danes, pol stoletja po prvi, pa se bojimo tretje, še bolj grozotne, atomske, ob čemer beremo o prvi že kot o dobrodušni idili in hkrati kot o svarilu, kajti njegov naslov zelo jasno pove: pod soncem nič novega.

Mario Puzo, *Mama Lucija*, roman, Z KP str. 305. Ameriški avtor Puzo je italijanskega porekla in opisuje usodo italijanskih izseljencev v Ameriki. S knjigo Bouter (posnet istoimenski film) in Mamo Lucijo je dosegel svetovni sloves. Kritiki se strinjajo, da ima ta roman naslednje značilnosti tega pisatelja: dobro poznavanje okolja, izrazit smisel za humor, ki dramatične prizore razbremeni, ne da bi jim odzvel težo in pomensko tehtnost. To je eno tistih del, ki ga bralec ne more odložiti, dokler ne pride do zadnje strani.

Guy de Maupassant, *Zapeljivec*, roman, PZ MS str. 234. Mnogo stvari je zapeljivih in poleg živih je nedvomno največji zapeljivec denar, ki podkupuje in izmaliti vse, do koder seže. V romanu je med družbeno in psihološko opisanimi tipi, zdravniki, buržuji, kmeti in plemiči, lik ljubimčeve zapeljanke izrisan tako prefinjeno, sugestivno in enkratno, da prevzame in pretrese vsakega bralca.

E. R. Chamberlin, *Grešni papeži*, biografija, DZS str. 323. Pisatelj se vseskozi trudi, da bi objektivno in verodostojno osvetlil osebe in dogodke, ki so vplivali na oblikovanje posvetne oblasti papežev. Njegov slog pa ni obremenjen s faktografijo, tako da se knjiga kljub znanstveni zasnovi bere kot napet roman in je brez dvoma zanimiva za vse bralce.

Arthur Luther, *Demon*, biografija, DZS str. 479. Nemški slavist Luther je bil eden najboljših poznavalcev ruskega slovstva. V obliki romana nam pripoveduje o življenju in delu velikega ruskega pesnika Lermontova. Pred bralca razgrinja pisano družbo tedanje Rusije od idiličnega posestva, kjer je pesnik preživel mladost, skozi predavalnice moskovske univerze, mondene restavracije, do peterburških književniških skupin in ljudstva na Kavkazu.

Z. S.

REKI

Zaroka je zanimiv uvod v dolgočasno knjigo.

V vinu je resnica — laž je na etiketi.

Alimenti so denar, ki ga plačuje eden za napako dveh.

Genij je človek, ki zna vse, razen zaslužiti denar.

Gentleman je človek, ki nas nikoli ne užali po naključju.

Delovni načrt enote za regionalno ekonomiko in statistiko na Ravnah

Enota je začela poslovati v februarju 1974 z nastavitvijo vodje enote. V letošnjem letu se mora postopoma jačati in tesno sodelovati z Ekonomskim centrom Maribor.

Pri izvajanju programa in nalog bo vključevala tudi sodelavce iz različnih panog v regiji glede na obseg dela in termiski plan. Orientacijski predlog programa dela za leto 1974 je bil na seji medobčinskega komiteja ZKS podan in prečiščen, prediskutiran s predsedniki koroških občin in obravnavan v delovnih organizacijah, ki so soustanovitelji enote. V soglasju z navedenimi činitelji ter glede na splošni program dela enote je bil sprejet naslednji

PROGRAM ZA LETO 1974

1. V aprilu se je enota konstituirala ter nadaljevala delo v začetih integracijskih gibanjih v regiji s posebnim poudarkom na splošno družbeno razpoloženje, da se ta integracijska gibanja nadaljujejo v smeri jačanja družbeno ekonomskih funkcij in začetnih ciljev, podanih v resoluciji za VII. kongres ZKS. Kot prioritetni problem je v ospredje postavljeno kmetijsko vprašanje glede aktualnosti zelenega programa in srednjeročnega plana republike. Zato sledi izdelava analize za koroško regijo s temo:

RAZVOJNE MOŽNOSTI KMETA IN DRUŽBENEGA KMETIJSTVA V KOROŠKI REGIJI

Analiza mora posebej poudariti:

a) v zasebnem sektorju:

- specifične razmere kmeta in gorskih kmetij,
- stanje zasebnega kmetijstva in kmečkega prebivalstva,
- modeliranje bodočega razvoja kmeta,

— predlog višje oblike organiziranosti zasebnega kmetijstva v obliki kontinuiranega usmerjanja in vodenja zaradi močnejšega vpliva na podružbljanje in kreditne obrambne sposobnosti federacije;

b) v družbenem sektorju:

- nadaljnja projekcija razvoja družbenega sektorja kmetijstva v koroški regiji glede na proizvodnost in potrošnje v danih okoliščinah,
- maksimalno izkoriščanje prostora glede na proizvodnjo

- lesa,
- poljedelskih dobrin,
- živinoreje,
- turizma,

— navezava kmetijstva v regiji na stabilnejšega nosilca z možnostjo odločnejših sprememb v pogledu razširjene reprodukcije z ekonomično stopnjo rentabilnosti;

— organogram modelnih možnosti integracije v horizontalni in vertikalni komponenti s predlogom izboljšave suboptimalnega stanja z limitacijo v optimizacijo.

Rok: junij 1974.

2. a) Enota bo v letošnjem letu glede integracijskih gibanj razvila osnove na

podlagi znanstvenih in strokovnih analiz s pomočjo sodelavcev in razvojnih centrov pri delovnih organizacijah za nadaljnje možnosti tesnejših povezovanj in sodelovanj v regiji, kot:

— mere upravičenosti integracije gradbeništva v koroški regiji,

— koroški veterinarski zavod bi bil višja in smotrnejša oblika organiziranosti kot dosedanje veterinarske postaje po občinah,

— transportni problem in skladiščni prostori ob porabnikih. Kako gledajo delovne organizacije na možnost izgradnje skupnih skladišč in organizacijo plansko terminske dobave surovin brez časovnih negativnih intervalov (Teorija repov);

— analiza surovinskega zaledja v koroški regiji z optimizacijo (gozdarstvo, kmetijske dobrine, surovine za gradbene namene kot pesek, ilovica, kamnolomi, rudarstvo in železarstvo);

— gospodarsko družbeno sodelovanje različnih panog, kot primer

— gozdarstvo, lesna industrija, kmetijstvo, turizem in gostinstvo,

— lesna industrija, gradbeništvo,

— rudarstvo — železarstvo itd.

Izvedba teh nalog je možna šele takrat, ko se bo enota učvrstila, kadrovsko ojačala in povezala z računalništvom.

3. Analiza srednjeročnih planov koroških občin.

Koroške občine imajo v srednjeročnih planih družbeno ekonomskega razvoja različno startno osnovo v obdobjih; občina Radlje in Ravne (1971—1975), Slovenj Gradec in Dravograd (1973—1975). V programih, ki so bili sestavljeni v letu 1971, so nekateri podatki neuporabljivi, poleg tega pa je v občinskem merilu sestavljal upošteval tiste podatke, ki jih je dobil od delovnih organizacij. Ti podatki pa so glede razširjene reprodukcije v mnogih kazalcih takšni, da jih tudi podjetja niso zavestno predvidevala in planirala. Iz teh okoliščin bo treba ponovno analizirati plane, in sicer s stališča:

— ugotavljanja bodočega razvoja področij, ki imajo regionalni pomen,

— prekritost regionalnih funkcij,

— kako se uresničujejo usmeritve, sprejete na medobčinskem svetu koroških občin v dokumentu »Aksijski program bodočega družbeno ekonomskega razvoja v koroški regiji«.

Rok: avgust 1974.

4. Koroška regija ne poseduje informativnega biltena, ki bi posamezne organizacije združenega dela in občine kontinuirano obveščal o gospodarskih dosežkih in stanju na drugih področjih dela. Potrebno je, da enota ustanovi komisijo za informatiko, ki bi na podlagi enotnih imenovalcev v regiji podatke nadalje obdelovala in programirala s pomočjo računskega centra. Iz tega sledi tema:

— osnove komunalnega sistema informacij v koroški regiji za potrebe občin in organizacij združenega dela.

Vsakdanja pot

Rok: september 1974.

5. Zbornice v republiki služijo kot strokovni organ.

V naši regiji delovanja zborničnih funkcij prav malo čutimo. Enota bi imela nalogo, da se širše in tesneje poveže z zbornico in sporazumno s težnjami razvojnih konceptov v regiji usklajuje in rešuje vprašanja, ki so del družbenega usmerjanja v republiki in federaciji.

Naloga: »Priprave za delovanje zborničnih funkcij v koroški regiji«.

Rok: oktober 1974.

6. Evidenco in način zbiranja statističnih podatkov je treba v regiji poenotiti, tako da bi v naslednjem letu potek dela bil usklajen s težnjo priprave podatkov za računalniško obdelavo. To pa zahteva uskladitev zapisov in formularjev na vseh področjih.

Rok: december 1974.

7. Analiza demografskih tokov s poudarkom na potrebah gospodarstva in družbenih služb po delovni sili v regiji je nujno potrebna. V letošnjem letu bi analiza zajela stanje v letu 1974, tako da bi delovne organizacije in družbene službe imele pregled gibanj demografskih tokov.

Naloga: »Analiza demografskih tokov s poudarkom na potrebah gospodarstva in drugih služb po delovni sili«.

Rok: december 1974.

8. Pomoč pri izdelavi razvojnih usmeritev občin za leto 1974 v obliki mentorstva, s tem da nosilec angažira dva delovna dneva za posamezno občino.

Rok: začetek decembra 1974.

9. Analiza vloge s posebnim poudarkom na razdelitvi regionalnih funkcij.

Tema je širša in zahteva obsežnejši pristop. Razdelitev posameznih interesnih sfer je v trenutni situaciji zelo heterogena in pestra, zato bi se naloga pričela pripravljati v letošnjem letu, končala pa v prihodnjem.

Malo po novem — malo po starem

Preden povem karkoli več, bi rad rekel, da sem imel prvotno namen nasloviti ta prispevek z malo po novem — bolj pa se po starem. Vendar nočem biti kritizer, temveč samo na papirju razmišljam in zadovoljen bi bil, če bi mi kdorkoli dokazal, da nisem na pravi poti — seveda bi mi bilo ljubše, če bi me podprl, mi dal prav.

Od sprejetja nove ustave je minilo pol leta, od ustavnih amandmajev leta, od prvih začetkov samoupravljanja že četrto stoletje. Mimo so pismo, sedmi in deseti kongres in še kaj. Čas teče. Naša oblika demokracije ubira svojo, svojsko začrtano pot, ki pa ni zmeraj najbolj ravna ne gladka.

Uspehi so vidni, to je nesporno, vprašanje pa je, kaj bi bilo treba storiti, da bi se nizali s hitrejšim tempom, ali bolje rečeno, kaj je vzrok — da ne rečem krivec — da se družbeno ekonomski in politični, socialistični samoupravni odnosi ne razvijajo oz. utrjujejo hitreje, kot bi bilo pričakovati po tem, kako jih deklariramo?

Osnovni vzrok bi bil po mojem tale:

Mnogo je organov, forumov — seveda tudi posameznikov — ki prihajajo do pravih, splošnih in načelnih ugotovitev, ki jih potem dajo na svetlo v obliki resolucij in v drugih oblikah, premalo pa takih, ki bi konkretno začeli izvrševati sprejete sklepe, ali pa vsaj — kar bi bilo po mojem zelo pomembno — dali vsaj konkretne predloge za konkretno akcijo.

Vemo, da revolucija ni trenuten akt v dobesednem smislu, in da sprememba odnosov zahteva veliko časa: vendar je dolžnost vseh delovnih ljudi — še zlasti pa komunistov — da store kar največ za formiranje takih medsebojnih odnosov, ki se bodo upravičeno imenovali socialistični in samoupravni.

Mislím, da je nepotrebno še in še poudarjati, da je naša glavna naloga razvijati samoupravljanje v vseh sredinah, zlasti še v organizacijah združenega dela. Drži, da smo samoupravno organizirani in da so formalno marsikje že doseženi ugodni rezultati; v vsebinskem smislu pa smo marsikje še zelo daleč.

Premalo je, če rečemo, da morajo vsi — v absolutnem smislu — storiti vse. Vsi, to je toliko kot nič! Naloga je treba konkretizirati, izvrševalce točno določiti. Nesporno je, da so tu v prvi vrsti poklicane družbeno politične organizacije, ki zaenkrat še vse premalo neposredno sodelujejo pri reševanju tekočih družbenih problemov, zlasti pa še — kar me najbolj peče — pri oblikovanju in preoblikovanju samoupravne organizacije.

Rok: v letu 1975.

Program dela enote bo možno izvesti, če bodo v maju zasedena poleg vodje naslednja delovna mesta:

- raziskovalec (dipl. ekonomist) 1
- statistik (VEKS ali srednja šola) 1
- strojepiska 1

Enota pa računa še na pomoč ECM in zunanje sodelavce.

Mag. Franc Pečnik, dipl. inž.

Da bom bolj konkreten, poudarjam, da gledam na stvari skozi prizmo železarne, da pa se ne motim, če mislim, da se tudi v drugih organizacijah združenega dela spopadajo s podobnimi težavami.

Poglejmo npr., kakšna je zastopanost delavca iz neposredne proizvodnje — tj.: delavca v elementarnem smislu besede — v delavskem svetu podjetja? Ali pa dejstvo, da je v delavskem svetu neke TOZD celo eden — od dveh — vodilnih delavcev!

Letos spomladi smo volili člane delegacij v OZD. Postavljali smo temelje novemu delegatskemu sistemu. Upam si trditi, da vsaj pri nas v železarni teh temeljev nismo ravno najbolje zabetonirali. Nočem, da se javno obrekujemo in kompromitiramo, upam pa, da bo predvolilni postopek za naslednje volitve malo bolj solidno izveden kot je bil letos; vemo pa, kdo ga je dolžan izvesti! Zavedati se moramo — še enkrat — da oblika in vsebina nista eno in isto in da pojem; član DS ali občinski odbornik le označuje nekaj bistveno drugega kot delegat v DS ali delegaciji TOZD. Nedopustno je, da se delegat udeleži seje, ne da bi se prej posvetoval oz. na drugi način dobil mnenje delavcev, ki so ga izbrali.

Delegat, ki ne sodeluje aktivno v delu svojega organa, ni delegat, s samo telovadbo pa se raje ukvarjajmo na prostem, ne pa v sejnih dvoranah. Družbeno politične organizacije — v prvi vrsti — morajo dajati samoupravnim organom pobudo, konkretne predloge v zvezi z delom in organizacijo, kritizirati in sproti pomagati oz. sodelovati, ne pa da se dogaja — kot se je že — da se stoji več ali manj pasivno ob strani, potem pa udari po že izvršenem delu, kot da bi bila določena družbeno politična organizacija nekaka opozicija nasproti samoupravi. Ločiti moramo kritiko od kritiziranja, kdor sam malo ali pa ničesar ne stori, nima pravice kritizirati.

Družbeno politične organizacije so tudi dolžne čimprej organizirati oziroma dati pobudo za organizacijo seminarjev, tečajev in drugih oblik izobraževanja delegatov. Vemo, da se na tem dela, mislim pa, da je že skrajni čas, da bi bilo tudi kaj narejenega. Nepravilno in nepošteno je postaviti nekoga pred delo, ne da bi mu obenem tudi povedali, kaj in kako naj dela.

V železarni je že bil organiziran seminar za vodje delovnih skupin. Upam, da ne bodo drugi — podobni — ravno takšni. Upam si trditi, da ta seminar ni bil najbolj uspešen. Seminar ni predavanje! Najmanj kar je, je potrebno, da se udeležencem predhodno dostavi material, ki pa mora biti napisan v takem jeziku, da bo vsaj v grobem razumljiv slušateljem. Ni namreč vseeno, komu predavatelj predava. Če predznanja ni, je treba pač graditi od začetka. Zavedati se tudi moramo, da bo to izobraževanje tudi precej stalo, kar po mojem sicer sploh ne bi smelo biti problem, je pa.

Če smo že pri tem, da nas ta naša demokracija tudi nekaj stane, bi rad rekel naslednje:

Res je, da sorazmerno pogoste seje, zasedanja in sestajanja stanejo, res pa je

tudi, da se v nekaterih sredinah problem napihuje, tako da že celo mnogi vodilni delavci dajejo izjave, da bo to sestajanje spravilo tovarno na boben. Take izjave so smešne, nepošteno in politično nesprejemljive; dajejo pa jih mnogokrat ljudje, ki ne znajo, ne morejo ali pa nočejo videti poti in možnosti ter rezerv, s katerimi bi podjetje, najmanj kar je, kompenziralo vrednost na sejah izgubljenih ur.

Seveda nočem trditi, da mora sestajanje ostati takšno, kot je, brez pripomb. Ravno nasprotno! Prizadevamo si in si bomo morali še bolj, da bodo seje dobro pripravljene, material napisan v razumljivi obliki; kratka, jasna in avtentična tolmačenja itd.

Zelo aktualno vprašanje — ki pa se ga zaenkrat še vsi več ali manj izogibamo — je plačana oz. neplačana odsotnost na sejah voljenih organov. Če problem analiziramo, vidimo, da ni tako preprost, kakor bi ga nekateri radi prikazali. Ne bi se hotel spuščati v podrobnosti, mislim pa, da je zadnji čas, da ga načnejo vsi forumi po vrsti ter da se končno že enkrat reši. Smatram, da je sedanji čas ravno najprimernejši, ker nam je z resolucijami 10. kongresa ZKJ dana podlaga in vodilo za naše odločitve.

Ko že razmišljamo o problemih razvijajoče se samouprave, mislim, da bi bilo treba posvetiti pozornost še enemu problemu, ki ni pogosto na dnevnem redu.

Vodilni in vodstveni delavci, njihov položaj in vloga v procesu samoupravljanja. Njihov položaj in vloga sta v naših samoupravnih aktih zelo jasno definirana, vprašanje zase pa je, kako so se živeli v svojo vlogo.

Vodstveni delavci niso le nujen del samoupravljanja oziroma, da so tudi sami samoupravljanci, temveč mnogo več od tega: že na račun svojega položaja v nekem okolju so dolžni uveljavljati, razvijati in spodbujati samoupravljanje. Svoj položaj morajo potrditi ne le s strokovno, temveč tudi z idejno politično usmeritvijo. To je namreč tudi zelo pomemben del moralno političnih vrlin in sposobnosti, ki jih morajo imeti, če hočejo zavzemati višji delovni položaj. Odločitev o tem, kdo to uresničuje in kdo ne, pa mora predvsem sprejeti zveza komunistov ob aktivni podpori drugih socialističnih sil.

Janko Dežman

SLANA ABECEDA

Družabni razgovor — variacije na nobeno témo.

Navada je druga težnost.

Navada — pri mnogih ljudeh nadomeščaj značaj.

Pleša — nudizem na najvišji ravni.

Sreča je vsota malih radosti.

Sreča je kombinacija dobrega zdravja in slabega spomina.

Nagrobnik je kesanje z zamudo.

Gospodinja je svetopisemska oseba: »Po trebuhu se boš plazila in brisala prah vse življenje«.

Svetnik je mrtev grešnik s popravljenim življenjepišom.

Poroka je prelomljena zaroka.

Poročni dan je dan med »smeš« in »moraš«.

DELO IN RAZVEDRILO

Živimo v dobi hitrega gospodarskega in družbenega razvoja. Ritem časa je vse bolj nagel in napet, zahteve do človeka pa so vsak dan večje. Civilizacija, ki z eno roko daje, z drugo pa jemlje, postavlja ljudi pred nove preizkušnje.

Posebno v industrijskih krajih je človek izpostavljen raznovrstnim negativnim vplivom, kot so npr.: onesnaženje okolja, vode in zraka, ki mu povzročajo različne telesne in duševne okvare ter bolezni. Čeravno se danes lažje živi, standard narašča, delovni čas se krajša, pa je duševno vsak dan bolj napeto.

V industrijsko razvitih državah že dalj časa raziskujejo pojave utrujenosti pri delu. Iščejo načine, kako bi enolično in ubijajoče delo na tekočem traku izboljšali. Zato uvajajo obvezne odmore med delom in skušajo delavce razvedriti na različne načine. Delavca utrujajo: mišično delo, enostranska obremenitev, nenehno sedenje, dolga koncentracija, ropot, prah, plini, vlaga, vročina, mraz in še kup drugih stvari. Določena mera utrujenosti se pojavi pri vsakem delu, delavčeva storilnost se zmanjša, zato je počitek med osemurnim delom nujen. Počitek sicer ni enak za vse vrste dela, vendar pa ima le nekaj skupnih lastnosti.

Počitek je že, če menjamo okolje, če gremo med odmorom iz zaprte delavnice ali pisarne na svež zrak. Delavcu, ki nekaj ur sedi za pisalno mizo ali stoji ob stroju, bo zelo koristilo, če se bo med odmorom malo sprehodil in razgibal.

Nekatere delovne organizacije so že poskrbele, da se njihovi delavci med odmorom lahko razgibajo z žogo in se tako počutijo bolj sveži in okrepani. Upoštevati pa moramo, da nekateri delavci opravljajo tako delo, da se jim med odmorom prileže posedeti, mirovati in prebrati nekaj vrstic iz časopisa.

Ugotovitve kažejo, da so sprehodi, perjanica, odbojka, namizni tenis in kegljanje najbolj priljubljene oblike aktivnega počitka med odmorom. Številne raziskave so že dokazale boljše zdravstvene in delovne sposobnosti pri tistih ljudeh, ki se v okviru aktivnega odmora ukvarjajo s kakšno lažjo obliko športne aktivnosti. Ugotavljajo predvsem manjše število nesreč in porast proizvodnje.

V prostem času pa so najbolj priljubljene oblike rekreacije nedeljski izleti v hribe. Organizirani planinci naj bi pritegnili čim več ljudi v kolektivih. Poleti je vse več privržencev kopanja, pozimi pa smučanja in sankanja.

Če pogledamo na pomembnost športnih panog za rekreacijo, vidimo, da so strokovnjaki dali prednost planinstvu, plavanju, smučanju in kolesarstvu.

Vsi ti športi se pretežno izvajajo v naravi in v izdatni meri vplivajo na dihala in srčno žilni sistem. Dopuščajo tudi svobodno izbiro časa in niso vezani na kolektiv oziroma partnerje.

Zelo priporočljivi so tudi lažji športi kot so: namizni tenis, odbojka, badminton, balinanje in kegljanje, vendar so ti že vezani na prostor in rekvizite in je možnost za množično vadbo omejena. Delovne organizacije bi morale organizirati izposoje-

valnice za športne rekvizite, tako bi si lahko vsakdo nabavil opremo, ne glede na njegov socialni položaj.

Tudi počitniški domovi morajo skrbeti za primerno razvedrilo med dopustom, zato bi morali imeti na razpolago: rekvizite za namizni tenis, loparje za perjanico, krogle za balinanje, žoge, čolne, prostor za odbojko, prostor za ples na prostem itd.

Delovne organizacije morajo storiti kar največ, da bodo delavci prišli do zdravega razvedrila, pri tem pa upoštevati predvsem prostovoljnost in osebno zainteresiranost. Nekateri so navdušeni za kolektivne igre, drugi za individualne oblike aktivnosti, kot so sprehodi, ribolov, knjige itd. Vsakdo se naj ukvarja s tisto obliko športne dejavnosti, za katero se bo sam odločil. Vendar je potrebno vzbuditi zanimanje do športa nekaterim pasivnim delavcem. Navajati jih moramo na to, da bodo znali del svojega prostega časa izkoristiti za športno rekreiranje in jih prepričati o potrebi in koristnosti športa.

Končno lahko potrdimo, da je rekreacija namenjena vsem ljudem, ne glede na starost, spol in poklic, saj vsem prinaša razvedrilo, zdravje in osebno zadovoljstvo ter prispeva k povečanju delovne in obrambne sposobnosti in boljšemu počutju.

Albert Hojnik

Socialna plat ropotije

Krajevna skupnost skrbi med drugim tudi za čistočo kraja in lep videz okolja, in ker stare šare ni mogoče odmetavati v smeti, je naša krajevna skupnost konec maja organizirala odvoz take doslužene ropotije, ki se valja po podstrešjih in kletih. Da je bil res že zadnji čas za takšno akcijo, kaže dejstvo, da se je zbiranje in odvažanje od predvidenih treh raztegnilo na pet dni, iz stanovanjskih sosesk Čečovje, stare Ravne, Janeče, Šance in Javornik pa so v smetno jamo za Javornikom zvozili čez 1300 m³navlake.

Ni kaj reči — dobra in koristna akcija, ki obeta postati tradicionalna in gre za njo naši krajevni skupnosti res vse priznanje. Se je pa ob tem pokazalo vsaj še dvoje:

— da v odpadnih stvareh ne znamo videti surovinske vrednosti ne zasebniki ne podjetja, ki bi z ustrezno propagando lahko vsaj med šolarji začela vzbujati čut za štednjo takšnih materialov, kot so npr. steklenice in odpadni papir;

— da nas rastoči standard dela včasih že kar potratne. S tem seveda ne cikamo na fotografijo, ki kaže dotrajan televizor, hladilnik in štedilnika, saj lastniki nedvomno sami vedo, kdaj se kakšna stvar ne da več popraviti in je le še v napoto. Nekoliko drugače pa je morda s kavči, posteljnimi vložki in podobnim, kjer stvari včasih tudi že zaradi manjših okvar nadomeščamo z novimi, ne tako daleč proč — morda v hribih, morda tudi v dolini — pa bi bil marsikdo vesel tega, kar mi namenjamo smetišču.

Stara šara

Vendar, kaj storiti? Ker se s pomanjkanjem nihče ne hvali, mi ne vemo zanj, on ne za nas. Morda si revež še prevoza našega odsluženega kavča ne bi mogel privoščiti — mu ga naj torej podarimo, pa še zastoj zapeljemo na dom? Tolikšna dobrodelnost bi pa res bila že preveč, in tako lepo krajevna skupnost vse skupaj zastoj zvozi na smetišče pa konec.

Vse je v redu ali pa tudi ne, s katerega zornega kota se pač gleda te stvari. Najbrž sploh ne gre za to, da ne bi hoteli s tem, kar nam je odveč, koga razveseliti, ampak zato, da ne maramo imeti komedij. To naj bi opravil kdo namesto nas, pa bi bilo. Ampak kdo bi to bil? Bi se lahko s tako delikatno nalogo obrnili na Rdeči križ? Ima ta podatke o družinah, ki živijo v pomanjkanju? Je danes zaželena javna akcija takšne vrste? Se morda v okviru kakšne druge organizacije kdo ukvarja s takšnimi vprašanji?

Do maja 1975 imamo čas za razmislek in pripravo najbolj ustrezne rešitve, kako bi dali naši ropotiji socialno vsebino.

M. K.

HUMOR V TOZD

Intervju

Novinar: »Tovariši delavci, želim, da mi poveste, kakšni so medsebojni odnosi med delavci v vaših obratih! No, vi ste, če sem prav razumel, Ivan Sprednik. Verjetno že dolgo delate v obratu, kajne?«

Odg.: »Toda jaz nisem... jaz, pravzaprav, ne delam...«

Nov.: »No, pa vi povejte! Franci Špecar ste, kajne?«

Odg.: »Da. Tudi jaz že nekaj časa ne delam več!«

Nov.: »Kaj pa vi, tovariš Liznik?«

Odg.: »Jaz tudi ne.«

Nov.: »Ja, kdo pa pri vas dela?!«

Odg.: »... pa delavci, vendar!«

Kontrola

Vratar pretipa kovinostugarju Ivanu torbo, ta pa se razjezi:

»Kaj tipaš, ko še za noht materiala nisem odnesel!«

Vratar pa odgovori: »Ker si v to tako prepričan, mi pokaži podplate, da vidim, če se je vanje zasadil kak ostružek!«

Iz dela kolektivnih izvršilnih organov

Odbor za splošne zadeve

je na sejah razpravljala o prijavah in predlogih za dodelitev posojila interesentom za odkup stanovanjskih objektov v Kotljah in dodelitvi dolgoročnega posojila za individualno gradnjo ali adaptacijo stanovanjskih hiš. Pri obravnavi zadev je upošteval višino sredstev in sklep, sprejet na seji zbora delegatov 29. maja letos. Za stanovanjske hiše v Kotljah je bilo povedano, da je na razpolago 26 stanovanjskih objektov. Na razpis, ki je bil objavljen na podlagi sklepa zbora delegatov, se je za odkup prijavilo 27 kandidatov. Za vse je bil v skladu s kriteriji samoupravnega sporazuma določen vrstni red in s tem prioriteten red prosilcev. Trem kandidatom, zaposlenim v železarni, pa je stanovanjske objekte iz prvotno zagotovljene kvote odstopila skupščina občine Ravne. Za navedene primere se je zato v železarni obravnavalo samo vprašanje kredita, ne pa tudi vrstni red. Iz določenih osebnih vzrokov pa je od svoje namere za odkup stanovanjskega objekta naknadno odstopilo pet kandidatov, tako da je za nakup objektov ostalo le 22 kandidatov oziroma so štirje stanovanjski objekti začasno ostali še neprodani. Po obravnavi posameznih primerov ter upoštevajoč sklep zbora delegatov in določbe samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih Železarni Ravne je bilo sklenjeno:

— v skladu s samoupravnim sporazumom o stanovanjskih razmerjih Železarni Ravne se za nakup stanovanjskih objektov v Kotljah dodeli kredit naslednjim prosilcem:

1. Antoliču Alojzu	150.000 din
2. Černetu Francu, dipl. inž.	145.152 din
3. Filipančiču Stefanu	145.152 din
4. Bertalančiču Antonu	110.000 din
5. Hovniku Rudolfu	145.152 din
6. Hrastniku Francu	150.000 din
7. Koboltu Leopoldu	150.000 din
8. Krebsu Petru	145.000 din
9. Krebsu Rudolfu	150.000 din
10. Macurju Vladu, dipl. inž.	145.152 din
11. Meznerju Jožetu	134.784 din
12. Novaku Andreju	144.416 din
13. Polancu Karlu	111.440 din
14. Rudolfu Mariji	150.000 din
15. Rističu Aleksandru	145.152 din
16. Sekavčniku Adolfu	124.416 din
17. Vevarju Stefanu	145.152 din
18. Urnautu Maksu	145.152 din

— Za odkup stanovanjskih objektov, ki jih je iz svoje kvote odstopila skupščina občine Ravne, se kredit dodeli:

1. Čegovniku Francu	145.152 din
2. Orožmu Petru	145.152 din
3. Strmčnik Mariji	145.152 din

— Kredit se vsem dodeli, ko bodo prosilci predložili pogodbo o nakupu stanovanjskega objekta v naselju Kotlje. Pogodbo o nakupu sklenejo vsi z investitorjem, tj. Gradbenim podjetjem Dravograd.

— Prosilci, katerim je bil dodeljen kredit za nakup stanovanjskih objektov v Kotljah, morajo družbeno stanovanje, do katerega ima razpolagalno pravico naša železarna, če ga zasedajo, izprazniti do 1. julija 1977. Kredit pa morajo prirediti odplačevati 1. januarja 1977.

— Občinski skupščini Ravne je predlagati, da pri gradbenih dovoljenjih za naselje v Kotljah določi zunanji videz stanovanjskih objektov, rok za ureditev okolice in sankcije za primere če tega do roka, ki bo določen, posamezniki ne bodo izvršili.

Ob določitvi pogojev za dodelitev kredita za odkup stanovanjskih objektov v Kotljah je odbor sočasno obravnaval kriterije, ki naj bi veljali za zaposlene, ki jim bo dodeljen dolgoročni kredit za individualno gradnjo stanovanjskih hiš. Z namenom, da bi bili pogoji izpraznitve družbenega stanovanja, če ga zasedajo, in pričetek vračila kredita pri vseh prosilcih vsaj približno izenačeni, je bilo sklenjeno:

— zaposleni, ki jim bo dodeljen dolgoročni kredit za individualno gradnjo stanovanj, morajo prirediti posojilo vračati, kot sledi:

a) za posojilo do zneska 50.000 din po preteku enega leta od sklenitve posojilne pogodbe,

b) za posojilo nad 50.000 do 100.000 din po preteku dveh let od sklenitve posojilne pogodbe,

c) za posojilo nad 100.000 din po preteku dveh let in pol od sklenitve posojilne pogodbe.

Za kredite, namenjene za individualno gradnjo stanovanj, adaptacije ter dograditve že obstoječih stanovanjskih hiš, je bilo povedano, da se je na natečaj, ki je bil objavljen, prijavilo 213 prosilcev. Za te namene je po sklepu zbora delegatov letos namenjeno 4.250.000 din. Čeprav je zbor delegatov sklenil, da se morebiti sproščena sredstva, namenjena za odkup stanovanjskih objektov v Kotljah, lahko prenesejo za potrebe kreditiranja individualne gradnje stanovanj, je kljub temu sredstev za individualno kreditiranje stanovanjske izgradnje za tako število prosilcev premalo. Za vse prosilce je bil v smislu pogojev in kriterijev, določenih s samoupravnim sporazumom o stanovanjskih razmerjih, izdelan vrstni red. Z namenom, da bi se letos poskušalo upoštevati čim več prosilcev, je bilo že pred pripravo končnega predloga sklenjeno, da se vsem upravičencem, ki po izračunu dosežejo limitarno vsoto, znesek kredita zmanjša za 20%. Razliko, ki po odbitku nastane, pa naj bi vsi uveljavili oziroma dobili naslednje leto. Seznam prosilcev, ki bi po navedenih kriterijih in izračunu letos prišli v poštve za dodelitev kredita, je bil še pred obravnavo na odboru za splošne zadeve izobešen na oglasnih deskah. Na objavljeni seznam prosilcev je bila vrsta ugovorov in pripomb. Pri obravnavi in analizi posameznih primerov je bilo ugotovljeno, da so posamezniki v svojih zahtevkih navedli napačne podatke, da so bili ti podatki pri nekaterih pomanjkljivi tudi po krivdi kandidatov ipd. Na podlagi navedenih ugotovitev je skupni odbor za splošne zadeve prišel do ugotovitve, da predloga, kot je posredovan, ni mogoče potrditi. Zato je sklenil:

— predlog kandidatov s prednostne liste za dodelitev kredita za individualno gradnjo stanovanj se začasno odloži;

— pooblasti se kadrovske splošni sektor, da opravi ponovni pregled vlog ter izračun točk in vrstnega reda prosilcev. V primerih, ko bi tudi pri ponovnem pregledu bili morebiti sporni, je določiti posebno strokovno komisijo, ki mora opraviti ogled stanja na kraju samem. Na podlagi ponovnega pregleda in ugotovitve stanja je izdelati prednostno listo kandidatov in jo posredovati v razpravo ter potrditev odboru.

Odbor pa je na sejah razpravljala še o nekaterih drugih vlogah. Za nekatere predloge in vloge je bilo odločeno, da jih je v dopolnitev in dodatno strokovno obdelavo vrniti predlagateljem oziroma strokovnim službam. O vlogah, o katerih je odbor odločil, so bili o načinu rešitve prosilci posebej pismeno obveščeni.

Skupni odbor za gospodarjenje

Na sejah je odbor razpravljala o predlogu sanacijskega programa za TOZD TRO Prevalje, obravnaval informacijo o razgovorih v zvezi s priključitvijo podjetja Stroj Radlje, obravnaval program investicij in način financiranja, o čemer je bil kasneje govor tudi na delavskem svetu podjetja, obravnaval in odločal pa tudi o drugih zadevah, vlogah iz svoje pristojnosti.

Za sanacijski program za TOZD TRO je bilo rečeno, da je odbor na podlagi sklepa zbora delegatov imenoval posebno komisijo z nalogo, da izdela sanacijski program in pripravi predloge ukrepov. V razpravi je bilo dodatno poudarjeno, da bi služba za razvoj, predvsem kar zadeva proizvodni program, morala izdelati projekt nadaljnega razvoja TRO in sodelovanja med posameznimi TOZD. Potem ko je bil odbor podrobneje seznanjen z ugotovitvami in predlogi ukrepov, je bilo sklenjeno:

— z navedenimi ugotovitvami in predlaganim besedilom se potrdi sanacijski program za TOZD TRO Prevalje;

— sanacijski program, ki določa ukrepe za izboljšanje poslovanja TOZD TRO Prevalje, mora, potem ko ga bodo potrdili samoupravni organi v tej TOZD, postati osnova za načrtovanje operativnih akcij vodstva TOZD TRO;

— nadzor nad uspešnostjo akcije in izvajanjem sanacijskega programa vrši skupni odbor za gospodarjenje, ki bo na podlagi periodičnih obračunov in zaključnega računa, dodatnih analiz in poročil vodstva TOZD TRO spremljal izvajanje sprejetih ukrepov ter po potrebi ukrepal;

— potem ko bo sanacijski program sprejel še delavski svet TOZD TRO, mora vodstvo TOZD poskrbeti, da bodo zaposleni prek zbora seznanjeni z vsebino sanacijskega programa in za njegovo izvršitev potrebnimi ukrepi;

— služba za razvoj mora izdelati program nadaljnega razvoja TOZD TRO, s tem da je predhodno pripraviti projekt proizvodnega sodelovanja med posameznimi TOZD.

Kar zadeva predlog za priključitev podjetja Stroj Radlje k naši železarni, je bilo povedano, da so se že do sedaj vršili okvirni pogovori, v okviru katerih so bila izmenjana medsebojna stališča ter morebitni pogoji ob združitvi. Na podlagi dosedanjih razgovorov sta bili v železarni imenovani dve delovni skupini — komisiji — z nalogo, da do 20. septembra letos izdelata analizo in pregled dejanskega stanja poslovanja podjetja Stroj, pripravita pa tudi predlog nadaljnega razvoja tega podjetja do leta 1980.

Po razpravi je odbor s posredovanimi informacijami soglašal ter sklenil, da naše načete razgovore v tej smeri dejansko nadaljujemo, da pa bodo bolj konkretni razgovori umestni šele potem, ko bosta obe delovni skupini končali z delom.

Odbor je bil seznanjen, da je treba v smislu samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Železarna Ravne med TOZD I in II na eni ter TOZD TRO Prevalje na drugi strani skleniti pogodbo o kratkoročnem okvirnem posojilu za sredstva, ki so bila TOZD TRO decembra 1973 in januarja 1974 dana na razpolago za kritje manjkajočih obratnih sredstev z namenom, da bi TOZD TRO v letošnjem letu lahko normalno poslovala. Odbor pa je bil ob tem seznanjen tudi z vlogo te TOZD, s katero prosijo, da se jim odobri uporaba pripadajočega dela kredita v višini 300.000 din za potrebe stanovanjske izgradnje, ki ga je Ljubljanska banka, podružnica Slovenj Gradec, odobrila Železarni Ravne kot celoti. Po obravnavi obeh predlogov ter izmenjavi mnenj in stališč je odbor sklenil:

— pooblašča se finančno računovodski sektor, da s TOZD TRO sklene pogodbo o kratkoročnem okvirnem posojilu v znesku 15 milijonov din, v katerega je vštete tudi znesek 2 milijona din, ki ga je ta TOZD na račun posojila za obratna sredstva dobila že decembra lanskega leta. Pogodba se sklene med posojiljemalcem TOZD TRO na eni in posojilodajalcem TOZD metalurške proizvodnje in TOZD mehanske obdelave na drugi strani;

— TOZD TRO Prevalje se iz sredstev kredita, ki ga je odobrila Ljubljanska banka, podružnica Slovenj Gradec, za kreditiranje stanovanjske izgradnje odobri kredit v znesku 300.000 din.

Obravnavana sta bila predloga finančno računovodskega sektorja, ki sta se nanašala na ugotovitev rezultata kontinuiranega popisa in odpis nekurantnih zalog. Upoštevajoč predlož in utemeljitev je bilo sklenjeno:

— potrdi se rezultat kontinuiranega popisa, opravljen v prvem turnusu letošnjega leta, in odobri knjiženje ugotovljenih viškov v znesku 1.602,82 din v dobro drugim dohodkom ter manjkov v znesku 511,77 din v breme izrednih stroškov;

— odobri se odpis nekurantnih zalog raznih odlitkov in kovanega materiala v teži 6.959 kg in vrednosti 48.561,97 din; in sicer:

a) na vrednost starega železa se preknjiži znesek 14.679,19 din,

b) na izredne stroške pa razlika v višini 33.882,78 din.

V zvezi z odpisom nekurantnih zalog je obvestiti materialno službo TOZD II z nalogo, da pregleda vso zalogo za odpis predlaganih izdelkov oziroma odkovkov ter ugotovi, če je ves material, predlagan za odpis, res neuporaben. Če se ugotovi, da se posamezni izdelki še lahko uporabijo, jih je treba izvzeti ter opisati teži in znesek vrednosti, to pa pri končnem odpisu zneska upoštevati.

Na predlog posameznih TOZD in sektorjev ter ob upoštevanju potreb in utemeljitev je

odbor odobril službena potovanja v inozemstvo, in sicer:

— inž. Jožetu Rodiču 12-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer bo na inštitutu Max Planck opravil strokovno prakso s področja preiskave orodnih jekel;

— Jožetu Osenjaku in Francu Uršniku 5-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer bosta pri firmi Höller opravila dogovorjeno strokovno prakso;

— inž. Vladu Strahovniku 1-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, kjer se bo udeležil strokovnega posvetovanja o aktualnih problemih preizkušanja materiala;

— inž. Ivanu Ažnohu in Angelu Gracijansky 4-dnevno službeno potovanje v Bolgarijo, kjer bosta v poslovno tehničnih zadevah v zvezi z izvozom naših izdelkov obiskala firmo Rudmetal;

— inž. Alojzu Knezu in Franju Haramiji 5-dnevno ter inž. Jožetu Geršaku 3-dnevno službeno potovanje v Romunijo, kjer bodo zaradi sklenitve pogodb za dobavo industrijskih nožev obiskali firmo Forexim;

— Maksu Strmčniku in Francu Godcu 4-dnevno službeno potovanje na Poljsko z nalogo, da ugotovita možnost izvoza in prodaje naših izdelkov v to državo;

— Antonu Navodniku 7-dnevno službeno potovanje v Sovjetsko zvezo, kjer bo sodeloval kot član ZJZ pri razgovorih in sklenitvi pogodbe o dobavi starega železa za tretje četrletje letošnjega leta;

— dr. mag. inž. Ferdu Grešovniku 4-dnevno službeno potovanje na Poljsko, kjer se bo udeležil mednarodne konference o rentgenski strukturalni analizi. Razen stroškov potovanja bremenijo železarno tudi plačilo prispevka za udeležbo na posvetovanju v znesku 1000 poljskih zlotov;

— inž. Vladu Racu eno in poldnevno službeno potovanje v Avstrijo, kjer bo v zvezi z dobavo elektrod obiskal firmo Elektrodenerwerke v Steegu;

— Francu Maroltu in Ivanu Vušniku 3-dnevno službeno potovanje v Italijo z nalogo, da pri firmi TEOMR razčistita sporna tehnična vprašanja o žerjavni elektro opremi, ki jo bomo nabavili pri tem podjetju;

— inž. Janku Gnamušu 6-dnevno službeno potovanje v Francijo, kjer se bo udeležil mednarodnega simpozija o problematiki toplotne obdelave. Razen potnih in drugih stroškov bremenijo našo železarno še prispevek za udeležbo na simpoziju v znesku 400 franc. frankov;

— inž. Jožetu Žuncu in Antonu Godcu 4-dnevno službeno potovanje v Svico, kjer bosta obiskala mednarodno razstavo proizvajalcev grelne žice.

Odbor je razpravljal še o predlogih za odpis ali izravnavo sredstev, ki so se nanašali na uvoz raznega materiala in opreme. Predlogi so se nanašali tako na odpis negativnih kakor tudi pozitivnih razlik. Razlike pa so po navedbah predlagateljev nastale zaradi razlik v količini in vrednosti dobavljenega blaga, dodatno izstavljenih faktur ipd. Po obravnavi predlogov, ki so bili posredovani, je bilo sklenjeno:

— odobri se, da se firmi Centromaskin odpiše razlika v znesku 4000 švedskih kron;

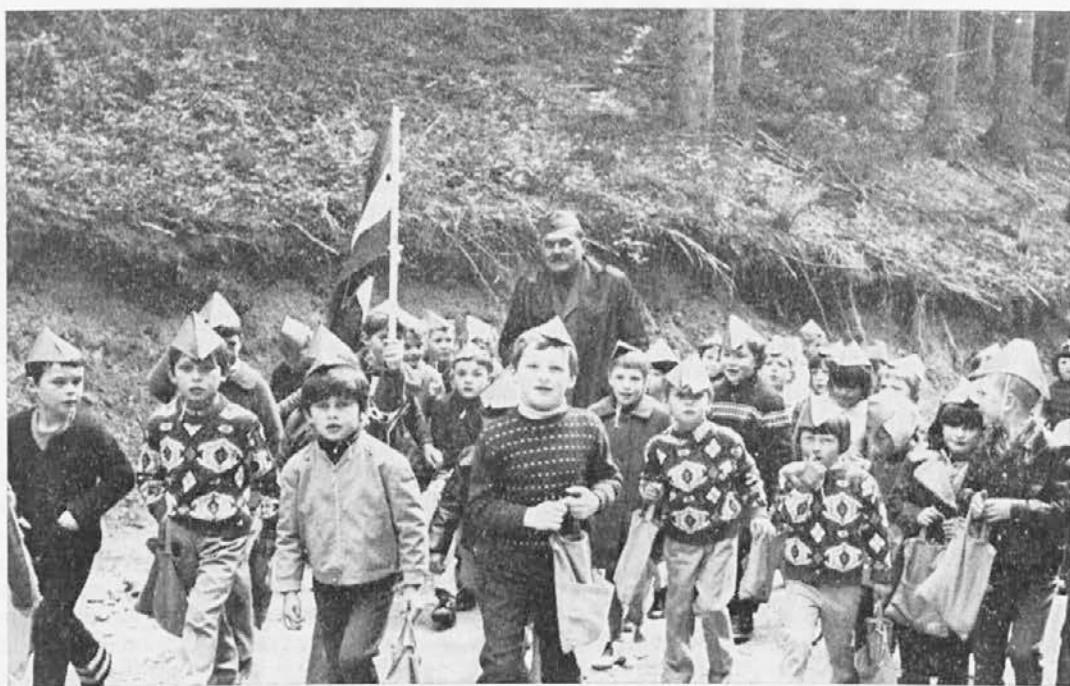
— odobri se odpis negativne razlike v znesku 16.640 avstrijskih šilingov. Razlika je nastala zaradi večje vrednosti dobavljenega blaga;

— odobri se odpis negativne razlike v znesku 25.268 šilingov. Razlika je nastala zaradi prvotno nepravilno izstavljenih faktur;

— odobri se odpis pozitivne razlike v znesku 13.230 avstrijskih šilingov. Razlika je nastala kot posledica razlike v ceni med uvoženo in plačano vrednostjo blaga;

— odobri se odpis razlike v znesku 4.256 DM. Razlika je nastala zaradi razlike med uvoženo in plačano vrednostjo blaga.

Odbor je razpravljal in odločil še o nekaterih drugih vlogah. O načinu rešitev in odločitvah, ki so bile sprejete v posameznih primerih, pa so bili prizadeti pismeno posebej obveščeni.

Ob prazniku OF smo v vrteih Solzice in Marjetka priredili »partizanski pohod« na Navrški vrh. Vodil nas je nekdanji partizanski kurir

Foto: M. Kotnik

Vzpodbuden start jeseniških novatorjev v letu TIIL

V jeseniški železarni so merodajni in odgovorni organi samoupravljanja skupaj s sindikalno organizacijo, tehnično proizvodnim in planskoekonomskim sektorjem, društvom inženirjev, tehnikov ter DIATI toplo pozdravili pobudo zveznega zavoda za patente in zvezne gospodarske zbornice ter enakih služb ter organov republike, da se po letu kakovosti leti 1974 in 1975 proglasita za leto TIIL, leto tehničnih inovacij in zaščite industrijske lastnine.

Jeseniški železarji so uspešni iznajditelji, novatorji, racionalizatorji in avtorji malih toda potrebnih in koristnih obratnih izboljšav. Sami ali skupinski so v letih po osvoboditvi izvedli, uvedli v proizvodnjo in predložili v oceno že preko 2150 zelo koristnih in uspešnih tehničnih izboljšav. V železarni Jesenice se aktivno stalno ali občasno bavi z invencijami in inovacijami prek 600 zaposlenih.

Vsi odgovorni v podjetju se dobro zavedajo, da so domači iznajditelji odlično nadomestilo za drage tuje strokovnjake.

Z lastnimi silami, znanjem in poletom so večkratni iznajditelji, novatorji, lastniki Boris Kidričevih in Lambert — Pantzovih nagrad in odličij v železarni Jesenice prekinili dosedanja prakso kupovanja tujih izumov, patentov in licenc sumljive vrednosti. Jeseniški železarski kolektiv se ponaša z avtorji dvajset in več izboljšav. Organi samoupravljanja skupaj s sindikalno organizacijo močno odpirajo inventivno dejavnost med vsemi zaposlenimi.

Iznajditelji pa tudi zaslužijo zaupanje kolektiva. V letih po osvoboditvi so modernizirali, mehanizirali in avtomatizirali številne dotrajane, zastarele in iztrošene proizvodne kapacitete, peči, valjčne proge, stroje in strojne naprave. Nenehno skrbijo tudi za večjo delovno disciplino, delovno varnost in boljše delovno vzdušje zaposlenih, zmanjšujejo število zaposlenih in kljub temu dosegajo večjo kakovostno proizvodnjo. Prva in glavna skrb novatorjev in racionalizatorjev v železarni je manjša poraba delovnega časa za večjo množično in kakovostno proizvodnjo. Diplomirani inženirji, metalurški strokovnjaki, proizvodni in vzdrževalni asistenti, direktorji TOZD in obratovodje predstavljajo v železarni skupaj z delovodji in mojstri močno armado napredno usmerjenih članov kolektiva.

Veliko izboljševalnih predlogov nakazuje manjšo porabo materialnih, proizvodnih in drugih stroškov. Glavno skrb pa posvečajo no-

vatorji preprečevanju in zmanjševanju kvarov, ki povzročajo zastoje in s tem občutno zmanjšujejo proizvodnjo. Izboljšati skušajo notranji in zunanji transport, lotevajo pa se tudi večjih in bolj zamotanih nalog in problemov. Vendar potrebuje železarna še več iznajditeljev, zato bodo v letu TIIL na Jesenicah vložili maksimalne napore v novo aktivizacijo vseh članov kolektiva.

Služba za raziskave, izume in racionalizacije pri SEOP pripravlja nov pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih (že peti), ki bo po sprejetju veljal za vse tri slovenske železarne, priključeno delovne kolektive in gospodarske organizacije, ki bo še bolj stimuliral iznajditelje in novatorje. Novost tega novega pravilnika bo, da bodo odgovorne službe v železarnah hitreje, pravilno in objektivno ocenjevale vse invencije, da bodo prizadevni in uspešni avtorji dobili tudi večje, vzpodbudnejše odškodnine, nagrade, rente ali akontacije za svoje delovne in tehnološke dosežke. V veliki meri se bo pri oceni upoštevala ustvaritvena sposobnost in službeni položaj avtorjev. Lestvica upravičenih odškodnin se bo dvignila od dosedanjih 3,5% do 6% na 2 do 15%.

V prvem polletju 1974 je bilo uvedenih v proizvodni proces 29 nadvse koristnih tehničnih izboljšav s katerimi so avtorji kolektivu prihranili in ustvarili preko 4.300.000 din prihrankov. Štiri komisije za raziskave, izume in racionalizacije pri TOZD talilnic, valjarn, hladne predelave in VET so imele polne roke dela, kako pospešeno in objektivno oceniti vse v oceno predložene izboljševalne predloge in kako nagraditi prizadevne in uspešne avtorje.

V prvem polletju je bilo na osmih sejah komisij za raziskave, izume in racionalizacije v železarni Jesenice odobrenih in izplačanih 26 odškodnin, nagrad, rent in akontacij v skupni vrednosti 87.000 N din, kar je lepo priznanje, ki ga iznajditelji, novatorji in racionalizatorji tudi zaslužijo.

Z uspešnim startom v leto TIIL so jeseniški železarji odprli novo stran in usmerili kompas delovnega in ustvarjalnega poleta v množično in kakovostno inventivno dejavnost. Pri doseganju teh ciljev jim želimo srečno.

Uroš Župančič

Teta in whisky

Stara teta je popila prvi wisky v svojem življenju.

»Brrr!« se je stresla, »kot zdravilo, ki ga je moj rajni moral jemati zadnjih dvajset let!«

KULTURNA KRONIKA

VI. srečanje pihalnih orkestrów občine Ravne

2. junija je bilo na Ravnah pred domom železarjev zdaj že tradicionalno srečanje pihalnih orkestrów ravenske občine. V znamenem okolju, ki daleč ni najbolj primerno za takšne prireditve, vendar edino, ki ga premoremo, se je zvrstil naslednji spored:

Pihalni orkester DPD »Svoboda« Prevalje, dirigent Julije Burdži: A. Lara: Granada, A. Delbeca: Popularni potpuri, D. Lorbeck: Variacije.

Pihalni orkester ravnških železarjev Ravne na Koroškem, dirigent Jožko Herman: B. Kaempfert: Španske oči, Peter: Cirkus Penz — zvončki solo Ljubica Štehar, F. Lehár: Vesela vdova.

Pihalni orkester »Svoboda« Maribor — Tezno, dirigent Marjan Golob: J. P. Sousa: Polkovnik Bogay — koračnica, A. E. Kelly: Počitnice v Španiji, A. Leemann: Mixed Pickles.

Škoda, da organizator te lepe prireditve, odbor za glasbeno dejavnost pri OZKPO, ni mogel zagotoviti tudi nastopa v vabilih napovedane rudarske godbe iz Mežice, ki bi nedvomno tvorno zaokročila spored. Sicer pa ta odbor poleg gledališkega najboljše skrbi za kontinuirano dejavnost in tudi iz leta v leto pritegne večje število sodelujočih.

Likovni salon je zaključil razstavno sezono

Razstavna sezona 1973/74 bo ostala v spominu predvsem zato, ker je likovna dejavnost po nekajletnih gostovanjih prvič dobila lasten razstavni prostor — ravnški likovni salon v začetku lanskega decembra. Tako je bilo možno planirati večjo dejavnost kot kadarkoli doslej, realizacija tega načrta pa je zdaj pred nami.

Od decembra do junija so se zvrstile naslednje razstave:

- slikarska kolonija 73,
- Čobal — Potočnik,
- Prežih v likovnih delih,
- madžarski slikarji iz Železne županije,
- Zelenko — Zelenko,
- amaterji — železarji,
- učenci osnovnih šol.

To pomeni, da je bila poprečno po ena razstava na mesec in tudi v prihodnje zaradi omejenih finančnih možnosti programa najbrž ne bo mogoče širiti. Minula sezona je pokazala nekatere značilnosti ter v zvezi z njimi navrgla nekaj kratkoročnih in srednjeročnih nalog, ki jih bo odbor Likovnega salona reševal po svojih zmožnostih.

Gre tu predvsem za širjenje stalnega kroga prijateljev likovne umetnosti, ki predstavljajo tisto jedro, za katerega je smotrno prirediti tudi predavanja in razgovore o témah s tega področja, pri čemer je morda srednjeročna naloga sistematično sodelovanje z likovnimi pedagogi po šolah. Med srednjeročne naloge spada še stalna zaposlitev kustosa — organizacijsko spretnega umetnostnega zgodovinarja — zbiranje umetniških del za kvalitetno stalno zbirko ter v prihodnosti kdaj strokovna obdelava umetnostno zgodovinskih spomenikov v občini.

Tekoče pa bo treba določati oziroma izvajati razstavno politiko. Že letos se je namreč pokazalo, da se na začetku sezone sprejeti razstavni program iz različnih vzrokov lahko tudi spremeni in razširi. Ker je likovni salon edini specializirani razstavni prostor v občini, so skoraj nujne tudi želje, da bi kdaj razstavljali v njem še kaj drugega kot samo likovne stvaritve, pa se je treba glede tega opredeliti načelno in konkretno.

Bolj obrobno, pa ne čisto nepomembno je vprašanje glasbeno-recitacijskih programov ob otvoritvah razstav. Uveljavila se je praksa, da povabimo nanje manjše domače pevske skupine, ob tem pa se je rodila tudi upoštevanja vredna zamisel, da bi kazalo ta del programa vsaj v mejah možnega prilagoditi vsebini vsakokratne razstave ter povabiti ob domačih morda tudi tuje glasbene in besedne umetnike, kakor vabimo že tuje strokovnjake za obrazložitev razstav.

Na kratko pa lahko te naloge povzamemo tako, da je namen likovnega salona stalna, načrtna in kvalitetna likovna dejavnost, za katero je treba zainteresirati čim širši krog ljudi, predvsem pa mlade. In še napoved za jesen:

septembra oziroma oktobra naj bi se predstavila domačin Franc Boštjan in akad. kipar Drago Tršar.

Slikarska kolonija Ravne 74

Železarna Ravne organizira letos že peto slikarsko kolonijo, ki traja od 15. do 25. avgusta 1974. Vodi jo Franc Boštjan, udeležbo pa so obljubili:

Bogdan Čobal, akad. slikar iz Maribora,
Janko Dolenc, kipar iz Vuzenice,
Bojan Golia, akad. slikar iz Maribora,
Gustav Gnamuš, akad. slikar iz Ljubljane,

Ferdo Mayer, akad. slikar iz Kamnika,
Vlado Potočnik, akad. slikar iz Ljutomer,

Miloš Požar, akad. slikar iz Ljubljane,
Tone Tomazin, slikar iz Jesenic,
Karel Zelenko, akad. slikar iz Ljubljane.

n. r.

SREČANJE OKTETOV V ŠENTJERNEJU

V soboto, 22. junija, so se v Šentjerneju na Dolenjskem že tretjič zapovrstjo zbrali okteti iz vse Slovenije. Prišlo jih je kar osemindvajset, med njimi tudi naš oktet TRO, ki je na tej prireditvi nastopil drugič. Organizator tega srečanja je vsako leto Šentjernejski oktet.

Na predvečer revije so bili v sedmih krajih na Dolenjskem koncerti, na katerih so nastopili po štirje okteti. Tako so lahko ta večer po vsej Dolenjski poslušali našo narodno pesem, ki jo v današnji moderni dobi življenja vedno bolj potiska v ozadje. Polne dvorane poslušalcev pa so bile dokaz, da narodni pesmi še vedno radi prisluhnemo, zaradi svoje domačnosti nam je ljuba in blizu, zato smo hvaležni vsem, ki jo ohranjajo in širijo med ljudmi.

V nedeljo pa je vseh osemindvajset oktetov nastopilo v Šentjerneju na pro-

stem. Vsak se je predstavil z eno pesmijo, nato pa so pod vodstvom Radovana Gobca zapeli še vsi skupno. Vso prireditev je spremljala ljubljanska televizija, tako da bomo lahko v eni izmed oddaj to srečanje videli tudi mi.

Po končanem nastopu je bilo tovariško srečanje vseh oktetov. Pevci so izmenjali medsebojne izkušnje in mnenja. Prvič se je porodila tudi misel, da bi bilo teh srečanj več, vendar v manjših obsegih, morda nastop dveh ali treh oktetov. Na tak način bi lahko po vsej Sloveniji spoznali narodno pesem vseh slovenskih pokrajin, saj vsaka prinaša nekaj posebnega.

Pevci so Šentjerneju zadovoljni zapuščali z iskreno željo, da se prihodnje leto spet dobijo, bogatejši z znanjem in izkušnjami. Domačinom pa bo v srcih še dolgo zvenela slovenska pesem, ki je te dni preplavljala dolenjske griče.

Ivanka Prislan

RAZMIŠLJANJE NA TOVARIŠKO TEMO

Nedavno tega je Delo poročalo, da so v Tanzaniji prepovedali ogovarjanje z »gospodi« in »ekscelencami« ter namesto tega uvedli besedo »nalugu«, kar pomeni v jeziku svahili »brat«. V Zairu pa so se odločili, da bodo vladne funkcionarje ogovarjali z izrazom »državljan«, kar velja tudi za predsednika Mobutuja.

Nekoč so tudi pri nas vsi bili gospodje vsaj nazivno. Potem se je ta navada — ogovarjanje z gospodi — začela spreminjati. Ne naenkrat, za vladno prepovedjo, kot v Tanzaniji, temveč počasi, a vztrajno si je začela zagotavljati domovinsko pravico beseda »tovariš«. Glasila se je enako kot naziv za prijatelja ali sodruga, ki ga je naše ljudstvo že davno prej imelo, vendar je pomenila nekaj bistveno drugega. Rojena v vzhodni stepi se je utrjevala in kalila v težkih letih naše revolucije in postala jasen in čist izraz socialističnih, demokratičnih odnosov med delovnimi ljudmi nove Jugoslavije.

Vemo, da jih je bilo mnogo, ki se s »tovarišem« nikoli niso mogli prav sprijazniti. Tudi zdaj so še takšni, vendar bi bili krivični, če bi vsakomur, ki koga ogovarja z gospodom ali gospo, takoj nadel pečat zlonamernosti. Vendar so tudi taki.

Ni še dolgo tega, kar sem — uradno — poklical po telefonu starejšo sodelavko in jo ogovoril s tovarišico X itd. Popolnoma resno mi je odvrnila, da ni učiteljica. Pa sem pri izhodu iz tovarne ogovoril resnega tovariša s tovarišem, pa me je poučil, da se tovariš v fabriki, na kakšni seji sicer zelo lepo čuje, na cesti pa ne, ker nisva krav skup pasla.

Vprašujem se, do kod smo prispeli s to svojjo malomeščanščino. Do kdaj se bomo samo na sejah obmetavali s tovarišicami in tovariši, na cesti ali v avtobusu pa bo tovariš le takrat, kadar je treba koga nahriliti. Govorimo o novi ustavi. Govorimo o vsebini samoupravnih socialističnih odnosov, zakaj pa ne bi spregovorili tudi o zunanjem izrazu teh odnosov? Vem, da ne bo lahko, vendar mislim, da moramo vsaj poskušati kaj storiti, da bo beseda tovariš spet našla prostor, ki ji pripada.

J. D.

ŠPORTNE VESTI

SLOVENSKI ŽELEZARJI NA PEČI

22. junij 1974 je bil dan, izbran za izlet združenega podjetja Slovenskih železarn na Peco. Zanimanje za ta izlet je bilo zelo veliko, posebno še med ravenškimi železarji, saj so bili oni zadolženi za njegovo izvedbo. Vsi smo hiteli z različnimi pripravami, obveščanjem med kolektivom in drugod. Da bi bil pohod kar najbolje organiziran, smo vse stvari pripravili s pomočjo sindikalne organizacije železarne Ravne in njene komisije za rekreacijo.

Po prejetih prijavah iz drugih podjetij smo pričakovali rekorden obisk. Dan pohoda nas je presenetil z jutranjim dežjem. Kljub deževnemu jutru se je na zbirališču v Ravnah zbralo 65 železarjev. Število je bilo okrnjeno skoraj na polovico. V Mežici, kjer je bilo naše izhodišče, je še vedno rahlo rosilo, vendar to ni motilo nobenega in vsi so veselo odšli proti megleni Peci. Vodniki so v Mežici nestrpnost pričakovali svoje izletnike iz drugih krajev in ugibali, če bo kdo sploh prišel.

Prvi so prispeli s svojim avtobusom člani kolektiva iz Kroke, vsi veselih obrazov in precej številni. Skupina z vodniki je takoj krenila na pot. Kmalu za njimi zopet avtobus z železarji iz Štor in zopet avtobus z ljubljansko registracijo, to so izletniki iz podjetja Tovil iz Ljubljane. Drug za drugim izginjajo in že jih je videti na zadnjih obronkih gozda nad Mežico. Manjkajo še samo železarji iz Jesenic. Ura je bila že precej čez 9, ko prispejo tudi oni s svojim avtobusom. Med čakanjem na izletnike iz drugih krajev smo opazili, da so med tem časom prihajali tudi posamič številni zamudniki z Raven in Prevalj.

Tako je bila številna planinska družina združenega podjetja Slovenskih železarn že vsa na pohodu proti sivi Peci. Vreme se je tudi izboljšalo in sonce je poslalo svoje žarke skozi težke oblake.

Prve skupine z Raven so prispele do kočice že okrog 9. ure. Za njimi so se vrstile skupine, kot so prihajale z avtobusi do Mežice. Vsaka skupina je imela svojega vodiča, ki je skrbel za nemoten pohod, za varnost in dobro počutje med izletniki. Na koči je bil vsak udeleženec pogoščen s toplim čajem.

Po kratkem postanku in počitku na koči se je velika družina, med seboj pomešana iz različnih kolektivov, podala proti vrhu Pece, ki je oddaljen od kočice dobro uro. Vsi, ki so se povzpeli na vrh, so bili počaščeni s prijetnim, toplim soncem, medtem ko je v dolini prevladovala megla. Nepozabni vtisi lepega razgleda z vrha, ogled okolice in votline kralja Matjaža so navdušili vse, tako da je bilo razpoloženje na višku. Pomešani med seboj so si izmenjali misli o izletu, o delu in različnih dogodivščinah, tako da je okrog 280 udeležencev izleta bilo res eno samo združeno podjetje, tokrat v naravi, na izletu.

Že je bilo precej prek poldneva, ko je bila vsa železarska družba zopet zbrana pred planinsko kočico. Vse navzoče je v imenu planinskega društva Mežica pozdravil nien podpredsednik tov. Gorše Lojze in jim zaželel prijetno razvedrilo,

nato pa jih je pozdravil še generalni direktor Slovenskih železarn tov. Gregor Klančnik z besedami, da se bomo na tem koncu Karavank srečevali iz leta v leto in vedno številnejši. Dejal je, da je kisik predvsem potreben nam železarjem pri naši povečani proizvodnji za njegovo zdravo rast in življenje pri našem ustvarjalnem delu. Na kraju je vse povabil na veselo snidenje pri Mihevu.

V skromen spomin na prvo srečanje slovenskih železarjev na Peci je vsak udeleženec sprejel spominski znak od kočice, znak ravenške železarne in turistično brošuro Mežice.

Od vzhoda, sem od Uršlje gore, ki nas je ljubosumno ogledovala, so se začeli zbirati temni oblaki in napovedovali še nevihto, zato jo je številna družina urno ubrala po poti proti Tomaževi koči in dalje proti Mihevu. Ni trajalo dolgo in že so začele padati debele kaplje, ki jih je spremljalo glasno grmenje in bliskanje. Zadnji del skupine je bil že deležen krepkega dežja, medtem ko je bila večina že pod streho.

Pri Mihevu pod Peco je bil vsak udeleženec pogoščen z dobrim in izdatnim okrepčilom. Za prijatelje nogometa je bilo tudi poskrbljeno z dvema televizorjema. Razpoloženje je popestril še nastop pevskega zbora »Vres« s Prevalj in izletnikom zapel več slovenskih in koroških narodnih pesmi.

Odmerjeni čas se je bližal koncu in ob 6. uri so začele zapuščati prijeten kraj Mihelovo grupe iz drugih krajev. Gromko je zadonela pesem iz grl slovenskih železarjev, stiski rok, prijateljski objemi in obljuba, da se v prihodnjem letu zberemo zopet na Peci, in še številnejši. Avtobusi so odbrzeli po dolini Koprivne proti Črni in dalje proti raznim krajev, odkoder so prišli ljudje, s katerimi nas ne vežejo samo delovne dolžnosti, ampak tudi vezi, ki nas razveseljujejo in poživljajo.

Franc Telcer

Železarji vrh Pece

Foto: S. Vevar

NAŠA TELESNA KULTURA

O tekmovanju športnikov iz naše doline, predvsem pa z Raven in o njihovih rezultatih sproti berete v dnevnem časopisju in v našem Informativnem fužinarju, zadnje čase pa vas bolj tekoče o njihovih uspehih seznanjajo tudi z razglasne postaje v naši železarni. Da bi ne bili seznanjeni s tekmovanji in dosežki ravenških pa tudi drugih koroških športnikov, torej ne morete več reči. Seveda je to prav. Prav je, da ste sproti obveščeni o rezultatih »svojih« športnikov, svojih zato, ker jim tudi vi omogočate, da sploh lahko tekmujejo. Prav zato mora vaše zanimanje za šport postati še večje. Še tesnejše stike bo treba navezati, še za trdnjšo vez se bo treba zmeniti, ker ta naš šport mora res postati NAŠ šport in ker še vedno potrebuje pomoči. Ne več toliko materialne (pa čeprav je treba tu reči, da je ZELO ZMOTNO MNENJE, da ima sedaj kvalitni vrhunski šport že dovolj denarja) kakor pa moralne. Vsi vi lahko tu pomagate kot podporni člani, kot funkcionarji, kot gledalci, kot pomočniki in pokrovitelji, pa tudi kot kritiki in kontrolorji, najbolje pa kot aktivni poborniki in soustvarjalci velikih športnih družin v vseh naših krajevnih skupnostih. Če zapišem, da vas šport potrebuje, potem mislimo dobesedno, da vas potrebuje mladina, da vas tudi na športnem igrišču potrebujejo vaši sinovi in hčere, potem smo prepričani, da tudi vi potrebujete šport, zato je prav, da ga skupno tudi oblikujemo.

Seveda ta uvod ne pomeni, da gre tu zgolj za tekmovalni šport, gre za veliko več, za bolj celovito ter široko področje: gre za telesno kulturo od telesne nege in vzgoje prek vadbe in treningov, nastopov, tekmovanj, zmag in porazov, gre še tudi in predvsem za vas, za vašo rekreacijsko dejavnost, za sproščeno in zdravo življenje.

Do sedaj smo bili pač bolj navajeni na besedo »šport« in pod to besedo pojmovali vse, od vzgoje do iger, počasi se bomo morali navaditi na besedo »telesna kultura«, ker resnici na ljubo moramo priznati, da telesna kultura pomeni mnogo več kot samo šport, pomeni to, kar smo v prejšnjem odstavku že zapisali. In to telesno kulturo bomo morali znati pravilno pojmovati, vsi jo bomo morali osvojiti. Ker nam telesna kultura veliko lahko da, zato mora postati naša.

Da bi čimprej pri tem uspeli!

AKCIJE TTKS

Po poteh partizanske Ljubljane

Naša temeljna telesnokulturna skupnost je v letošnjem letu izvedla nekoliko uspešnih akcij, od katerih bi vam radi najpomembnejše na kratko opisali. To želimo iz dveh razlogov. Prvič zato, ker vas hočemo z našim delom

seznanjati, in drugič zato, ker gre za akcije, kjer ne razglašajo zmagovalcev, ampak se ocnjujejo kot množične in poučne.

Zelo ugodno je bila v slovenskem prostoru ocenjena udeležba naših na letošnjem pohodu prijateljstva in spominov v Ljubljani. Kako tudi ne, saj je iz Meziške doline peljal v našo metropolo kar poseben vlak skupno okrog 850 udeležencev. Pri tej akciji se je ponovno pokazalo, da se s sodelovanjem da veliko narediti. V trikotu TTKS — odbor za ŠSD — šole se je res veliko. Prav je, da bolj podrobno pogledamo naše udeležence. Sami ocenite prispevek posameznih sredin (tudi telesnokulturnih organizacij).

Na tej telesnokulturno — politični manifestaciji, ki jo je s svojim obiskom počastil tudi predsednik Tito, je iz naše doline sodelovalo naslednje število udeležencev:

- iz ŠSD Samorastnik, pos. osn. šola Ravne, 42,
- iz ŠSD Pionir, osn. šola Ravne, 270,
- iz ŠSD Mladost, osn. šola Prevalje, 125,
- iz ŠSD Štalekar, osn. šola Mežica, 81,
- iz ŠSD osn. šole Črna, 115,
- iz ŠSD SC Ravne, 70,
- iz ŠSD Gimnazije, 65,
- iz TO Sivi rudarji Črna, 11,
- iz TO Koroški jeklarji Ravne, 43,
- iz PD Prevalje, 5.

Poleg teh, ki so sodelovali na pohodu 5 oz. 10 km, so v tekmovalnem delu nastopile še 4 štafete ŠSD gimnazija, 1 štafeta SC in 1 ekipa železarne Ravne v pohodu na 25 km. Kakor ste gotovo čitali, so bile gimnazijke tudi letos najboljše!

K tej akciji mogoče še samo to. Veliko naporov je zahtevala od vseh, od otrok in spremljevalcev. Na pohodu pa so kljub temu bili tudi otroci izpod Pece in drugih zaselkov, daleč proč od avtobusnih in železniških postaj. In prav tam grede še posebej naše čestitke, saj so morali najprej kar po polnoči peš do avtobusa, od tam na vlak pa v Ljubljani na pohod in spet nazaj. Vlak, avtobus — in pozno ponoči utrujeni peš domov.

Čas starta v Ljubljani bo treba drugo leto prestaviti. Bolj ugoden bo moral biti tudi za bolj oddaljene. In med njimi smo tudi mi.

SHOD ČLANOV ŠSD

Za dan mladosti so se spet izkazali odbor za ŠSD (vodi ga tov. Skrinjarjeva) in šole. Domenili so se za skupen pohod na Naravske ledine. In res so šli iz izhodiščnih krajev Raven in Prevalj, iz nekaterih šol kar vsi s profesorji na čelu. Sicer pa saj so skoraj povsod tudi oni člani šolskih športnih društev!

Vse je bilo v redu, le nekaj je bilo narobe: vreme je nagajalo, in ko smo bili že na Ledinah se je nebo pomračilo in začele so padati prve debele kaplje dežja. Na srečo jih je veter odganjal in pozneje v dolini smo lahko ugotovili, da je vse skupaj bilo videti veliko bolj črno, kot je v resnici bilo. Zaradi takega vremena pa je bilo vse le prehitro končano, kulturni program, ki ga je pripravil odbor za ŠSD, in govor predsednika IO TKS SR Slovenije tov. Dagmarja Šusterja, ki se je zavzel za to, da bi mesec mladosti postal tudi mesec telesne kulture.

Vreme pa ni moglo zmotiti nad 1830 članov šolskih športnih društev iz OŠ Črna (224), OŠ Mežica (48), OŠ Prevalje (458), OŠ Ravne (465), posebne OŠ Ravne (57), gimnazije (525), šolskega centra (33) in rudarskega šolskega centra iz Mežice (26), da ne bi v svoji brzjavki izpod Uršlje gore zaželeli našemu dragemu predsedniku tovarišu Titu vse najboljše za njegov rojstni dan z iskrenimi željami, da bi še dolgo čil in krepak bdel nad nami.

REKREACIJA ZAHTEVA ZNANJE

TTKS posveča veliko skrb tudi rekreacijski dejavnosti zaposlenih in se pri tem zaveda, da je ta dejavnost, če jo želimo pojmovati bolj široko za vse, in to moramo, še zelo mlada in zato zahteva veliko propagande, predvsem pa je odvisna od pravičnega usmerjanja in kadrov. Tu morajo še veliko storiti tudi delovne in sindikalne organizacije, tako pri pravilnem

vrednotenju te dejavnosti, kakor tudi pri vzgoji za to potrebnih kadrov. TTKS si prizadeva, da bi skupaj z občinskimi sindikalnim svetom čimprej zaposlila prepotrebne profesionalnega rekreatorja, ki bi v naši občini strokovno usmerjal to dejavnost, je pa seveda tudi popolnoma prepričana, da morajo profesionalni rekreatorji dobiti svojo zaposlitev čimprej tudi v vseh večjih kolektivih in krajevnih skupnostih, kar med drugim predvideva tudi srednjeročni razvoj občine Ravne (na vsakih 1000 sodelavcev po en profesionalni rekreator). Kljub vsemu pa bo tudi še naprej potreben amaterski kader in zato je treba, da že obstoječega izobražujemo, obenem pa moramo te vrste stalno obnavljati.

TTKS je prav zato v juniju organizirala na Rimskem vrelcu seminar za rekreatorje v delovnih in drugih organizacijah, ki je zelo dobro uspel. Predavala sta dr. Krešo Petrovič iz Ljubljane in prof. Tone Goršič iz Celja o programiranju športne rekreacije, o kolesarski akciji v Celju, o akciji TRIM pri nas in v svetu, o organizaciji tekmovanj, o prizadevanju pri pridobivanju telesne kondicije in o športno rekreativni dejavnosti Slovencev.

Na ta seminar (poprečna udeležba 25 slušateljev) so poslali svoje rekreatorje železarne, rudnik, Viator, tovarna lesovine in lepenke, dimnikarsko podjetje, zdravstveni dom, TRO, gimnazija, tovarna nogavic, Gradis, Merx, Koloniale ter gozdarska obrata iz Črne in Raven, kar na eni strani zgovorno dokazuje, da rekreacija je pridobiva vedno nove privrženke, na drugi strani pa moramo žal tudi ugotoviti, da bi bila lahko udeležba še večja (manjkali so rekreatorji iz Stavbenika, Instalaterja itd.).

Vsi udeleženci seminarja so dobili od TTKS brezplačno knjige »SZDL o telesni kulturi«, »Rekreacija delavcev v delovnih organizacijah« in »Športno-rekreativna dejavnost Slovencev«, ogledali pa so si tudi barvni zvočni film o TRIM tednu v Celju, seminar pa zaključili z aktivno vadbo na TRIM stezi.

Predavanja na seminarju so bila kvalitetna, znanstveno izsledki podani v poljudni obliki, veliko pa je bilo iz prakse, kar je bilo še posebej cenjeno. Zato želja, naj se na jesen ponovno organizira tak seminar, ne samo obvezuje, ampak tudi potrjuje pravilnost takega načina usposabljanja rekreatorjev na občinskem nivoju.

ŠPORT SPROŠČA

TRIM piknik pri TRIM stezi v Mežici je bil namenjen zdravi zabavi in je temu primerno bil tudi organiziran. Osrednja točka zabavnih iger je bila štafeta v zaključnem poligonu s 5 člani, ki so morali izmenično opraviti naslednje naloge: streljanje z zračno puško, tek med količki, prekladanje drv, tek v vreči, metanje žoge na koš, metanje obročkov, vodenje žoge, premagovanje ovir in hoja po gredi s polnimi vedri vode.

Vse to je bilo za tekmovalce, seveda še bolj za gledalce zelo zabavno, med člani so se najboljše odrezali železarji, ki so zmagali tudi v plezanju po vrhni lestvi, med članicami pa so bile najboljše udeležence iz rudnika (medtem ko so njihovi vrstniki kot za šalo premagali vse nasprotnike v vlečenju vrvi). Vsak udeleženec TRIM piknika je lahko sodeloval v teh igrah, poleg tega pa se je lahko preizkusil v streljanju z zračno puško in opazoval tabornike v njihovih spretnostih pri postavljanju šotorov.

Sodeč po praznih porcijah »srbskega pasulja«, specialitete pripadnikov JNA, je TRIM piknik obiskalo kakih 800 ljudi. Namen je bil torej dosežen, saj ne gre predvsem za zmage, pa čeprav so se delile kolajne. Gre za sodelovanje, zato ne moremo mimo tega, da ne bi zapisali, da bi tak TRIM piknik le moral združiti še več ljudi iz vseh krajev naše doline in da se bodo morali na takih zabavnih tekmovanjih prikazati in srečati kovači, valjarji, topilci, rudarji, strugarji, ključavničarji, prosvetarji, uslužbenici, gozdarji, inženirji in drugi delavci, saj je tako srečanje idealna prilika za zblíževanje med ljudmi. To velja seveda tudi za ženske, za delavke in uslužbenke in prav nobenega opravičila ni mogoče najti za nežni spol iz naše železarne, ki v Mežici ni imel niti ene ekipe!

TRIM piknik je zelo dobro pripravila krajevna komisija za rekreacijo iz Mežice, sodelovali pa so še meziški strelci in taborniki. Da je bilo res vse v redu je poskrbela tudi rudarska godba.

»ŠPORT ZA VSE«

V organizaciji TTKS občine Ravne je v drugi polovici junija na Rimskem vrelcu predaval gospod Walter Baumann, profesor telesne vzgoje iz Winterthura iz Švice. Gospod Baumann, ki je znan kot strokovnjak na področju »športa za vse« tako pri načrtovanju njegove dejavnosti, kakor tudi pri načrtovanju in izgradnji ustreznih objektov, je imel pri nas dve predavanji, in sicer na temi: »TRIM trening — nužnost« in »Šport za vse na praktičnih primerih«.

Obe predavanji sta bili zelo kvalitetni in zanimivi. V prvem predavanju na temo »TRIM trening — nužnost« je g. Baumann poudaril potrebo po redni dnevni rekreaciji za zdravo in sproščeno življenje, ki ni treba da je daljša od 10 minut dnevno. Seveda pa mora biti tako intenzivna, da doseže utrip srca okrog 120—130 udarcev na minuto. (Utrip srca 170—180 manj število vaših let). Če se pri takem treningu — najboljši za krepitev srca in krvnega obtoka je tek (sledica kolesarjenje in plavanje) — le rahlo potite in se med tekom lahko še pogovarjate, potem ste v dobri kondiciji in le glejte, da jo boste z rednim treningom obdržali — dovolj ste storili za vaše zdravje. Če pa tega niste sposobni (če dolgo niste delali ničesar, tak trening ni za vas) potem morate počasi začeti. Biti morate redni ter vztrajati in uspeh ne bo izostal (o tem bomo še pisali).

V 16-minutnem barvnem zvočnem filmu, ki je sledil predavanju, je bila zelo nazorno prikazana razlika med netreniranimi ljudmi, ljudmi, ki dajo nekaj za svoje zdravje ter se utrjujejo, in med vrhunskimi športniki. V obdobju 6 mesecev so ljudje, ki so začeli redno trenirati, izboljšali svoje zmogljivosti za 8,5% pri nižjem utripu srca v poprečju za 10 udarcev v minuti. Če upoštevamo, da srce lahko »počiva« samo med dvema utripoma, potem se da izračunati, da ima srce treniranega človeka vsako leto dodatno 1 teden počitka! Proti treningu vrhunškega športnika — recimo smučarskega tekača — to seveda še ni nič. Vrhunski športnik ima tak trening, da so njegove zmogljivosti kar za 50% višje od netreniranega človeka, pri tem pa je njegov utrip srca še veliko nižji in tako da vrhunski športnik na leto svojemu srcu kljub veliko večjim naporom dodatno 3 tedne počitka!

Po filmu pa je g. Baumann posredoval še razgovor z velikim pobornikom »športa za vse« profesorjem Ludwigom Prokopom, direktorjem avstrijskega nacionalnega instituta za športno medicino, ki med drugim trdi, da so ljudje, ki se redno ukvarjajo s športom, za 10—15 let mlajši, kot to ustreza njihovi biološki starosti.

Drugi dan je g. Baumann predaval temo: »Šport za vse na praktičnih primerih« in pri tem v besedi in z diapozitivi posredoval izkušnje iz Švice v dejavnosti športa za vse in pri gradnji ustreznih objektov, nakar so bile v diskusiji, v kateri so med drugimi sodelovali tudi prof. Jovan iz Ljubljane, prof. Goršič iz Celja, prof. Ošina iz Kranja in inž. Smrtnik iz naše železarne, obravnavana predvsem vprašanja iz prakse pri delu z različnimi socialnimi skupinami in vprašanja o učinkovitosti propagandni dejavnosti.

Kvalitetno, strokovno in zanimivo predavanje je zelo dobro uspešno, udeležilo pa se ga je oba dneva nad 40 slušateljev iz različnih krajev Slovenije, med njimi tudi iz vseh krajev naše doline.

ВСI NA KOLESA

Spoštovani bralci — dragi železarji! TTKS bo v jeseni organizirala veliko — množično akcijo z naslovom: »S kolesom po Meziški dolini«. Danes samo toliko. Pripravite kolesa, pripravite se na vožnjo po naši dolini (časovne bomo merili) trenirajte že sedaj! Vse drugo boste zvedeli pravočasno.

O največji akciji »Naučimo se plavati« pa v eni izmed naslednjih številok. —ate—

Na koncu pa piknik pri Mihevu

ŠAH

Na VI. rednem hitropoteznem turnirju Fužinarja je zmagal A. Erjavc pred B. Planinškom, Rističem, J. Jesenekom, J. Žuncem itn. Po točkovnem ocenjevanju je stanje naslednje: Ristič in Planinšek 15, J. Žunec 11, Erjavc 10, J. Jesenek 7 točk itn.

Na medobratnem tekmovanju štiričlanskih moških ekip je med štirimi sodelujočimi ekipami v finalu valjarna premagala izobraževalni center. Škoda je, da se športni referenti po sindikalnih podružnicah niso potrudili za številnejšo in kvalitetnejšo udeležbo.

V okviru sekcije za problemski šah pri SK Fužinar je izšel bilten »Rokada«. Namenjen je ljubiteljem problemskega šaha. Tisti, ki se zanimajo za reševanje in sestavljanje šahovskih problemov ter za študij, se lahko povežejo z urednikom »Rokade« in predsednikom sekcije za problemski šah dipl. inž. J. Žuncem, ki bo nudil potrebne informacije.

jo.

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE REZERVNIH STAREŠIN V OBČINI RAVNE

Občinski odbor Združenja rezervnih vojaških starešin je na zadnji seji 26. junija razpravljal predvsem o strokovnem izobraževanju svojih članov. Prav tako pa je pregledal svoje delo za preteklo obdobje tega leta.

V mesecu februarju so nameravali organizirati v Črni smučarski patroljni pohod, ki pa žal ni uspel zaradi slabih snežnih razmer. Naslednji mesec so v vseh petih krajevnih organizacijah, t.j. Ravne I., Ravne II., Prevalje, Mežica in Črna organizirali predavanje »Okupacija v sodobnih razmerah«. Predavatelja za to temo so izbrali iz svojih vrst.

V mesecu maju pa so po krajevnih združenjih organizirali taktičnoorientacijske pohode, ki so bili obenem tudi izpiti za rezervni starešinski kader. Sklep zadnje seje pa je bil, da za vse člane, ki se kakorkoli niso udeležili teh pohodov, organizirajo izpite v jesenskih mesecih. Tako bodo vsi člani ZRVS vključeni v strokovno izobraževanje ter izpite.

Meseca junija so organizirali občinsko tekmovanje v taktično-orientacijskem pohodu v Mežici, katerega so se udeležile tri ekipe. Proga je bila dolga 9 km s tremi kontrolnimi točkami. Udeleženci so na prvi kontrolni točki reševali vprašanja iz topografije, na drugi taktično nalogo, na tretji so streljali z malokalibrsko puško ter na cilju reševali vprašanja iz vojaške teorije. Prva je bila ekipa Ravne II s 484 točkami, druga ekipa Mežica ter tretja ekipa Ravne I. Prvoplasirana ekipa se bo udeležila republiškega tekmovanja. Najboljša ekipa in posamezniki so prejeli knjižne nagrade. Zveznega srečanja ZRVS v Šabcu se bodo udeležili trije člani.

Prav tako so bili rezervni vojaški starešine aktivni tudi pri izvedbi volitev, kakor tudi v razpravah pred kongresom ZKS in ZKJ.

Franjo Srebotnik

TEKMOVANJE OSS V MALEM NOGOMETU

V juniju je bilo v OSS organizirano tekmovanje v malem nogometu. Udeležilo se ga je osem ekip, in to: elektro obrat I, II in III, energetski obrat, strojni remont, promet, OTK in uprava.

Ekipe so bile po žrebu razdeljene v dve skupini, v katerih so se razvrstile takole:
I. skupina: elektro obrat 5, energetski obrat 5, uprava 2 in elektro obrat III 0 točk.

II. skupina: strojni remont 6, OTK 2, elektro obrat I 2 in promet 2 točki.

Drugo in tretje mesto v drugi skupini so izžrebali zaradi enakega števila točk in enake razlike v golih.

Za končno odločitev so se pomerile ekipe iz obeh skupin, in sicer obe prvouvrščeni za prvo oz. drugo mesto itn. Te finalne tekme so dale naslednji končni vrstni red:

1. elektro obrat I, 2. strojni remont, 3. OTK, 4. energetski obrat, 5. uprava, 6. elektro obrat II, 7. promet, 8. elektro obrat III.

Pri tem je treba še prav posebej pohvaliti elektro obrat, pa ne samo zaradi tega, ker je zasedel prvo mesto, ampak predvsem zato, da je pritegnil k sodelovanju kar tri ekipe.

PRVIČ NA AVTO-MOTO RALLY-JU »SUTJESKA 74«

Ze deset let se pod pokroviteljstvom tov. Tita v čast dneva borca od 1. do 3. julija organizira avto-moto rally SUTJESKA. Ni naključje, da je cilj te največje manifestacije avtomobilistov ter bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov ravno v Tjentištu ob Sutjeski.

Bitka na Sutjeski je legenda v naši zgodovini NOB. Kaj se je dogajalo junija 1943 v dolini Sutjeske in njeni okolici? Sovražnikova peta ofenziva! Celih trideset dni je trajala nepozabna, usodna in neenakopravna bitka v skoraj neprelopljenih hribih in gozdovih Volujaka, Magliča in Zelengore. Šestnajsttisoč borcev za svobodo Jugoslavije, med katerimi je bilo več kot tritisoč bolnih in ranjenih, se je

z nadčloveškimi napori borilo proti stodvajset tisoč do zob oboroženim vojakom okupatorja. Počasi so prebijali obroč za obročem. Junaške smrti je moralo umreti prek 5000 naših borcev. Vendar, uspeli so!

Na mestu, skozi katerega je šla večina borcev, čet in divizij tega zmagovitega prodora, so leta 1971 postavili impozanten spomenik, delo Miodraga Živkoviča. Spomenik je sestavljen iz dveh ogromnih simetrično postavljenih, 20 m visokih skal, ki s svojimi zlomljenimi površinami simbolizirajo nezadržno in dramatično moč prodora. Približno 100 m pred spomenikom pa je grobnica, v kateri so posmrtni ostanki 3301 borca bitke na Sutjeski.

Tu, v Tjentištu ob Sutjeski, je bil tudi cilj letošnjega, že X. tradicionalnega avto-moto rallya SUTJESKA 74. Cilj je za vse udeležence isti v Tjentištu, startajo pa udeleženci vsake republike in pokrajine iz glavnih in večjih mest svojih republik in pokrajin. Za Slovence je bil start 1. julija 1974 iz Ljubljane.

Prvič v desetih letih smo se tega tekmovanja letos udeležili tudi tekmovalci Koroške — Avto moto društva Ravne. Kandidatov za udeležbo na tem rallyju v društvu ni bilo veliko, kajti prevoziti 2400 km v treh dneh ni najbolj enostavno. Končno se je športna komisija pri AMD Ravne odločila, da bova s sovoznikom Ažnikom sama zastopala društvo in naš del Koroške na rallyju »SUTJESKA 74«.

Ceprav sva že oba vozila na raznih rallyjih, je bil za naju rally SUTJESKA le nekaj posebnega. Prvič zaradi dolžine proge in drugič zaradi množičnosti, saj se na cilju zbere približno 1500 vozil iz vseh krajev Jugoslavije.

Marsikdo si rally predstavlja kot dirkanje in divjanje, vendar to ne drži. Rally se vozi po javnih cestah in po veljavnih prometnih predpisih, le da sta pot in čas točno vnaprej določena. V časovne kontrole, ki so med etapami, je treba pripeljati v idealni minuti. Vsak prehter ali prepozn prihod se kaznuje s kazenskimi točkami. Med etapami so na posebnih mestih še spretnostne vožnje med keglji, ki se vozijo na čas. Kdor je pri tej spretnostni vožnji hitrejši in podre manj kegljev, je boljši. Na koncu zmaga tisti, ki ima skupno najmanj kazenskih točk.

Na rallyju »SUTJESKA 74«, sva vozila z vozilom Zastava 750 (fičkom) in tekmovala v razredu do 850 ccm. Seveda je bilo treba posvetiti fičku pred startom precej časa. Marsikaj je bilo treba popraviti, pregledati in pripraviti za naporno vožnjo. Vendar, izplačalo se je. Fičko je svojo nalogo opravil brezhibno. 2400 km v dveh dneh in eni noči naju je prevažal brez vsakega godrnjanja, razen seveda žeje po bencinu.

Napočil je dan in čas starta. Za naju startno mesto Ljubljana, čas starta pa ob 7.28. Uro pred startom je bil še obvezen tehnični pregled vozil, katerega nisva smela zamuditi, kajti z zamudo si že pred startom nabereš kazenskih točk. Zato je bilo treba vstati zelo zgodaj, saj sva z Raven odpeljala ob 3.30. Po tehničnem pregledu vozil je sledil pred prostori AMZ Slovenije še govor predsednika AMZS tov. Žaklja, ki je poudaril pomen rallyja ter nam zaželel srečno vožnjo.

Točno ob 7. uri je startal prvi Slovenec, za njim pa v presledku ene minute ostali. Pot nas je vodila iz Ljubljane po avtocesti do Novega mesta, skozi Metliko do Karlovca. Prvi kilometri so minevali zelo hitro, čeprav se je občutilo, da je ponedeljek, saj so se po prepovedani nedelji tovornjaki zopet zapodili na cesto. Tudi sonce nama je že zgodaj dalo slutiti, da naju zeblo ne bo. Tolažila pa sva se s tem, da bova že popoldne ob morju, in če gre vse po sreči, si lahko privoziwa par minut rezervnega časa in se ohladiwa v njem.

V Karlovcu sva prvič natočila gorivo in takoj nadaljevala vožnjo skozi Plitvice ob jezerih proti Gospiču, kjer je bila prehodna kontrola. Po opravljeni formalnosti peljemo dalje proti morju do Karlobaga. Na tako dolgih etapah je vedno dobro imeti v rezervi nekaj minut časa za nepredvidene zastoje. Tega sva se tudi zavedala, zato sva načela rezervo suhe hrane in kosila prvi dan kar med vožnjo v avtomobilu. Pot naju dalje vodi po jadranski magistrali proti Šibeniku, kjer je določena časovna kontrola. Po magistrali sva pričakovala veliko gnečo in strnjene kolone vozil, zato se nisva mogla načuditi skoraj redkemu prometu. Prava turistična sezona se letos tudi ob

morju zelo pozno začenja. Vožnja naju ni utrudila, le sonce je neusmiljeno pripekalo. Temperatura zunaj je okrog 30 stopinj C, v fičku je pa kot v savni. Vseeno vzdrživa do Vodice pri Šibeniku, kjer zahteva fičko novo zalogo goriva, midva pa izkoristiva časovno rezervo in se osveživa v morju. Na kontrolo v Šibenik pripeljeva točno, brez kazenskih točk.

Vsi udeleženci iz Slovenije prenočimo v Šibeniku. Pred spanjem si ogledava še mesto in si privoščiva izdatno večerjo z roštilja.

Naslednji dan zjutraj ob 8. uri in dalje vsako minuto startamo z istega mesta, kjer je bil prejšnji dan cilj etape v naslednjo etapo do Trebinja. Voziva še vedno po jadranski magistrali skozi Split do Dubrovnika. Promet je postal gostejši, sonce pa je neusmiljeno kot prejšnji dan. Do Neuma se zopet kopava v lastnem znoju, tu pa dobi fičko bencina, midva pa v morje; vse opraviva seveda v nekaj minutah.

Na poti do Dubrovnika sva videla še nekaj, kar ne vidiš povsod. Pri izlivu Neretve v morje se jadranska magistrala za nekaj kilometrov oddalji od morja, cesta je tam ravna kot črta. Na vsaki strani ceste pa so v dolžini okoli 3 km postavljene stojnice, skoraj druga poleg druge, na katerih tamkajšnji kmetje prodajajo svoje pridelke od sadja do vina in olja. So pa vse stojnice skoraj enako založene. Pa še druga zanimivost: jagnjeta, ki jih pečejo na ražnju skoraj pred vsako gostilno, so včasih nad ognjem vrtili ročno, sedaj je vrtenje zamenjala domiselna avtomatika, v glavnem vetrnice in celo vodna kolesa.

V Dubrovniku se poslovimo od morja in zavijemo proti Trebinju.

V Trebinju je druga časovna kontrola in izpit spretnosti. Tudi skozi časovno kontrolo v Trebinju sva prepeležala v idealnem času brez kazenskih točk. Sledila je spretnostna vožnja med keglji, ki v največji meri odloča o zmagovalcu. Vsak podrt kegelj sta dve kazenski točki, čas pa se meri z elektronskimi napravami do tisočinke sekunde natančno.

Od Trebinja do cilja v Tjentištu je bila proga za udeležence iz vseh krajev Jugoslavije ista. Vozili smo skozi Bilečo po Gatačkem polju in nato v hrib do Čemernega na višini približno 2000 m. Od tu dalje se prične cesta, ki je sicer asfaltirana, samo zelo slaba in ozka, zelo strmo, po neštetihih serpentinah spuščati v dolino Sutjeske. Pogled z vrha v dolino je čudovit. Vrhovi skoraj goli, skalnati, nato proti dolini najprej redko zeleno grmičevje, ki počasi preide v bujne listnate gozdove. Z vrha v dolino je vožnja minila zelo hitro. V dolini pa neprijetno presečenost — začne deževati. Sreča, da je to praktično skoraj na cilju. Le še nekaj kilometrov po dolini ob reki. Končno se dolina na kratki razdalji razširi, gozdovi se umaknejo travnikom in to je Tjentište — cilj rallyja »SUTJESKA 74«. Čeprav utrujena sva bila vesela, da sva srečno prišla na cilju.

Prenočimo v Mladinskem centru, naslednji dan, 3. julija, pa se udeleživa še zaključnih slovesnosti. Ob 8. uri polaganje vencev avtomoto zvez vseh republik na grobnico padlih na Sutjeski, združeno z recitalom Partizanskega gledališča iz Sarajeva. Ob 10. uri zračni desant »BRATSTVO-ENOTNOST«, katerega so izvedli padalci članske in mladinske državne reprezentance. Ob 12. uri svečana razglasitev zmagovalcev in podelitev pokalov.

Med zmagovalci ni bilo posebnih presenečenj. Zmagali so sami afirmirani tekmovalci avto-moto športa. V razredu do 850 ccm, kjer sva tekmovala midva, je bil najboljši Čizmak iz AMD Zanatlija Zagreb, do sedaj trikratni zmagovalac rallyja SUTJESKA. V razredu do 1300 ccm je zmagal Matkovič — AMD Zanatlija in v razredu nad 1300 ccm Lesič AMTK INA.

Pa še najin plasma, čeprav ta ni najpomembnejši, saj je že samo sodelovanje uspeh. Med slovenskimi tekmovalci sva zasedla tretje mesto. Med vsemi v našem razredu (startalo je 580 vozil) pa 69. mesto.

Po zaključni svečanosti sva zapustila Tjentište. Do Dubrovnika sva se vračala po isti cesti. V Dubrovniku sva si privoščila še malo daljšega namakanja v morju, saj sedaj ni bilo več treba računati z minutami. Okrog 16. ure zopet poženeva fička proti končnemu cilju — Ravnem.

Ne smem in ne morem mimo tega, da se na koncu ne bi spomnil vseh, ki so bili pobudniki

Sedanji in bodoči rekreatorji

Foto: F. Kamnik

ali so kakorkoli pripomogli, da sva se rallyja udeležila. V prvi vrsti gre zahvala AMD Ravne, njegovi športni komisiji in njenemu predsedniku. Enaka zahvala tudi delovnim kolektivoma Zelezarne Ravne in Rudnika Mežica, ki sta udeležbo finančno podprla, priložnost pa izkoristila v reklamne namene, saj je bilo vozilo ves čas tekmovanja preplepljeno z reklamnimi nalepkami omenjenih kolektivov.

Takšni so v kratkem vtisi s prvega sodelovanja na rallyju »SUTJESKA 74«, ki naj bi bil začetek in spodbuda za številnejšo udeležbo na takšnih in podobnih prireditvah v bodoče.

J. Torej

NAMIZNOTENIŠKE VESTI

Namiznoteniška sezona 1973/74 je bila za ravenški klub dokaj uspešna. Poleg treh naslovov republiških prvakinj v disciplinah pionirk: ekipno — Černovšek, Ačko, Logar; dvojice: Černovšek-Ačko in posamezno: Černovšek je NTK Fužinar zelo visoko uvrščen tudi na lestvicah NTZS, ki ugotavljajo skupne dosežke ekip in posameznikov v pretekli sezoni.

V skupnem seštevku so klubi razvrščeni takole:

1. Olimpija 6157, 2. Sobota 3175, 3. Ilirija 2680, 4. Fužinar 2455, 5. Triglav 2357 itn.

Po kategorijah je NTK Fužinar dosegel naslednje uvrstitve:

Člani: ekipno 12. mesto, posamezno ni uvrstitev.

Članice: ekipno — 3. mesto, posamezno — 12., 13., 14. Nišavič, Štruc, Režonja.

Mladinci: ekipno — 18. mesto, posamezno ni uvrstitev.

Mladinke: ekipno 2. mesto, posamezno 2. Štruc, 8. Režonja, 9. Černovšek.

Pionirji: ekipno 7. mesto, posamezno 11. Leš, 16. Pavič.

Pionirke: ekipno 1. mesto, posamezno 2. Černovšek, 4. Ačko, 6. Sovič, 8. Logar.

Nekatere odlične uvrstitve našim mladim tekmovalkam že prinašajo priznanja, pa tudi večje obveznosti. Štručeva je skupaj z Langerholcevo (II) in Jelerjevo II (OI) sestavljala mladinsko reprezentanco na velikem mednarodnem prvenstvu Avstrije v Oberschutzenu, ki je bilo 6., 7. in 8. junija. Ob ponesrečenem posegu vodje potovanja, ki je namesto Zvonke v dvoboju z Avstrijo II dal v ekipo poleg Langerholcevo ambiciozno Jelerjevo, dekleta niso dosegla vidnega ekipnega uspeha. Med sovrstnicami iz ČSSR, Madžarske, Avstrije, ZR Nemčije in Francije pa se je Zvonka uvrstila na 6. mesto, kar je bila obenem najboljša posamična uvrstitev slovenskega zastopstva na tem prvenstvu.

Od 1. do 15. julija sta bili naši pionirki Ačkova in Černovškova na skupnih pripravah v Ivgradu v Črni gori. Zvonka je bila od 15. do 20. julija na skupnih pripravah mlade

slovenske in avstrijske reprezentance, ki so bile v Ljubljani. Zvonka, Darja in Jana so bile na skupnih pripravah mladinske in pionirske reprezentance v Gozdni šoli TVD »Partizan« v Mozirju, ki so bile od 5. do 15. avgusta. Zvonka in Darja pa bosta v času od 5. do 8. septembra v mladinski in pionirski reprezentanci sodelovali na mednarodnem prvenstvu Češkoslovaške, ki bo v Bratislavi.

Mogoče so te podrobnosti nepotrebne, vendar je ob sedanjem sistemu financiranja telesne kulture treba dajati več informacij o rezultatih, ki so tudi posledica vloženih sredstev. Selektivne uvrstitve potrjujejo dobro uspešno in prizadevano delo v klubu, ki pa še daleč ni takšno, da ne bi moglo biti boljše.

Dosedanji rezultati nas sicer uvrščajo med štiri najuspešnejše klube v Sloveniji, smo pa precej odmaknjeni od jugoslovanskega poprečja. Tega pa ne bomo mogli doseči, če ne bomo pričeli razmišljati o profesionalizaciji vadbenega kadra. Danes mladi kvalitetni igralci (od 10 let naprej) trenirajo 2—3-krat dnevno, pri nas pa 2—4-krat tedensko, pri čemer pa ugotavljamo, da imamo tako talentirano generacijo, kot je že dolgo nismo imeli.

Žensko ekipo čakajo septembra na Ravnah naporene kvalifikacije za vstop v elitni razred. Ze danes se moramo pripraviti na to, kaj bomo storili, če uspejo. Nekaj izkušenj iz sezone 1972/73 sicer imajo, vendar pa je igranje brez izdatnejše pomoči gledalcev sigurno bolj medlo in neučinkovito kot pa tedaj, ko uspešne poteze pozdravljajo buren aplavz gledalcev. Mogoče pa bodo tudi na to dilemo dale odgovor kvalifikacijske borbe v veliki telovadnici DTK 21. in 22. septembra.

Rokometaši niso uspeli

Poskus rokometišev, da bi ponovno igrali v vzhodni rokometni coni, ni uspel. Po dveh zmagah nad igralci Vuzenice, po zmagi in neodločenem rezultatu s Smartnim (pri Slovenj Gradcu) so igralci kluba Velika Nedelja zadržali status člana cone z zmago na domačem igrišču z 22:17 in porazom na Ravnah. Odločilna tekma na Ravnah je bila odigrana v močnem dežju, kjer domačini niso mogli uveljaviti svojega najmočnejšega orožja, to je kontra napada. Vreme pa je bilo zato izdatno naklonjeno gostom, ki so v prvem polčasu z dobro taktiko tudi na Ravnah vodili in zato tudi uspeli obdržati takšno skupno prednost, kot jim je bila potrebna: en gol. Koliko priložnosti pa so domačini zapravili mimo štirih neizkoriščenih sedmercev in naklonjenih sodnikov, vedo igralci sami.

V opravičilo le to, da je težko uigrati ekipo na delno obiskanih treningih in da bi verjetno kazalo sprejeti odločitev, da moštvo nastopi v novo ustanovljeni podravski ligi in si z rednim tekmovanjem pridobi pravico nastopa v višjem rangu.

Bernard Obreza

Dragi Berti!

Nenadoma, nepričakovano, kot strela z jasnega nas je prizadela strašna, neverjetna novica: »Bertija ni več!«

Prepadeni smo, ne moremo dojeti, pa vendar je kruta resnica, da našega vedno nasmejanega, dobrega, pridnega sodelavca in prijatelja Bertija ni več med nami!

V polnem zagonu, v največjem hrepenjenju, da dosežeš svoj življenjski cilj, ko je bila tvoja mladost najbolj razcvetena, je za tebe končana življenjska pot. V človeškem življenju je slovo zmeraj bridko in žalostno, ko pa se poslednjič v življenju za vedno poslavljamo od nekoga, ki smo ga imeli radi in smo ga ljubili, je najtežje.

Slovo jemljemo, in se poslavljamo tudi sedaj, ko nemo stojimo in strmimo v odprti grob, kamor te pravkar polagamo k večnemu počitku. Poslavljamo se in se za vedno razhajamo z našim dragim Bertijem.

Po končani poklicni šoli si, Berti, prišel k nam kot strugar. Sprejeli smo te medse kot prijatelja in tak si ostal. Resno si se oprjel dela pri vrtnalnem stroju in s svojo marljivostjo in veseljem si se kaj hitro izkazal kot dober delavec, tovariš in prijatelj. Po odsluženju vojaškega roka si zopet prišel k nam.

Vsi smo se veselili tvojega prihoda, ker smo te pogrešali. Poln življenja in veselja si si ustvarjal za strojem boljši jutrišnji dan. Sredi največjega zagona za doseg svojega življenjskega cilja si tiho, brez slovesa odšel od nas sodelavcev, prijateljev, sorodnikov in znancev. Za tabo pa je v nas ostala razorana brazda, in bo ostala za zmeraj, kakor tudi ti, Berti!

DELOVNE NEZGODE V JUNIJU IN JULIJU

Blaž Mlakar, obrat strojev in delov — pri montaži osi T8 ga je nosilec cilindra pri obračanju udaril po prstancu leve roke.

Vinko Kranjc, gradbeni remont — pri skobjanju lesenega ročaja na poravnalnem stroju mu je les vrglo nazaj, pri čemer si je poškodoval sredinec na levi roki.

Luka Kumer, obrat pnevmatičnih strojev — pri nastavljanju uteži na pahalnem stroju ga je stisnilo za palec desne roke.

Adolf Petrič, obrat nožev — pri obhodu štiritretenskega stroja se je spotaknil ob cev za zrak, pri tem padel in si izpahnil koleno leve noge.

Peter Geld, TOZD TRO Prevalje — pri izbijanju jedrnikov se je odkrnil delček in se mu zabodel v zapestje leve roke.

Stanislava Haber, TOZD TRO Prevalje — pri brušenju ploščate pile na brusilni kozi ji je leva roka zdrsnila, zaradi česar ji je brusilna plošča potegnila roko med naslonjalo in brusno ploščo ter ji obrusila kazalec in sredinec na levi roki.

Vinko Hroval, obrat strojev — pri menjavi avtomatskega trna za vpenjanje na horizon-

talnem vrtnalnem stroju je dobil med čeljusti trna sredinec leve roke.

Stefan Erjavec, centralna delavnica — pri premikanju vozička za jeklenke je z roko na ročaju voza zadel ob ključavničarski primež na delovni mizi ter si presekal prstane na desni roki.

Alojz Kordež — skladiščna operativa — na poti k malici ga je pri prometni nesreči ob delovišču odpraševalnih naprav pri topilnici II udarila jeklena vrva, tako da je padel in si poškodoval obe ključnici.

Dragica Lesjak, obrat pnevmatičnih strojev — pri odstranjevanju ostružkov se je zaradi nepravilnega odstranjevanja vrezala v sredinec desne roke.

Štefka Kramole, obrat ind. nožev — pri strojnem rezanju navojev v industrijski nož ji je ta zdrsnil z mize stroja in ji padel na levo nogo.

Marjan Senica, TOZD TRO Prevalje — pri kaljenju pil mu je padel delček vroče kalilne soli v levo oko.

Silvo Plazl, TOZD TRO Prevalje — pri demontaži pomožnih elektrod in zaščitne cevi si je opeknel desno roko med zapestjem in komolcem.

Jožefa Čegovnik, TOZD TRO Prevalje — pri ročnem posnemanju brusne plošče se je ta razletela in ji poškodovala desno roko.

Elizabeta Enci, TOZD TRO Prevalje — pri rezanju navoja na nožih za iverice si je poškodovala palec desne roke.

Janez Razdevšek, špedicija — pri razkladanju rezanega lesa z vagona je nerodno stopil med deskami, pri čemer si je izpahnil desno nogo.

Franc Krivograd, obrat nožev — pri obračanju kosov za razrez na krožni žagi mu je padel kos s stolice in ga pri tem udaril po stopalu desne noge.

Stanko Jelen, vzmetarna — pri razlaganju materiala s škarij ga je razrezan material stisnil za prstane leve roke.

Peter Rebernik, špedicija — pri nameščanju čelne stranice železniškega vagona je izgubil ravnotežje, pri tem padel z vagona in si poškodoval zapestje desne roke.

Emil Merkužič, špedicija — pri razkladanju monoblok svedrov se mu je konec vezne žice zabodel v hrbtno stran leve roke.

Adolf Vrhnjak, topilnica II — pri ravnanju manganske plošče mu je ta zdrsnila na roko ter mu poškodovala kazalec.

Savo Burja, topilnica I — pri pripravljanju elektrod za pripenjanje v nosilec se mu je sosedna skotalila na desno roko ter mu poškodovala sredinec.

Jože Potočnik, kovačnica — pri dvigovanju kavlja za izvlačenje gredic mu je ta padel na levo roko ter mu poškodoval mezinec.

Peter Rudl, valjarna — pri zlaganju valjanih palic se mu je ena skotalila na roko ter mu poškodovala sredinec.

Silvo Senovršnik, čistilnica — pri ročnem prenašanju ulitka iz zaboja na delovno mizo mu je ta zdrsnil na zapestje desne roke.

Franc Vrhovnik, topilnica — pri izstopu iz žerjava mu je na lestvi spodrsnilo, pri čemer si je poškodoval hrbtnico.

Franc Šave, topilnica I — pri zakladanju vložka v elektro obločno peč mu je padel kos odpadnega železa na zapestje leve roke.

Franc Zagernik, kovačnica — pri kovanju mu je izbilo nalego iz rok ter ga je ta udarila po prsnem košu.

Franc Polovšek, topilnica I — pri izpraznjevanju žilndrine posode na kamion ga je para opekla po desni nogi.

Stefan Vidner, livarna — pri odpenjanju bremena žerjavne verige ga je jeklena vrva, ki je bila ovita, udarila po palcu desne roke.

Avgust Ketiš, kovačnica — pri premikanju gredice z železnim drogrom je ta zdrsnila ter se mu skotalila na gleženj leve noge.

Franc Cesar, čistilnica — pri obračanju ulitka mu je ta padel na levo roko ter mu poškodoval palec.

Zvonko Slemenšek, valjarna — pri prehodu prek mirujočega transporterja mu je postalo nenadoma slabo, pri padcu pa si je poškodoval zapestje leve roke.

Titos Kraker, livarna — pri menjavi železne plošče na stroju mu je ta padla na desno roko ter mu poškodovala mezinec.

Alojz Grile, čistilnica — pri zlaganju jeklenih ulitkov v zaboju mu je ta zdrsnil z rok ter mu poškodoval sredinec.

Peter Breg, čistilnica — pri obračanju ulitka na delovni mizi je ta zdrsnil iz rok ter mu padel na nart desne noge.

Franjo Lopatni, topilnica II — na livnem podestu se je spotaknil ob gumijasto cev ter padel s podesta, pri čemer si je poškodoval glavo.

Rajko Črešnik, kovačnica — pri zlaganju materiala na žarilno peč je padel s peči ter si poškodoval gleženj desne noge.

Anton Rogina, valjarna — pri odkrivanju pokrova hladilne jame je padel v jamo ter si zvinil desno nogo v gležnju.

Marjan Jelen, čistilnica — pri pakiranju ulitkov mu je pokrov zaboja zdrsnil na zapestje desne roke.

Marjan Dežman, valjarna — pri izteku valjanca iz ogrodja mu je brizgnila vroča škaja v levo oko.

Mile Božič, valjarna — pri prenašanju gredic z žerjavno verigo mu je ena zdrsnila z verige ter mu padla na nart leve noge.

Smiljan Mlatej, valjarna — pri nasipavanju peska v peskalni stroj ga je vrteči se polž stisnil za palec leve roke.

Anton Kac, čistilnica — pri varjenju ulitka mu je talina brizgnila za čevljev ter ga opekla po nogi.

Drago Vinšek, topilnica II — med litjem šarže je hotel izvleči kavelj, na katerem je bil obešen prašek, med tem opraviлом pa ga je tekoče jeklo obrizgalo po desni nogi.

Leopold Petan, kovačnica — pri kovanju osi na 1200 ton. stiskalnici ga je nastavno železo, ki služi za uravnavanje kovanca, udarilo po levi strani glave.

Mirko Višner, čistilnica — pri brušenju ulitkov se mu je ta na delovni mizi prevrnil ter mu poškodoval palec desne roke.

Janez Stočko, kovačnica — pri signiranju materiala ga je sodelavec udaril s kladivom po arkadi levega očesa.

Franc Pečnik, topilnica I — pri čiščenju elektro obločne peči je dobil tujek v oko.

Branko Lesjak, valjarna — pri ravnanju gredic se mu je ena skotalila na nart desne noge.

Alojz Krajnc, obrat strojev in delov — pri montiranju vrtnalnega droga mu je zdrsnilo na vodilih, pri čemer je dobil udarec v ramo desne roke.

Franc Kep, obrat strojev in delov — pri pripravljanju in nastavljanju strojnih škarij so se po odrezu preizkusne pločevine ponovno same vklopile, pri tem si je poškodoval kazalec leve roke.

Ziva

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. V. 1974 do 20. VII. 1974

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
Sprejeti delavci					
1.	Brinar Anton II.	10. 7. 1956	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za spec. delavce
2.	Bregeš Spomenko	11. 1. 1952	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organiz.
3.	Fajmut Anton II.	28. 12. 1955	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
4.	Ferk Janez	25. 9. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. delavce
5.	Filip Marija II.	1. 12. 1955	KV rezkalka	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
6.	Gešman Jože	13. 2. 1956	KV ključavničar	centralna delavnica	iz poklicne šole
7.	Golnar Dušan	13. 12. 1953	KV ključavničar	strojni obrat	iz JLA
8.	Greiner Bojan	1. 6. 1955	KV ključavničar	valjarna	iz poklicne šole
9.	Grobelnik Jože	16. 2. 1957	KV ključavničar	centralna delavnica	iz poklicne šole
10.	Herman Franc	17. 11. 1957	KV kovač o. p.	skupne službe enote I. — meh. lab.	iz šole za spec. delavce
11.	Hovnik Angela	26. 5. 1930	NK delavec	livarna	iz druge delovne organiz.
12.	Hribar Zmago	25. 1. 1949	NK delavec	obrat ind. nožev	iz druge delovne organiz.
13.	Ignjatovič Drago	10. 2. 1947	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organiz.
14.	Ivartnik Andrej	12. 11. 1943	PK delavec	špedicija	iz druge delovne organiz.
15.	Jamer Roza	28. 8. 1926	NK delavec	kovačnica	prva zaposlitev
16.	Jekić Baro	2. 4. 1953	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organiz.
17.	Jevtić Pero	1. 4. 1952	NK delavec	gradbeni obrat	iz druge delovne organiz.
18.	Kaker Branko	24. 11. 1956	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
19.	Kaštivnik Marjan	19. 7. 1957	KV žarilec o. p.	čistilnica	iz šole za spec. delavce
20.	Klep Majda	11. 10. 1958	NK delavec	kontrola kakovosti	prva zaposlitev
21.	Kokot Anton	31. 5. 1957	NK delavec	materialno gospodarstvo enote II.	iz druge delovne organiz.
22.	Kolar Jože III.	4. 2. 1957	KV strugar	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole
23.	Kolman Ana	8. 6. 1948	NK delavec	livarna	iz druge delovne organiz.
24.	Korat Miroslav	8. 7. 1952	PK ključavničar	centralna delavnica	iz druge delovne organiz.
25.	Kosl Danilo	28. 1. 1957	KV strugar	modelna mizarna	iz poklicne šole
26.	Krašovec Janko	7. 5. 1954	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za spec. delavce
27.	Krebl Rudolf	10. 11. 1955	KV ključavničar	modelna mizarna	iz poklicne šole
28.	Krajnc Štefan	23. 12. 1942	PK varilec	transport	iz druge delovne organiz.
29.	Kričej Anton IV.	7. 5. 1954	PK livar	čistilnica	iz JLA
30.	Kričej Boris	29. 12. 1954	PK livar	livarna	iz JLA
31.	Kordež Jože II.	24. 3. 1954	KV strugar	obrat pnevmatičnih strojev	iz JLA
32.	Kotnik Ivan	5. 6. 1953	NK delavec	materialno gosp. enote II.	iz JLA
33.	Lajbaher Franc	29. 9. 1952	NK delavec	kovačnica	iz druge delovne organiz.
34.	Lakovšek Slavko	3. 6. 1954	PK topilec	topilnica	iz JLA
35.	Lasnik Henrik III.	11. 2. 1956	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
36.	Laznik Hedvika	10. 10. 1956	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
37.	Laznik Janko	30. 11. 1956	KV ključavničar	centralna delavnica	iz poklicne šole
38.	Lesjak Alojz	11. 4. 1956	KV ključavničar	centralna delavnica	iz poklicne šole
39.	Lever Jože	14. 2. 1954	PK topilec	topilnica	iz JLA
40.	Maklin Jožef	16. 4. 1954	PK topilec	topilnica	iz JLA
41.	Markovič Mladen	22. 5. 1955	NK delavec	gradbeni obrat	iz druge delovne organiz.
42.	Meh Drago II.	22. 8. 1950	SS strojni tehnik	služba za razvoj v enoti II.	študent žel. Ravne
43.	Metul Peter	11. 1. 1959	NK delavec	transport	prva zaposlitev
44.	Mirkac Štefka	26. 11. 1974	KV strugar	obrat pnevmatičnih strojev	iz poklicne šole
45.	Mravljak Drago	28. 7. 1956	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organiz.
46.	Navotnik Franc	11. 8. 1954	KV ključavničar	strojni obrat	iz JLA
47.	Novak Anton	6. 1. 1935	NK delavec	špedicija	prva zaposlitev
48.	Obreza Vladimir	9. 6. 1954	PK brusilec	obrat pnevmatičnih strojev	iz JLA
49.	Oder Jožefa I.	19. 1. 1937	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organiz.
50.	Oder Jožefa II.	17. 3. 1957	KV strugar	obrat pnevmatičnih strojev	iz poklicne šole
51.	Ovčjak Branko	27. 10. 1958	NK delavec	obrat pnevmatičnih strojev	iz druge delovne organiz.
52.	Paar Slavko	26. 7. 1949	KV klepar	gasilci	iz druge delovne organiz.
53.	Pandev Andrej II.	1. 11. 1940	VSS inženir org. dela	PD enote II.	iz druge delovne organiz.
54.	Paradiž Ivan	21. 4. 1951	KV zidar	gradbeni obrat	iz druge delovne organiz.
55.	Paradiž Ivan	22. 4. 1954	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
56.	Paradiž Peter III.	24. 6. 1954	PK livar	livarna	iz JLA
57.	Pečovnik Marjan II.	5. 8. 1952	SS strojni tehnik	PD tehn. služb	iz JLA
58.	Peinovič Simo	23. 3. 1936	PK ključavničar	valjarna	iz druge delovne organiz.
59.	Pepevnik Ivan IV.	16. 5. 1954	NK delavec	vzmetarna	iz JLA
60.	Pepevnik Marija	9. 1. 1956	KV brusilec	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
61.	Peruš Gvido	7. 8. 1951	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz JLA
62.	Petrič Štefanija	13. 11. 1955	KV rezkalka	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
63.	Petrič Zorko	9. 12. 1955	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
64.	Petrovič Martin	8. 7. 1956	KV ključavničar	valjarna	iz poklicne šole
65.	Pogorevc Ivan	15. 10. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. delavce
66.	Pokleka Alojzija	13. 4. 1931	NK delavka	komunalni oddelek	iz druge delovne organiz.
67.	Potočnik Ivan VII.	8. 8. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. delavce
68.	Potočnik Majda	7. 1. 1954	SS ekonomski tehnik	prodaja II.	prva zaposlitev
69.	Pušnik Franc III.	27. 3. 1956	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
70.	Razdevšek Ivan III.	31. 7. 1956	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
71.	Razdevšek Jožef	16. 3. 1953	KV livar	livarna	iz JLA
72.	Rebernik Albert	18. 1. 1949	PK topilec	topilnica	ponovna zap. v žel.
73.	Rečnik Franc	9. 6. 1956	KV ključavničar	strojni obrat	iz poklicne šole
74.	Repotočnik Harij	1. 9. 1953	PK rezkalec	obrat industrijskih nožev	iz JLA
75.	Rozman Branko	20. 10. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. delavce
76.	Rožič Ivan	22. 6. 1954	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organiz.
77.	Rodošek Otmar	5. 8. 1956	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
78.	Rudolf Marija II.	13. 2. 1955	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
79.	Salschnig Franc	1. 10. 1956	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za spec. delavce
80.	Simič Slavko	19. 7. 1948	NK delavec	valjarna	prva zaposlitev

Zap. št. v.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
81.	Skitek Stefan	26. 12. 1953	KV ključavničar	valjarna	iz druge delovne organiz.
82.	Slivnik Ivan	22. 7. 1956	KV ključavničar	strojni obrat	iz poklicne šole
83.	Smagej Franc	27. 10. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. delavce
84.	Smrečnik Lenart	30. 8. 1958	NK delavec	skladiščna služba	iz druge delovne org.
85.	Smrečnik Vincenc	11. 4. 1957	NK delavec	čistilnica	prva zaposlitev
86.	Snežič Janez	2. 6. 1956	NK delavec	materialno gosp. enote I.	iz druge delovne organiz.
87.	Starnik Jakob	13. 7. 1954	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
88.	Stočko Janez	15. 4. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. delavce
89.	Studenčnik Danica	9. 2. 1957	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
90.	Studenčnik Marija	9. 2. 1957	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
91.	Skrube Milica	26. 2. 1956	NSS	energetski obrat	iz druge delovne organiz.
92.	Stich Andrej	21. 9. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz šole za spec. delavce
93.	Struc Alojz II.	12. 6. 1951	NK delavec	obrat industrijskih nožev	ponovna zaposlitev v ŽR
94.	Struc Jože II.	9. 3. 1954	NK delavec	livarna	iz druge delovne organiz.
95.	Šuler Vinko II.	27. 3. 1954	PK livar	čistilnica	iz JLA
96.	Švač Franc II.	28. 7. 1953	NK delavec	topilnica	iz poklicne šole
97.	Tevč Jožef	18. 3. 1956	KV žarilec o. p.	kovačnica	iz šole za spec. delavce
98.	Tratnik Franc	2. 4. 1954	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organiz.
99.	Turjak Franc II.	4. 10. 1956	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
100.	Turkuš Davorin	5. 1. 1957	KV str. ključ.	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
101.	Ugrin Anton II.	25. 10. 1953	NK delavec	jeklovlek	iz JLA
102.	Uran Angela	28. 11. 1956	KV strugar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
103.	Vasferfal Pavel	1. 2. 1957	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
104.	Vdovič Srečko	3. 2. 1956	KV ključavničar	strojni obrat	iz poklicne šole
105.	Verbole Jože II.	19. 8. 1954	KV strugar	centralna del.	iz JLA
106.	Videtič Marija	1. 12. 1956	KV brusilka	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole
107.	Voda Stefan	4. 4. 1955	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
108.	Voler Filip	2. 4. 1957	KV rezkalec	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole
109.	Vrabič Ivan	5. 12. 1956	KV strugar	centralna delavnica	iz poklicne šole
110.	Vrhovnik Ivan VI.	10. 12. 1957	KV žarilec o. p.	valjarna	iz šole za spec. delavce
111.	Vučko Anton II.	7. 2. 1955	SS met. tehnik	topilnica	štipendist ŽR
112.	Vušnik Danilo	9. 11. 1954	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz poklicne šole
113.	Zagernik Zdenka	10. 12. 1955	KV brusilka	obrat industrijskih nožev	iz poklicne šole

Odjavljeni delavci

1.	Belšak Zvonko	28. 11. 1950	PK zidar	topilnica	dana odpoved
2.	Benjak Istvan	15. 5. 1944	NK delavec	valjarna	samovoljna zap. dela
3.	Borko Drago	16. 8. 1955	PK livar	livarna	v JLA
4.	Esapović Nikola	19. 10. 1950	PK varilec	livarna	samovoljna zap. dela
5.	Ferlin Mihael	28. 9. 1920	KV varilec	nabavna služba	invalidska upokojitev
6.	Gerčič Miroslav	17. 7. 1948	KV ključavničar	strojni obrat	dana odpoved
7.	Gerold Marko	17. 3. 1958	NK delavka	obrat pnevmatičnih strojev	samovoljna zap. dela
8.	Gmajnar Janez	21. 4. 1955	KV orodjar	obrat strojev in delov	v JLA
9.	Goričanec Ivan	27. 8. 1953	PK brusilec	kovačnica	samovoljna zap. dela
10.	Gradišnik Janez	2. 1. 1943	SS komercialni tehnik	PD enote I.	dana odpoved
11.	Guzej Stanko	21. 4. 1947	NK delavec	obrat pnevmatičnih strojev	dana odpoved
12.	Horvat Stjepan	6. 12. 1956	NK delavec	materialna služba enote II.	samovoljna zap. dela
13.	Hribernik Kristijan	10. 12. 1952	NK delavec	topilnica	samovoljna zap. dela
14.	Iskrač Maks	11. 10. 1948	NK delavec	kovačnica	samovoljna zap. dela
15.	Jamšek Ivan	20. 11. 1945	NK delavec	valjarna	samovoljna zap. dela
16.	Jehart Ladislav	27. 6. 1948	KV rudar	čistilnica	dana odpoved
17.	Kajzer Jože	7. 3. 1936	NK delavec	čistilnica	samovoljna zap. dela
18.	Kotnik Alfred	2. 11. 1949	NK delavec	čistilnica	samovoljna zap. dela
19.	Kostanjevec Miro, dipl. inž.	2. 10. 1939	VS gradb. inž.	služba za razvoj	dana odpoved
20.	Krivograd Ivan	22. 6. 1929	NK delavec	transport	invalidska upokojitev
21.	Lesjak Ferdo	17. 7. 1949	NK delavec	čistilnica	samovoljna zap. dela
22.	Mavrič Drago	4. 11. 1955	KV obratovni električar	elektro obrat jaki tok	v JLA
23.	Meh Drago II.	22. 8. 1950	SS metalurški tehnik	služba za razvoj v enoti II.	v JLA
24.	Miklavc Janez	29. 1. 1955	KV avtomeh.	transport	v JLA
25.	Mlatej Jože	7. 3. 1946	PK rezkalec	čistilnica	dana odpoved
26.	Obreza Bernard	7. 8. 1953	PK kovinostrugar	obrat industrijskih nožev	umrl
27.	Počej Jože	22. 12. 1955	NK delavec	čistilnica	samovoljna zap. dela
28.	Pečnik Franc IV.	16. 10. 1948	PK delavec	vzmetarna	samovoljna zap. dela
29.	Podjavoršek Florjan	12. 4. 1914	NK delavec	modelna miz.	starostna upokojitev
30.	Prikeržnik Peter I.	20. 7. 1955	PK žarilec	kalilnica	v JLA
31.	Pungartnik Ivan II.	17. 6. 1941	VK delovodja str. stroke	fazna kontrola enote II.	dana odpoved
32.	Rebernik Albert	18. 1. 1949	PK topilec	topilnica	samovoljna zap. dela
33.	Rudolf Anton	9. 3. 1939	KV urar	elektro obrat šibki tok	dana odpoved
34.	Senica Franc	25. 9. 1943	NK delavec	valjarna	samovoljna zap. dela
35.	Slemnik Maks	31. 1. 1946	NK delavec	kovačnica	dana odpoved
36.	Sotošek Jože	24. 7. 1915	KV ključavničar	centralna delavnica	starostna upokojitev
37.	Šnabl Dominik	2. 8. 1936	NK delavec	mini livarna	invalidska upokojitev
38.	Struc Alojz II.	12. 6. 1951	NK delavec	obrat industrijskih nožev	samovoljna zap. dela
39.	Tadžič Hajrudin	4. 7. 1951	NK delavec	valjarna	samovoljna zap. dela
40.	Tomazin Peter	10. 2. 1956	PK kovač	kovačnica	samovoljna zap. dela
41.	Tomaž Avgust	5. 8. 1952	NK delavec	skup. službe enote II.	samovoljna zap. dela
42.	Vnuk Janez	18. 4. 1950	NK delavec	topilnica	dana odpoved
43.	Vornšek Bernard	29. 10. 1955	PK strugar	obrat strojev in delov	v JLA
44.	Zdovec Milan	11. 6. 1947	KV ključavničar	centralna delavnica	dana odpoved
45.	Zupan Marija	8. 7. 1952	SS met. tehnik	služba za razvoj v en. I.	dana odpoved
46.	Zagar Erika	13. 7. 1943	SS gimnazija	prodaja I.	dana odpoved

Izobrazba — kvalifikacija

Sprejeti:	3 — KV valjavci o. p.	3 — KV brusilci	3 — PK topilci
1 — VSS inženir org. dela	8 — KV kovačev o. p.	1 — KV klepar	4 — PK livarji
1 — SS metalurški tehnik	3 — KV žarilci o. p.	1 — KV zidar	1 — PK varilec
2 — SS strojna tehnika	23 — KV ključavničarjev	2 — PK ključavničarja	2 — PK delavca
1 — SS ekonomski tehnik	3 — KV rezkalci	1 — PK rezkalec	1 — NSS
1 — KV livar	17 — KV strugarjev	1 — PK brusilec	30 — NK delavcev

Izobrazba — kvalifikacija

Odjavljeni:

1 — VS gradbeni inženir	1 — KV varilec	1 — KV urar	1 — PK varilec
2 — SS metalurška tehnika	3 — KV ključavničarji	1 — PK topilec	1 — PK zidar
1 — SS komercialni tehnik	1 — KV orodjar	1 — PK livar	3 — PK delavci
1 — SS gimnazija	1 — KV rudar	2 — PK strugarja	20 — NK delavcev
1 — VK delovodja strojne stroke	1 — KV obratovni električnik	1 — PK rezkalec	
	1 — KV avtomehanik	1 — PK brusilec	

Z letalom v Dubrovnik in nazaj

Že skoraj leto dni se je po našem obratu govorilo, da se bo trideset prijavitelcev popeljalo z letalom v Dubrovnik. Tov. Štefan Kamnik iz brusilnice v obratu TOZD mehanske obdelave je bil organizator tega izleta in je po ATLASOVI YUGOSLAV TRAVEL AGENCY organiziral 3-dnevni izlet. In njemu se imamo tudi zahvaliti za dobro organizacijo in za marsikaterega potnika nepozaben izlet. Teden dni pred odhodom smo dobili ATLASOVE letalske kartice in 21. maja t. l. smo se zbrali pred ravenko kinodvorano. Odhod je bil z osebnimi avtomobili točno ob 10. uri in bil sem začuden, da je bila taka točnost. Vožnja do Brnika je bila brez problemov. Tam smo parkirali avtomobile in odšli na letališče. Do odhoda letala smo imeli celo uro časa in marsikateri je bil nestrpen, saj se bo prvič popeljal. Točno ob 14.40 se je dvignil mogočen DC-9 s svojimi potniki. Vzlet je bil normalen, le tu pa tam se je slišal kakšen javk. In ko je stvardesa po zvočniku napovedala posadko in da bomo leteli na višini 9000 metrov s hitrostjo 900 km/h ter je letalo doseglo tisto višino, smo si lahko odpeli varnostne pasove.

Po navadi letijo letala z Brnika do svojih obmorskih ciljev prek Dolenjske, čez Belo krajino in potem med Pobjem do Dubrovnika. Redkeje pa letijo iz Ljubljane do Reke in nato nad vso obalo. Mi smo bili tisti redki, ki smo se peljali nad obalo in imeli smo srečo. Ker je bilo lepo vreme, smo imeli neponovljiv razgled: na eni strani obalo in njeno divje ozadje, na drugi strani pa morje, polno otokov. Ves ta razgled, letalsko doživetje, nam bo ostalo vedno v spominu. Moram priznati, da je bilo tudi treme v letalu in večkrat se ni upal stopiti k oknu in pogledati enkratno prizor s tolikšne višine. Zato pa smo imeli odlične pevce, ki so pregnali potnikom strah iz kosti, ko so zapeli tisto spreminjeno Slakovo pesem »Visoko nad oblaki, letijo drejarji zlati...!« No, in strah je bil pregan, posebno takrat, ko je očarljiva stvardesa podelila kavo ali pa čaj in njen nasmeh se je ujema z vsem tistim, kar je manjkalo, in še bolj vzpodbudil potnike.

Točno po 45 minutah smo pristali na dubrovniškem letališču. Tam nas je že čakal avtobus, ki nas je odpeljal v naš hotel v Mlinih. Mlini so oddaljeni od dubrovniškega letališča v Čilipih dobrih 5 km, a letališče je oddaljeno od Dubrovnika približno 20 kilometrov.

Tudi v hotelu smo bili lepo sprejeti. Moram priznati, da je hotel, pa ne tak, kot so naši, čeprav je »A« kategorije lep in tudi ime »ASTAREA« mu pristaja. Ko smo se prijavili pri recepciji, so nam dodelili vikend hišice z dvema posteljama, ki pa so bile res lepo urejene.

Naj navedem še ceno paketa: sedemdeset starih tisočakov, k njej spada letalski prevoz z brniškega letališča do morja in nazaj, prevoz od letališča do hotela, celodnevni penzion v hotelu, seveda s tremi obroki na dan ter turistična taksa. Tu ni všteta edinole letališka taksa, ki jo plača potnik sam (po 5 dinarjev). Da ne bi našteval vseh podrobnosti, smo se potem, ko smo dobili sobo, namenili razgledat hotel in njegovo s prekrasnim cvetjem obdano okolico.

Do morja smo imeli samo kakšnih 50 korakov. Dan je bil lep in nekateri so se podali na sprehod ali kopanje. Ob 16. uri smo imeli kosilo, ki je na moje začudenje obilno, čeprav je bilo na videz majhno. Še posebno postrežba in prijazne postrežnice. Dvorana, v kateri smo jedli, je bila velika in vsa obdana s kaktusi in svežim cvetjem, in to daje turistu večji tek.

Hotel »ASTAREA« je res opremljen z vsem tistim, kar turist potrebuje. Po kosilu smo imeli na razpolago kegljišče, namizni tenis, hotelski bazen, savno in celo hotelskega maserja za masažo. Večerja traja od 19. do 21. ure. Po večerji smo šli iskat kakšno privatno gostilno in po dolgem pešačenju smo jo na srečo našli. Po pristnem domačem vinu se je v tiho noč razlegla koroška pesem.

Bilo je prav lepo pogledati, kako so sijali obrazi izpod, od vetra migajočih luči, ki so bile pritrdjene na košata drevesa. Bila je res prava »domača gavda«. Odšli smo šele takrat, ko so že zapirali.

Naslednji dan nas je hotelski avtobus odpeljal na izlet v Dubrovnik. Dubrovnik je prekrasno starinsko mesto z mogočno trdnjavo, ki se razkošno dviga nad mestom. Za ogled smo imeli samo dobri dve uri, le toliko, da smo videli del mesta. Žal mi je bilo, da nisem videl muzeja v knežji palači ali pa katedralo. Lahko bi se povzpeli, če bi imel dovolj časa, na goro Srdlj z žičnico, a kaj, ko je že čakal avtobus.

Imel sem še toliko časa, da sem kupil spominek. Do večerje smo bili že nazaj. Po večerji nas je večji del odšlo v hotelski bar. Tu smo se zabavali ob res pravi barski muziki in z modernimi plesi. Skoraj si nisem upal pomisliti, da bomo jutri že doma. Ob pozni jutranji uri smo zapustili bar in odšli, da bi le malo ujeli spanec, ker spanja je bilo te dni res malo. Zjutraj je kar precej deževalo, a je tudi hitro prenehalo, nebo se je razčistilo in sonce je spet neusmiljeno pripekalo. Do odhoda smo še imeli precej časa. Večina se jih je kopala ali sončila, mi pa smo odšli poskusit dalmatinsko vino.

Po fotografskem posnetku za spomin smo se z avtom odpeljali na dubrovniško letališče. In vem, da ko smo se pripeljali, je vsakdo čutil res nekaj lepo doživetega, pa da se je vse skupaj prehitro končalo.

Nazaj grede je bila posadka letala iz Ljubljane. In glavni pilot je dovolil, da smo si lahko ogledali njegovo kabino, v kateri dan za dnem s stoočstno natančnostjo upravljata pilot in sopilot s stoterimi komandami in raznovrstnimi gumbi.

Tudi ljubke stvardese so bile prijazne, ko so delile sokove in kavo, njihova hoja

Pred odhodom

Foto: A. Jezernik

Naši upokojenci

Mihael Ferlin, rojen 28. septembra 1920, v železarni od 16. oktobra 1948 dalje s presledki, nazadnje v skladiščni operativi kot delovodja nakladaleev. Inval. upok. 30. aprila 1974

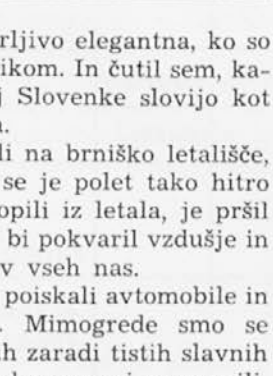
Jože Sotošek, rojen 24. julija 1915, v železarni od 2. novembra 1946 dalje v centralni delavnici kot ključavničar. Št. upok. 6. junija 1974

Dominik Šnabl, rojen 2. avgusta 1936, v železarni od 15. septembra 1959 dalje, nazadnje v mini livarni kot brusilec. Inv. upok. 30. aprila 1974

Florjan Podjavoršek, rojen 12. aprila 1914, v železarni od 1. septembra 1949 dalje, nazadnje v modelni mizarni kot lakirar modelov. Št. upok. 30. junija 1974

po letalu je bila očarljivo elegantna, ko so dajale navodila potnikom. In čutil sem, kako ponosen sem, saj Slovenke slovijo kot izredno lepa dekleta.

Ko smo se spuščali na brniško letališče, nam je bilo žal, da se je polet tako hitro končal. Ko smo izstopili iz letala, je pršil droben dež in skoraj bi pokvaril vzdušje in napetost, ki je bila v vseh nas.

Na parkirišču smo poiskali avtomobile in se odpeljali domov. Mimogrede smo se ustavili še v Trojanah zaradi tistih slavnih krofov, ki pa smo jih kar precej pospravili, potem pa spet nadaljevali vožnjo proti domu, saj naslednji dan nas je čakal »šiht«.

V imenu vseh potnikov se lepo zahvaljujem tov. Kamniku za njegov trud in dobro organizacijo. Hvala!

Stanislav Brodnik II.

ZAHVALA

Podpisani Andrej Hercog se zahvaljujem sindikatu železarne za denarno pomoč v času moje bolezni.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega očeta Simona Rogina se iskreno zahvaljujemo sodelavcem za venco in sindikatu za pomoč ter vsem prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Lizika, sin Marjan in hčerka Tončka z družino

ZAHVALA

Ob tragični izgubi sina in brata Bernarda Obreza se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem, prijateljem, sosedom in sorodnikom za darovane vence in cvetje ter za izraženo sožalje. Hvala ravenski godbi, govornikom za poslovilne besede in vsem, ki ste ga popremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči oče, mati, bratje Viktor, Drago, Jože z družino, sestra Rafaela in drugo sorodstvo

DRUGA PLOŠČA ANSAMBLA ORTAN

Delovni ljudje v Mežiški dolini so radi dobre volje in še raje prisluhnejo dobri domači glasbi. Pri nas je precej priznanih ansamblov (npr. Fantje treh dolin), ki so se uveljavili s svojo kvaliteto tudi zunaj domačega kraja. Med nje se uvršča tudi ansambel Zvonka Ortana s Prevalj.

Ortan za svoje kompozicije narodno zabavne glasbe sam piše besedila. V desetih letih svojega obstoja je ansambel gostoval v mnogih krajih, snemal pa na lokalnih radijskih postajah v Slovenj Gradcu in Radljah ter v Mariboru in Celovcu.

Že pred leti so posneli ploščo »Koroški pozdrav«, letos pa so ji dodali drugo — »Koroški odmevi« — ki jo je izdal zagrebški Jugoton. Seveda je bilo treba pred tem dolgo in temeljito vaditi, vendar se šestčlanski ansambel dela ne boji, saj si želi posneti še kakšno dobro ploščo, ki bo opevala Koroško, mi pa mu želimo pri tem dosti uspeha.

Franc Rotar

Lojze Breznikar

Sklonjenih glav so se razšli borci in prijatelji po pogrebu: spet dober in zvest tovariš manj, za katerega je bila zadnja hajka končana.

Borci so tako vsakdanji ljudje in vendar tudi tako drugačni. Vidneje od sovrstnikov so zaznamovani od preteklosti. Ponos na

boje in zmage je to, utrujenost stražarjev, ki morajo biti nenehno budni, in grenkoba, da jih hajka življenja neusmiljeno redči.

Lojze Breznikar je vse to z boleznijo vred skrival za masko stalne poslovne dobre volje, a zdelo se je, da se je tudi on za počitek kdaj ozrl po prehojeni poti, na katero je bil upravičeno ponosen:

sin malega posestnika v Šmartnem pri Litiji je bil že kot dijak skojevec, kot devetnajstletnik partizan v kamniško-zasavskem odredu, bataljonski sekretar SKOJ in komisar jurišnega bataljona pa po osvoboditvi oficir v KNOJ.

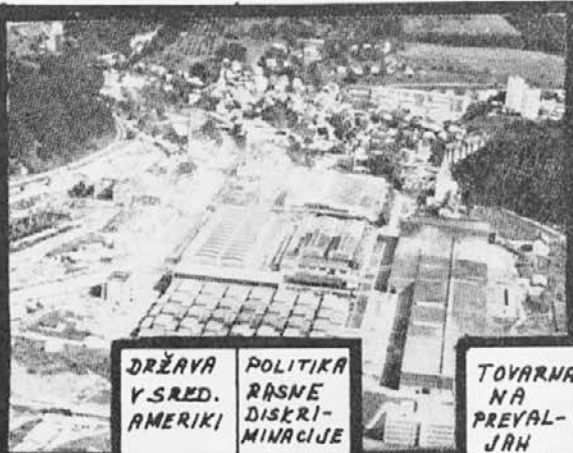
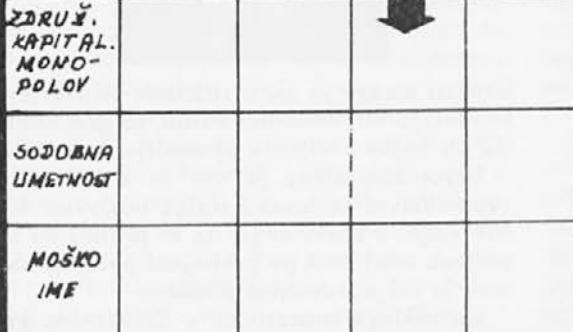
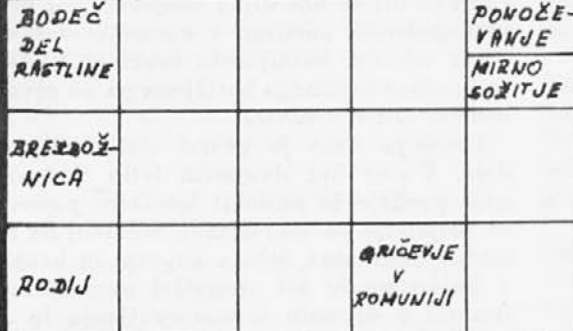

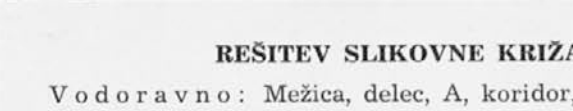
Letošnjo zimo je postal zlati jubilar delo. V več kot dvajsetih letih vodenja naše prodaje je pridobil železarni poslovne prijatelje po vsej državi. Medtem pa ni minila mandatna doba v tovarni in kraju, v kateri ne bi bil opravljal pomembnih funkcij v organih samoupravljanja in v družbenopolitičnih organizacijah.

Počitka si ni privoščil niti mu ga ni kdo ponujal. Kako tudi, ko pa je imel komaj 50 let! — Pa so leta le odtekala dvojno in zdaj ostajata samo spomin ter trpka zaveza, da so stari borci nenadomestljivi.

Čestitamo!

KRIŽANKA „SLOVENSKE ŽELEZARNE“

		SESTAVIL IN RISAL: MJV	ZNAMKA NEMŠKIH AVTOMO- BILOV	TEČAJ	RAZTE- GLJIV TRAK	VOZNA ŽIVAL	NAJMANJ- ŠI DELEC PRVINE	GORSKI VEPON	DRŽAVNA BLAŽAJ- NA	DELEŽ, OBROK
		ZDRAVNIK KIRURČ								
		PREYLEKA IZ LAKA								
		DRŽAVA V SRED. AMERIKI	POLITIKA RASNE DISKRI- MINACIJE	TOVARNA NA PREVAL- JAH	NATAČNA OBRAVNAVA LATINSKI VEZNIK					
ZDRUŽ. KAPITAL. MONO- POLOV						MESTO OB TIGRISU KENGURU				
SODOBNA UMETNOST					KUTINA					
MOŠKO IME				ŽLANTEN PLIN	LITIJ RADIO TELEVI- ZIJA					
BODEČ DEL RASTLINE				POVOŽE- VANJE MIRNO SOŽITJE						
BREKOŽ- NICA										
RODJIJ		GRICEVJE V ROMUNIJI				IVAN CANKAR	NAŠ POLITIK EDVARD	PTICA UJEDA	JOHN OSBORNE CEKINI	
RAZLIČNA SAMOGLA- NIKA		VEZNIK KRAJ			GR. ZMAČ, LJUDSTVA GLAVNA VRATA					
ENOOKI VELIKAN					ITALIJAN. TENORIST ENRICO					
MESTO NA SICILIJ					IGRA Ž LESNO KROGLIN TOLKAČI	TENIŠKI LOPAR				
		OKRAJ- ŠAVA ZA RECEPT SAHOVEKI KLUB				DEL ROKE JAPONSKI DROBIŽ				NAZIV MONGOL- SKIH VLADARJEV
		OBRAZ V ŽELEZARNI						TIKOVINA NATRIJ		
		LEVI PRITOK SAVE V HRVATSKI							GLAVNI ŠTEVNIK	

REŠITEV SLIKOVNE KRIŽANKE »NAŠI KRAJI«

Vodoravno: Mežica, delec, A, koridor, P, opal, JAR, avla, kolonada, Vres, stava, vnema, Fe, ete, okel, žena, ralo, pfenig, drog, ar, loto, telege, AN, Ir, vezaj, čelo, amater, smrt, gal, rake, Ain, Senj, Nil, eta, Ante, Aral.

Bolečina

Kako malo imamo domišljije za bolečino, ki jo prizadevamo drugim!

Nietzsche